

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky

**Mediální obraz fotbalových rozhodčích v sezónách 2017/2018 a
2018/2019**

*Media image of soccer referees in seasons 2017/2018 and
2018/2019*

Magisterská diplomová práce

Bc. Adam Jiříček

Vedoucí práce: PhDr. Tomáš Trampota, PhD.

Olomouc 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracoval samostatně na základě literatury a dalších zdrojů uvedených v závěru práce. Počet znaků v práci včetně mezer je **156 844**.

V Olomouci dne

.....

Adam Jiříček

Poděkování

V první řadě bych chtěl poděkovat vedoucímu práce PhDr. Tomáši Trampotovi, PhD. za rady, pomoc a směřování mého psaní a také za jeho trpělivost a vytrvalost při vedení mé práce. Další poděkování patří mé rodině, která mě neustále motivovala a držela při mně při psaní práce. V neposlední řadě chci poděkovat i kamarádům a spolužákům, zejména Karolíně Kolečákové, za motivaci a rady.

Bibliografická citace

JIRŮČEK, A.: Mediální obraz fotbalových rozhodčích v sezónách 2017/2018 a 2018/2019. Olomouc 2020. Magisterská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta. Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky. Vedoucí práce: PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D.

Abstrakt

V rámci této diplomové práce bylo autorovým cílem zjistit mediální obraz fotbalových rozhodčích v sezónách 2017/2018 a 2018/2019. Výzkumným vzorem byly články, které vyšly v období od 28. července 2017 do 2. června 2019. Celkem bylo analyzováno 630 článků, které obsahovaly slovní spojení „fotbalový rozhodčí“. Na základě kvantitativní obsahové analýzy došel autor k závěrům, jak jsou fotbaloví rozhodčí zobrazováni v médiích a jaké jsou rozdíly v rámci jednotlivých zobrazování. Práce je rozdělena na tři části, kdy první, teoretická, vymezuje pojem sociální konstrukce reality a procesy v médiích. Druhá část je vymezením metodiky práce a třetí, výzkumná část, kde autor popisuje, k čemu při analýze došel.

Klíčová slova

Sportovní žurnalistika, sociální konstrukce reality, mediální konstrukce reality, mediální rutiny, fotbalový rozhodčí

Bibliographic citacion

JIRÍČEK, A.: Media image of soccer referees in seasons 2017/2018 and 2018/2019. Master Thesis. Palacký University Olomouc. Faculty of Arts. Department of Media and Cultural Studies and Journalism. Thesis Supervisor: PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D

Abstract

The aim of this diploma thesis author was determinated the media image of soccer referees in the seasons 2017/2018 and 2018/2019. The research model were articles published in the period from 28th of July2017 to 2nd June 2019. The total 630 articles, which contained the phrase „soccer referee“, were analyzed. Based on quantitative content analysis, the author made conclusion how soccer referees have been presented in the media and what differences have been within individual description. This diploma thesis has been split into three parts. The first one, which has been theoretical, defines concept of social construction of reality and procedures in the media. The second one has been the determination of the methodology of the work. And the third one has been the research part contains author's description of his analysis conclusion.

Key words

Sports journalism, social construction of reality, medial construction of reality, medial routines, soccer referee

Obsah

Úvod	8
1. Teoretická východiska	10
1.1. Média a jejich role ve společnosti.....	10
1.2. Sociální konstrukce reality.....	13
1.3. Mediální reprezentace	16
1.4. Mediální rutiny.....	19
1.4.1. Gatekeeping	22
1.4.2. Agenda setting	24
1.5. Média a sport.....	26
1.5.1. Seriózní vs. bulvární média	30
1.6. Rozhodčí fotbalu	31
2. Vymezení metodiky práce	36
2.1. Popis metody	36
2.1.1. Kvantitativní výzkum	38
2.1.2. Kvantitativní obsahová analýza.....	38
3. Výzkumná část.....	42
3.1. Data vydání	42
3.2. Stránka	43
3.3. Délka článku	43
3.4. Autor článku	44
3.5. Zpravodajství /publicistika	44
3.6. Sportovní/obecné médium	45
3.7. Online/tištěná média	45
3.8. Seriózní/bulvární média.....	46
3.9. Rubrika	47
3.10. Národní/lokální rozhodčí	47
3.11. Český/zahraniční rozhodčí.....	48
3.12. Konkrétní rozhodčí	48
3.12.1. Jana Adámková.....	49
3.12.2. Pavel Královec.....	49
3.12.3. Radek Příhoda.....	50
3.12.4. Karel Henych	50

3.12.5. Antonín Kordula	50
3.12.6. Zdeněk Nádeník.....	51
3.12.7. Vladimír Plaček	51
3.12.8. Pavel Orel	51
3.13. Pozitivita/neutralita/ negativita článku	51
3.14. Téma článku.....	52
3.14.1. Seriál Deníku o okresních rozhodčích.....	52
3.14.2. Rozhodčí žena.....	54
3.14.3. Soudní řízení.....	57
3.14.4. Chyby rozhodčích.....	58
3.14.5. Kritika rozhodčích	61
3.14.6. Úmrtí rozhodčího.....	63
3.14.7. Narozeniny rozhodčího.....	64
3.14.8. Delegace rozhodčích.....	64
3.14.9. Technologie VAR.....	66
3.14.10. Semináře rozhodčích	67
3.14.11. Konec kariéry.....	68
3.14.12. Kritika vedení rozhodčích.....	69
3.14.13. Výjimečné a kuriózní situace.....	71
Závěr.....	75
Seznam použité literatury:	78
Přílohy.....	80
Kódovací matice	80
Seznam grafů	80

Úvod

Tato diplomová práce se zabývá mediálním obrazem fotbalových rozhodčích. Konkrétně v rámci fotbalových sezón 2017/2018 a 2018/2019. Předkládá informace, jak je fotbalový rozhodčí v tomto období zobrazován a jak se zobrazování liší. Zkoumané období je definováno dvěma fotbalovými sezónami, přesně vymezené daty začátkem a koncem sezóny dle nejvyšší české fotbalové soutěže, tedy od 28. července 2017 do 2. června 2019. Výsledkem práce bude ucelený popis, jak česká média zobrazují fotbalového rozhodčího.

Hlavním cílem je popis mediálního obrazu fotbalového rozhodčího v daných sezónách. Dílčími cíli pak ukázání rozdílů zobrazování mezi sportovními a obecnými médii, mezi bulvárními a seriózními médii a jak se liší zobrazování v tištěných a online podobách médií.

Teoretické východisko je opřeno o sociální konstrukci reality a mediální reprezentaci, která je jádrem zkoumané problematiky. Pro zpracování studie autor zvolil kvantitativní výzkumnou metodu, vzhledem k počtu článků. Konkrétně kvantitativní obsahovou analýzu, která přinese výsledky a odpovědi na položené otázky.

Téma fotbalových rozhodčích si autor vybral z důvodu, že sám tuto profesi vykonává, je to oblast jeho zájmu a zároveň je téma málo prozkoumané. Pozice fotbalového rozhodčího je v rámci fotbalového utkání velmi důležitá. Na fotbalové utkání můžeme pohlížet jako na pole, které definoval v rámci teorie polí Pierre Bourdieu. V rámci pole existují pravidla hry a procesy, v rámci kterých, si jednotliví aktéři snaží udržet svou sociální pozici. Fotbal jako sport má svá pravidla, hodnoty a aktéry.

V rámci aktérů jsou hráči, funkcionáři, diváci, ale také rozhodčí. Rozhodčí má jako jediný z aktérů kompetenci na to, stát nad hrou, řídit ji a udávat směr vývoje utkání. Dá se říci, že se jedná o souboj dvou stran, za předem dohodnutých pravidel, kdy jsou na jedné straně hráči, fanoušci a funkcionáři a na druhé straně rozhodčí. Rozhodčí totiž dohlíží na férovost utkání a trestá odchylky od pravidel. Fotbalový rozhodčí je také jediný, který musí na hřišti rozhodnout za minimální čas a jeho rozhodnutí může hrát roli nejen ve sportovním hledisku, ale také v rámci vítězů utkání a následných možných postupů a sestupů.

Téma médií, ve spojení s fotbalovými rozhodčími, není prozkoumáno do hloubky. Jedinou prací, kterou autor k tomuto tématu dohledal byla bakalářská práce Rudolfa Reisnera z Univerzity Karlovy v Praze, který se sice zabýval mediálním obrazem

fotbalových rozhodčích, ale pouze v souvislosti se dvěma problematickými kauzami. Mimo jiné Reisner použil kvalitativní obsahovou analýzu doplněnou o dotazníkové šetření mezi lidmi se zájmem o sport. Druhou studií, která zpracovala problematiku fotbalových rozhodčích, byla bakalářská práce Víta Kroutla z Masarykovy univerzity v Brně. Ten se zabýval obecně statusem rozhodčího a jeho rolí ve společnosti.

Práce je rozdělena do tří hlavních částí. Teoretická východiska, vymezení metodiky práce a samotný výzkum. V rámci teoretických východisek bude autor pracovat nejprve s vymezením médií a jejich role ve společnosti. Následně popíše sociální konstrukci reality, mediální reprezentaci, mediální rutiny a také zpracuje vztah médií a sportu.

Druhá část práce se bude zabývat vymezením metodiky práce, popisem cílů práce a formulováním výzkumných otázek. V rámci práce autor pracuje s hypotézou, že fotbaloví rozhodčí se do médií dostávají většinou ve spojení s negativním pohledem na jejich výkon, negativní kauzou nebo hodnocením výkonu. Fotbaloví rozhodčí jsou viděni jako nenávidění lidé a veřejnost je ráda kritizuje.

Ve třetí části autor zpracuje samotný výzkum. Popíše jednotlivé proměnné a jejich výsledky na základě kvantitativní analýzy a podrobně rozpracuje informace, o kterých média ve spojení s fotbalovými rozhodčími informovala. Následně budou vyvozeny závěry pro hlavní i dílčí výzkumné otázky a souhrn výzkumu.

1. Teoretická východiska

Na začátek diplomové práce je nutné si definovat předmět zkoumání, což jsou média a určit si jejich roli ve společnosti. Následně bude popsán proces sociální konstrukce reality. Po vysvětlení sociální konstrukce reality autor definuje mediální reprezentaci a následně s ní spojené mediální rutiny. Primárně se pak zaměří na gatekeeping a agenda setting. Následovat bude popsání vztahu médií a sportu. V poslední řadě bude popsána postava fotbalového rozhodčího, kterým se celá práce zabývá.

1.1. Média a jejich role ve společnosti

V rámci zkoumání mediálního obrazu je nutné se nejprve zaměřit na média a jejich roli v současné společnosti. Na začátek se autor podívá na pojem masová média a nahlížení na ně v perspektivě autorů.

„O „masových médiích“ (a ve stejném významu zástupně jen o „médiích“) padají ve veřejných i soukromých promluvách velmi četné zmínky. Zpravidla se těmito výrazy rozumí periodický tisk (čili především noviny a časopisy určené široké veřejnosti) a rozhlasové a televizní vysílání, ale dnes už naprosto běžně také veřejně dostupná sdělení na internetu...“ (Jirák, Köpplová 2015: 18) Co se týká dostupných sdělení na internetu, jde o zpravodajské servery, platformy, kde mohou i příjemci tvořit obsahy, například YouTube nebo autorské blogy. Může ale také jít o příspěvky na sociálních sítích, jakými je Facebook, Twitter nebo Instagram.

Společným rysem masových médií je jejich dostupnost neomezenému množství příjemců, díky distribučním, technickým a organizačním možnostem. Také adresátům nabízejí obsahy, které jsou pro ně použitelné, a to z různých důvodů. Obsahy jsou nabízeny pravidelně a průběžně. Existence těchto forem komunikace je často závislá na zájmech a potřebách uživatelů (srov. Jirák, Köpplová 2015: 18)

„... médium není jen technologie využití k přenosu jistého symbolického obsahu nebo k propojení účastníků v určité výměně. Obsahuje také soubor sociálních vztahů, jež reagují na vlastnosti nové technologie.“ (McQuail 2009: 148)

Mnoho zemí má jako nejdůležitější novinový sektor místní a regionální tisk. Existuje však mnoho jeho podob, a tak není možné popsat pouze jeden typ. Tisk má různé podoby a může být seriózní nebo bulvární, denní nebo týdenní či měsíční, venkovský nebo městský a všechna ta média mohou mít velký nebo malý náklad. (srov. McQuail 2009: 43) *„Vždy však má některé společné vlastnosti: soubor zpravodajských hodnot, jež jsou důležité pro místní čtenářskou obec; typický konsenzuální přístup založený na existenci*

dvou stran (přestože existují určité výjimky); závislost na podpoře místních inzerentů.“
(ibid)

Nejvyšší prodejnost novin na 1000 dospělých osob je dle World Association of Newspapers v Norsku, Švýcarsku, Velké Británii, Německu nebo USA. V rámci ČR je Deník a jeho regionální mutace třetím nejprodávanějším deníkem. Velkou roli hrají hlavně na vesnicích a menších městech.

Média obecně, ale i jednotlivé druhy médií mají ve společnosti své funkce. Nahlížení jednotlivých autorů na funkce médií může být částečně odlišené, proto zde budeme pracovat s citacemi od více autorů.

Masová komunikace plní tři důležité společenské role: dohlíží na širší okolí, vytváří konsenzus mezi různými společenskými kruhy a je nositelem kultury. Proces nastolování agendy... je důležitou součástí dohlížecí role, protože od něj pochází výrazné množství našich obrazů širšího okolí.“ (McCombs 2009: 193)

„Média a žurnalistika současně utvářejí veřejné mínění, vzdělávají a baví. Jsou jevištěm i kulisami veřejného života, kultury a kulturního dění. Bez žurnalistiky a bez médií by nebyl možný kult hvězd a celebrit z oblasti filmu, divadla, sportu, politiky a stále více i ekonomiky. Žurnalistika a média mají dvojakou roli. Zajišťují ekonomiku, politiku a kulturu informace; nejsou pouhou součástí společnosti, ve které žijeme, nýbrž ji samy ovlivňují a spoluvytvářejí. Na druhé straně se vyplatí pohlížet na média a žurnalistiku jako na samostatný společenský faktor. Fungují totiž na základě vlastních pravidel hry a plní určité úlohy (funkce) pro další části společenského systému.“ (Ruß-Mohl 2005: 26- 27)

Dle Burtona s Jirákem by se v rámci funkcí médií mělo zkoumat, co média skutečně dělají, k čemu by média měla být a jak vypadá účel jejich existence. S ohledem na sociální, kulturní, politický kontext a uspořádání společnosti, se ale funkce jednotlivých médií mohou lišit. Jako podstatnou vlastnost médií autoři spatřují, že média často sama slouží jako fórum, vyvolávají diskuze, dávají jim prostor a také o nich informují. (srov. Burton, Jiráček 2003: 148-149) *„Ve skutečnosti by se dalo říci, že jednou z funkcí médií je (nebo by mělo být?) vyvolávat a zprostředkovávat diskuze o sobě samých.“* (ibid)

Burton s Jirákem ve své publikaci popisují zábavní, informační, kulturní, sociální a politické funkce médií. Zábavní funkci berou tak, že média mají poskytovat zábavu a rozptýlení pro své publikum, v podobě zdravého pobavení a potěšení a odvedení pozornosti příjemců od vážných sociálních problémů. Informační funkcí je rozuměno, že média mají poskytovat příjemcům nezbytné informace o dění ve světě a tím jim pomáhat v utváření představy o geografické, společenské a politické existenci světa.

V rámci kulturní funkce média předkládají publiku materiály, v nichž se odráží kultura a stávají se její součástí. Tato funkce udržuje a předává dál naši kulturu, vytváří masovou kulturu a pomáhá udržovat daný stav společnosti v rámci kultury. (srov. Burton, Jiráková 2001: 150)

„Lasswell zdůrazňuje systémově stabilizační funkci komunikace, které podporuje dominantní hodnotovou strukturu, a jako funkce masové komunikace rozeznává: pozorování okolního světa sbíráním a rozšiřováním informací, redakční činnost výběru a komentování informací, případně vytváření mínění a názorové shody, jakož i funkci kulturního přenosu.“ (Kunczik 1995: 31)

Média s jejich společenskou funkcí poskytují publiku příklady, jak žije společnost, jak jedná a společenské interakce skupin. Touto funkcí média pomáhají socializaci a nabízejí publiku příklady, jak se chovat a jednat ve společnosti a také mu dává představu o tom, jaká je společnost a co z toho pro ně vyplývá. Média v rámci jejich politické funkce zprostředkovávají adresátům představu o politických událostech, tématech a aktivitách. Díky tomu příjemci chápou, jak v jejich společnosti funguje politika, navozuje jim iluzi, že se na politice podílí, ale ve skutečnosti jim vnucuje autoritu těch, kteří rozhodují o jejich životech. Média jsou schopna mobilizovat veřejné mínění a formovat názory na politická témata a události. (srov. Burton, Jiráková 2001: 151)

Také Ruß-Mohl ve své publikaci popsal funkce žurnalistiky, které vidí jako informování, formulování a zveřejňování, agenda setting, kritika a kontrola, zábava, vzdělávání, socializace a vedení. Od médií se očekává, že budou v potřebné míře přinášet informace, které veřejnost potřebuje v běžném životě. Média nám pomáhají s rozhodováním v rámci trhu a také jako v rámci našeho občanského života. V rámci zveřejňování mediálních obsahů dělají média z informací věc veřejnou a v ideálním případě fungují jako hlídací pes demokracie. V rámci agenda setting soustřeďují média naši pozornost pouze na několik témat, které se ocitají ve světle zájmu veřejnosti. (srov. Ruß-Mohl 2005: 21)

Další funkcí žurnalistiky je dle tohoto autora kritika a kontrola, v rámci které média rozhodují jaké zprávy se do médií dostanou, a jaké informace jsou nadbytečné. V této funkci autor zdůrazňuje důležitost svobody tisku, která je nutná pro kritiku a kontrolu. V rámci zábavní funkce médií veřejnost očekává, že je medium provede všedním dnem a nabídne jim rozptýlení. Oproti zábavě ale stojí funkce vzdělávací, kdy by média měla vzdělávat a vychovávat. Se vzdělávací funkcí částečně souvisí i socializace a vedení. Média lidi socializují a směřují způsobem ovlivňující jejich pohled na svět a okolí i jejich

chování. Funkcí integrace autor rozumí stavění mostů médií, mezi různými světy a oblastmi života. (srov. Ruß-Mohl 2005: 22-24) „*Novináři jsou proto v mnoha ohledech privilegováni, protože vnímají funkce, které jsou důležité pro celou společnost.*“ (ibid: 25)

Obsahy, které média zveřejňují mohou být pro lidi zdrojem uvědomění si historie a současného společenského postavení. Mezi tyto obsahy patří informace, obrazy a ideje. Média jsou také zásobárna vzpomínek, poskytují nám podklady pro orientaci do budoucna. Také z médií vyčteme, kde se nacházíme a kým zrovna jsme. Média nám zprostředkovávají kontakt s hlavními institucemi společnosti, ve které žijeme. (srov. McQuail 2009: 93) „*Ústředním předpokladem vztahujícím se ke společnosti i ke kultuře je skutečnost, že mediální instituce se v zásadě věnují produkci a distribuci vědomí (knowledge) v nejširším významu slova.*“ (ibid)

1.2. Sociální konstrukce reality

Pro náhled na mediální konstrukci reality je nutné se nejprve zabývat sociální konstrukcí reality. Pro porozumění sociální konstrukci reality autor použil především publikaci Bergera a Luckmanna. „*Realita každodenního života v sobě obsahuje typizační schémata, jejichž prostřednictvím vnímám ostatní lidi a „zacházím s nimi“ při osobních setkáních. Tak mohu svůj protějšek vnímat jako „muže“, „Evropana“, „nákupčího“, „bodrý typ“ a tak dále. Všechny typy typizace neustále ovlivňují mé chování k němu, například když mu budu chtít doporučit, kam si má ve městě vyrazit večer na flám, než se mu pokusím prodat své zboží.*“ (Berger, Luckmann 1999: 36)

Podle Bergera s Luckmannem je společnost neustálým dialektickým procesem, složeným ze tří složek: externalizace, objektivace a internalizace. (srov. Berger, Luckmann 1999: 128) Externalizací je rozuměn přenos svých myšlenek do reality, člověk se sám podílí na konstrukci reality. Proces externalizace je biologicky daný a vychází z lidských potřeb. Proces objektivace má za výsledek, že společnost, která je lidským produktem, vypadá ve finále jako objektivní realita. V rámci internalizace dochází k tomu, že je člověk produktem objektivní reality, kterou si on sám vymyslel.

„*Lidské vyjadřování má schopnost objektivace, což znamená, že se může projevat v produktech lidské činnosti, které jsou jak jejich autorům, tak ostatním lidem dostupné jako prvky společného světa. Tyto objektivace slouží jako více či méně trvalé znaky subjektivních procesů jejich původců, čím je jejich dostupnost rozšířena mimo rámeček situace tváří v tvář, v níž mohou být vnímány bezprostředně.*“ (Berger, Luckman 1999: 39)

Berger s Luckmannem poukazovali na důležitost jazyka při konstruování reality. „Význam jazyka byl Luckmannem vždy silně připomínán. Podle něj plní právě jazyk důležité funkce pro sociální konstrukci reality, a to na všech úrovních dialektického trojúhelníku mezi externalizací, objektivností a internacionalizací. S jeho pomocí se sdělují specifické, aktuální a osobní zkušenosti. Jazyk umožňuje přiřadit našim zkušenostem kategorie, díky nimž získávají jak pro nás samé, tak i pro ostatní konkrétní smysl [Averbeck-Lietz, Künzler, Tomin 2010: 566]. Díky své intersubjektivní platnosti má jazyk schopnost překonávat prostorové a časové hranice, čímž získává významnou integrační funkci.“ (Novotný 2016: 584-585)

Ve svém díle také poukázali na funkci jazyka v médiích a možnost odpoutání jazyka od časové a prostorové vázanosti. „Jazyk má svůj původ v situaci tváří v tvář, ale může od ní být snadno odpoután. Tato odpoutatelnost není umožněna pouze tím, že mohu křičet do tmy na dálku, mluvit po telefonu či prostřednictvím rádia přenášet jazykové významy pomocí písma (písmo vytváří jakýsi znakový systém druhého stupně). Odpoutatelnost jazyka souvisí spíše s jeho schopností předávat významy, které nejsou přímým vyjádřením subjektivity „tady a teď“. ... Tímto způsobem je jazyk schopen stát se objektivním skladištěm ohromného množství nahromaděných významů a zkušeností, které může zachovávat v čase a zprostředkovávat dalším generacím. (Berger, Luckmann 1999: 42)

K základním otázkám zabývání se médií patří vztah mezi mediální produkcí a realitou. Na jedné straně stojí mediální skutečnost, na druhé straně sociální skutečnost. Mediální skutečností je vše, co se objevuje v médiích a co se stává součástí naší zkušenosti. Sociální skutečnost pak vše, co každému příslušníkovi nabízí společnost jako představu o světě a to, podle čeho je jedinec zakotvený v určité společnosti. (srov. Jirák, Köpplová 2015: 269) „Obě tyto „skutečnosti“ jsou neustále vytvářené, potvrzované a opravované společenskou praxí, jsou podmíněny kulturně, historicky – jsou to vlastně sociálně určené konstrukce reality, vznikající tím, jak se do konkrétních sdělení proměňují příslušné abstraktní hodnoty, postoje, soudy.“ (ibid)

„Pod vlivem práce Winfrieda Schulze o „Konstrukci reality ve zpravodajských médiích“ (1976) bylo upuštěno od představy, že by žurnalisté byli schopni objektivně znázorňovat realitu. Schulz upozorňuje na to, že všechny studie o selekci zpráv byly doposud postaveny jako „pokusy o falsifikaci“. Snažily se dokázat, že realita zobrazená v médiích se neshoduje s realitou faktickou, s tím, co se „skutečně“ stalo. Tento přístup byl označen za zásadně špatný, protože o tom, co se skutečně stalo, nelze dosáhnout

žádného intersubjektivního závazného konsensu. Odmítnuto bylo také užití „extramediálních dat“ jako ročenek. (Kunczik 1995: 124-125)

„Schulz hovoří o konstituci, dokonce o konstrukci reality masovými médii. Kritéria, podle kterých se tyto konstrukce tvoří, jsou hodnoty zpráv. Vykonstruovaný svět se pro recipienta stává faktickou realitou, neboť ke většině věcí, o nichž je zpravován, přímý přístup nemá (1976,29): „Ať již byl vztah mediální reality k „faktické“ realitě vytvořen jakkoli, jisté je, že recipient považuje zprávy za zaručené svědectví o „skutečném“ dění, ve svém dosahu se tedy realitě rovnají. Tím není řečeno, že by mediální realita měla být brána jako skutečnost se všemi důsledky, platí však, že představy občanů o realitě jsou rozhodujícím způsobem určovány selektivními kritérii jedné jediné profesní skupiny, totiž žurnalisty. Mediální realita znamená onen obraz světa, který pro recipienta vznikl na základě kritérií žurnalistického výběru zpráv.“ (ibid)

Dle Winfrieda Schulze jsou dva koncepty médií – reflexivní a konstruktivistické. Schulz pojmenoval reflexivní typ médií jako Ptolemaiovskou představu a konstruktivistický typ jako Koperníkovskou. Ptolemaiovská představa je založena na dvou předpokladech. Prvním je protiklad mezi masovými médii a společností. Média jsou v tomto pojetí cizím tělesem, které je do společnosti nasazeno. Média mohou manipulovat, kontrolovat a ovládat jedince i sociální skupiny. Druhým předpoklad je, že úkolem médií je zrcadlení reality. Média jsou považována za zrcadlo, které odráží skutečnost, jako pasivní zprostředkovatel reality. (srov. Jirák, Říchová 2000: 30)

Jelikož je v dnešní době bráno vše jako sociální konstrukt, není tomu jinak ani v oblasti sportu. V rámci sociální konstrukce fotbalového tematického pole se nejvíce hovoří o hráčích, rozhodčích a pravidlech fotbalu. Mezi jednotlivými aktéry fotbalového utkání probíhá neustálá sociální interakce. Rozhodčí fotbalu je součástí každého utkání, které řídí svaz, a to od nejnižších po nejvyšší soutěže. Pokud hráč poruší daná pravidla, nachází se zde rozhodčí, který ho má potrestat. Prohřešky hráčů jsou v rámci paradigmatu běžné, ale prohřešky rozhodčích už paradigma narušují a nápravou je potrestání rozhodčího. Média ráda poukazují na chyby rozhodčích a působí tak v roli hlídačů.

Koperníkovské pojetí v médiích vidí součást společnosti. Média existují samostatně a nejsou závislá na masové komunikaci. Jsou aktivním prvkem v sociálním procesu, ze kterého představa o skutečnosti vychází. Dle tohoto pojetí média mají za úkol selektovat podněty a události okolního světa, zpracovat je a interpretovat. (srov. Jirák, Říchová 2000: 31)

„Realita, která je v „ptolemaiovském“ pojetí pokládána za předmět a předpoklad komunikace, je v „koperníkovském“ pojetí jejím výsledkem. Přesněji by bylo třeba říci, že konstrukt reality čerpá ze dvou pramenů, jednak z externí informace, to je z podnětů (stimuli) a událostí v dostupném okolí subjektu nebo systému, jenž informace zpracovává, jednak z interní informace, to je ze zkušeností a pravidel pro zpracování podnětů uložených v systému zpracovávajícím informace.“ (ibid: 32)

„Vysoká shoda žurnalistů ve vztahu k hodnotám zpráv se negativně odráží v malé pestrosti názorů. Noelle-Neumannová (1973) tvrdí, že publikum posuzuje média selektivně, ale že tato selekce končí, jakmile v médiích zavládne velká názorová shoda, tzn. Jakmile přestanou existovat velké možnosti výběru, protože ve všech médiích platí stejná kritéria selekce... Vliv médií není přitom považován za přímý, lineární, více či méně izolovaný proces, nýbrž za proces ovlivněný působením veřejnosti: domněnkou o tom, které názory u obyvatelstva převládají.“ (Kunczik 1995: 126)

Jelikož je v dnešní době bráno vše jako sociální konstrukt, není tomu jinak ani v oblasti sportu. V rámci sociální konstrukce fotbalového tematického pole se nejvíce hovoří o hráčích, rozhodčích a pravidlech fotbalu. Mezi jednotlivými aktéry fotbalového utkání probíhá neustálá sociální interakce. Rozhodčí fotbalu je součástí každého utkání, které řídí svaz, a to od nejnižších po nejvyšší soutěže. Pokud hráč poruší daná pravidla, nachází se zde rozhodčí, který ho má potrestat. Prohřešky hráčů jsou v rámci paradigmatu běžné, ale prohřešky rozhodčích už paradigma narušují a nápravou je potrestání rozhodčího. Média ráda poukazují na chyby rozhodčích a působí tak v roli hlídačů.

1.3. Mediální reprezentace

Po nahlédnutí do problematiky sociální konstrukce reality je nutné si definovat mediální reprezentaci a způsoby, jak média zpracovávají informace. Cílem je přiblížit, jak média pracují s realitou a jak ji zobrazují.

Reprezentace reality je způsob uchopování skutečnosti prostřednictvím znakového systému, zejména pomocí přirozeného jazyka. Funkce reprezentace je přenesení něčeho nepřítomného nebo minulého do přítomnosti. V důsledku reprezentace reality je realitě dodáván význam. Uchopením každé skutečnosti je vždy konstruována její verze, která odpovídá tomu, jak daná verze reprezentační kód parceluje. (srov. Reifová a kol. 2004: 211-212)

Dle McQuaila platí, že média jsou zprostředkovatelem kontaktu se společenskou realitou. V mediaci je zahrnuto několik procesů. Jedním z nich je spolehnutí se na verze

událostí, které nemůžeme přímo a osobně pozorovat. Dalším procesem je úsilí společenských institucí a jejich aktérů kontaktovat příjemce pro svůj vlastní prospěch. Zprostředkování má také odkazovat k nepřímému utváření představ, a to primárně o skupinách a kulturách, mezi které nepatříme. (srov. McQuail 2009: 93-94) „*Mediace také předpokládá určitou formu vztahu. Vztahy zprostředkovávané masovými médii jsou spíše odtazitější, neosobní a slabší než přímé osobní vazby.*“ (ibid)

„*Stejně jako je materiál, který se valí z výrobních linek mediálních organizací, převážně vyráběn na principu ustálených žánrových vzorců, existují v mediálním produktu také převažující reprezentace lidí.*“ (Burton, Jirák 2003: 193)

Richard Deyer shrnul významy reprezentace do čtyř kategorií. Reprezentace, která odkazuje k používání rozmanitých výrazových prostředků, skrze které je zobrazován svět příjemcům. Reprezentativnost znamená, do jaké míry jsou pro sociální skupiny charakteristické osoby, které jsou použity v mediovaném sdělení. Předvedení vypovídá o vytváření mediálního textu a ukazuje, jak instituce mediované texty vytvářejí. Pochopení je čtvrtá kategorie, kde jde o to, co si publikum myslí, že je mu reprezentováno. Důležité také je, jaký typ čtení publikum použije, protože pokud nejde o preferované čtení, může příjemce text přečíst jinak, než ho autor zamýšlel. (srov. Burton, Jirák 2003: 194)

„*... média organizují příjemcům chápání jednotlivých kategorií lidí a dávají jim určité nástroje k tomu, aby se uměli rozhodnout, proč určití lidé patří do určitých kategorií. Tyto kategorie se stávají součástí myšlenkových procesů, jež slouží k posuzování lidí v reálném světě, stejně jako v médiích.*“ (ibid: 199)

Hodnoty zpráv, které jsou podle Galtunga a Holmboe-Rugerové kritérii pro konstrukci reality, jsou frekvence, práh pozornosti, jednoznačnost, význam, souznění, překvapení, kontinuita, variace, vztah k elitním národům, personalizace a negativita. (srov. Kunczik 1995: 120-122)

Výsledkem mediální reprezentace je mediální produkt, čímž autor rozumí jednotlivé druhy a formy zpráv. Ať již se jedná o článek v novinách, časopise, televizní či rozhlasové vysílání nebo publikaci na internetu. „*Mediální produkt je komplexní, vnitřně uspořádaný a hierarchizovaný celek komponovaný v několika vzájemně provázaných rovinách.*“ (Jirák, Köpplová 2015: 261)

Mediálním produktem se rozumí něco relativně samostatného, odděleného od média i od uživatele a vystaveného možnosti analýzy. Produkt zpravidla existuje ve smyslově dostupné podobě, jako fyzická danost s vysokou mírou stability. Může být vytištěný či nahraný, dá se znovu číst či poslouchat, je možné ho katalogizovat

či archivovat. Je také zdrojem informací o době svého vzniku. (srov. Jirák, Köpplová 2015: 245-246) „*Denní tisk, časopisy, filmové týdeníky nebo rozhlasové a televizní zpravodajství bývají často využívány jako historické prameny představující svébytnou výpověď o dějinných událostech, politických rozhodnutích, životním stylu či dobové estetice. Ostatně samo formální uspořádání (např. grafická úprava) zřetelně signalizuje dobu vzniku a nese známky dobové estetické normy.*“ (ibid)

Mediální produkty, jako celek, vznikají v mediálních organizacích za pomoci mediálních rutin jednotlivých pracovníků. Ať už se jedná o redaktory, editory nebo například šéfredaktory či vlastníky. Mediální rutiny budou představeny v následující kapitole.

Mediální produkty se uplatňují na mediálním trhu na základě průzkumu daného trhu stejně tak, jako jakékoli jiné zboží. Jednotlivé produkty se zkouší, upravují, inovují, nové se nasazují na trh a jiné se zase z trhu stahují. To platí také u médií. (srov. Jirák, Köpplová 2015:140)

„*Každé mediované sdělení přináší čtenáři, posluchači či divákovi nějaký druh potěšení či uspokojení. Proto si také příjemci mediální produkty kupují.*“ (Burton, Jirák 2003: 179)

Pro čtenáře platí, že je držen také v jistém očekávání. Očekávání a předjímání je spojeno se všemi typy médií. Očekávání platí nejen pro konkrétní sdělení, ale i pro médium. Příjemce také na základě obsahů předpokládá, co se bude dít a kam se popsaná situace bude dál vyvíjet. Platí to i pro vývoj sportovních soutěží. (srov. ibid: 180)

Čtenář periodického tištěného deníku například ví, kde se nachází rubrika sport a někteří čtenáři s ní dokonce začínají. Tzv. čtou noviny odzadu. Současně, ale i očekává, že na titulní straně bude fotka a podle typu média může čtenář i očekávat, co za informace se v něm dozví. Podle svého cíle si pak kupuje daný druh periodika – seriózní, bulvární, sportovní nebo třeba specializovaný a odbornější časopis.

„*V žánru se však neopakují pouze jeho stavební prvky. Opakují a posilují se i významy sdělení. Stávají se „přirozenými“.* Čím víc se opakují, tím důvěryhodnější je to, co texty „říkají“.“ (Burton, Jirák 2003: 181)

„*Odborná literatura všeobecně dochází k závěru, že masová média zpravidla skutečnost reprezentují. Zpravodajství médií je často nepřesné a pokřivené, občas nabízí vysloveně tendenční a ideologicky zabarvený pohled na svět.*“ (Jirák, Říchová 2000:28-29)

1.4. Mediální rutiny

Pro pochopení práce novinářů, kteří mediální obsahy vytváří, je nutné definovat si mediální rutiny, tedy pracovní postupy v mediálních organizacích.

„Ať jde o zpravodajství, časopis životního stylu nebo zábavní pořad, mediální organizace mají sklon vytvářet si různé výrobní rutiny čili zažitě způsoby, jak tyto materiály vyrábět.“ (Burton, Jirák 2001: 102)

Rutiny jsou spjaté se všemi typy činností médií. I ve zpravodajství, které je zdánlivě neplánované, je řada způsobů, které jsou zažitě a redaktoři vědí, jak agendu zpracovávat a kde zprávy brát. V redakcích probíhají na denní bázi porady, na kterých se řeší, jak bude sběr zpráv probíhat. Díky mediálním rutinám mají redakce pevný rámec činností při práci s technologiemi, které pomáhají zvládat nedostatek času, který redaktoři na zpracování zpráv mají a také současné zapojení velkého množství lidí. Mimo tyto výhody práce s rutinami také vytváří zvykové prostředí, díky kterému všichni členové v redakci vědí, co mají dělat a jak to mají dělat. Rutiny jsou velmi silným faktorem ve fungování mediálních institucí a je s nimi třeba počítat při pokusu o chápání médií. (srov. Burton, Jirák 2001: 110)

„Rutiny jsou pro mediální organizace velmi přitažlivé, jelikož usnadňují výrobu. [...] Nejen příprava dalšího čísla deníku je ovládána (a umožněna) řadou zažitých postupů, ale i příprava nového filmu či televizního seriálu má velmi mnoho rutinních prvků (kupříkladu postup od námětu přes literární scénář po technický scénář).“ (ibid)

Jak již bylo zmíněno, Jirák s Köpplovou popisují výrobu mediálních produktů jako ustálený způsob, který připomíná práci na výrobní lince. (srov. Jirák, Köpplová 2015: 140) *„Mediální výrobní společnosti se proto bez ohledu na „sociální, politický a kulturní rozměr“ své institucionální existence snaží minimalizovat obchodní rizika a co nejvíce zhodnotit prostředky, které vynaložily na vývoj nových produktů“ (ibid: 140-141)*

„To, jakým způsobem jsou události vybírány a zpracovávány do zpráv, je výrazně ovlivňováno individualitou redaktora i mediální organizací a ustavenými pravidly jejího fungování. Na tvarování každé zprávy se tak mohou podílet hodnoty, vzdělání a představy konkrétního redaktora, který událost přepracovává ve zprávu. Je to ale mediální organizace, která si vybírá, jaké redaktory zaměstná, motivuje je, aby pracovali pro ni vyhovujícím způsobem, a zároveň kontroluje, zda redaktoři zcela naplňují představy média a produkují zprávy v požadované podobě.“ (Trampota 2006: 48)

Mimo hodnot, vzdělání a představ redaktora může tvorbu zpráv ovlivnit také to, jak redaktor vnímá svou vlastní roli, jaké má politické nebo náboženské vyznání. Redaktor

může mít roli neutrálního zprostředkovatele nebo také subjektivního zastávce jedné ze stran. Kromě individuálního vlivu, mají na tvorbu zpráv také mediální organizace. Ty zprávy ovlivňují v rámci organizační struktury, profesních norem a také etiky. V rámci většiny mediálních organizací také probíhá určitá hierarchizace, dělba práce a odpovědností. (srov. Trampota 2006: 50-52)

„Ve většině mediálních organizací můžeme rozlišovat tři základní úrovně hierarchie: vrcholný management; střední management představovaný šéfredaktory, editory, manažery (inzerce); přední linie (redaktoři, kameramani). Každá úroveň a role, které zahrnuje, představuje odlišné představy o zprávách, jež vyplývají z obsahu rozdílných rolí, jejich cílů a odpovědnosti.“ (Schoemakerová, Reese 1996 in Trampota 2006: 53)

Tuchmanová se v knize Making News zabývala také rutinami a došla k závěru, že média používají zaběhnuté rutinní postupy, aby mohla efektivně a rychle zpracovat velké množství informací. Mezi rutiny dle ní patří časové rozložení edičních porad, rozložení uzávěrek jednotlivých rubrik, způsob, jakým novináři získávají informace od zdrojů. (srov. Trampota, Vojtěchovská 2010: 73) *„Negativním následkem přílišné rutinizace produkce zpráv může být snížená schopnost flexibilně reagovat na překvapivé a neočekávané události.“* (Trampota 2006: 57)

Výsledek rutinního postupu popisuje Schoemakerová a Reese jako standardizované a opakující se vzory zpráv a zábavného obsahu. Rutiny zajišťují, že nemůže být mediální systém snadno narušen, jelikož reaguje předvídatelnými způsoby. Jsou nedílnou součástí profesionality v médiích a vytváří soudržný soubor pravidel. (srov. Schoemaker, Reese 1996: 100) Rutiny, které se staly součástí zpravodajství, dávají pracovníkům přesně definované a specializované očekávání a role. (srov. ibid: 112)

Výběr zpráv, které budou v médiích, je částečně ovlivněn osobním postojem, zkušenostmi a očekávání jednotlivých novinářů. Další roli ve výběru zpráv hrají redakce a jejich organizační a technické podmínky. Vliv má také ten, kdo zprávy posílá, například zpravodajské agentury. V rámci redakce je nastavena určitá linie, která určuje, jaké zprávy budou vydávány. Může jít o vliv šéfredaktora, vydavatele nebo kolegů novinářů. (srov. Ruß-Mohl 2005: 98)

„Často se tedy výběr orientuje spíše na očekávání kolegů a představených než na potřeby publika. O těch totiž redaktoři zpravidla mají jen neúplnou představu, která se často ani nezakládá na zkušenosti.“ (Ruß-Mohl 2005: 98)

Mezi vybrané mediální rutiny, kterými se autor diplomové práce zabýval již v bakalářské práci, pak patří výběr zpráv, zdroje informací, tvorba zpravodajství, rozdělení práce a vliv nových médií a internetu. V rámci diplomové práce se bude autor zabývat především výběrem zpráv v rámci agenda settingu a gatekeepingu.

„Vztah zdroje a novináře se typicky vyvíjí prostřednictvím strukturovaných interakcí – interakčních vzorců, které jsou tvarovány a ovlivněny silami požadavků vyplývajících z jejich rolí.“ (Roth 1998 in Trampota 2006: 84) Sigal rozdělil tři základní typy komunikačních kanálů: rutinní, neformální a iniciované. Nejvíce informací se dostává k redaktorům skrze rutinní kanály. Mezi ně zařazujeme oficiální jednání, tiskové zprávy, volební výsledky, projevy nebo soudní stání. Neformální toky jsou dle Sigala zákulisní jednání, úniky informací nebo nevládní prohlášení. Jako iniciované zdroje pak označuje aktivnější činnost reportéra, jakou může být například statistika, analýza udělaná přímo redaktorem nebo reportérem iniciované rozhovory. (srov. Sigal 1973 in Trampota 2006: 84)

V rámci tvorby zpravodajství je nutné se podívat zejména na rutiny, které samotnou tvorbu ovlivňují a doprovází. Jednou z nich je rozhodnutí o výběru žánru, ve kterém bude redaktor informace zpracovávat, přičemž musí zvážit, kolik místa na článek má a kdy je uzávěrka. *„Tiskové materiály (například zprávy) musí být tak dlouhé, aby se vešly do předem stanovené délky sloupce. A protože podrobně pročítat texty a promyšleně je krátit je obrovská časová zátěž, učí se novináři psát texty tak, aby bylo možné je automaticky krátit odzadu po větách či odstavcích – a to jistě ovlivňuje podobu a význam sdělení.“* (Burton, Jiráček 2001: 113) Publikum obecně očekává, že bude vysílací čas rozhlasu a televize nebo plocha u tištěných médií zaplněna obsahem. Že se nikdy nesetkají s tím, že by v tisku byla prázdná stránka nebo v televizi pauza bez vysílání. Je to základní vlastností dobře fungujícího média – schopnost zaplnit čas a plochu. (srov. ibid)

„Pro veškerou produkci médií je příznačné, že jde o týmovou práci a že členové týmu mají ve výrobě mediálního produktu specializované úlohy.“ (Burton, Jiráček 2001: 114) Díky dělbě práce se posilují zažitá pracovní postupy. Mediální obsah, který tým nebo kolektiv vytvoří, je pak i představa hodnot dané mediální organizace. Tým v redakci je sice bezprostřední původce daného sdělení, ale je také součástí větší organizace. (srov. ibid)

Vliv nových médií a internetu posunul média do digitalizovaných verzí a například noviny se sestavují v elektronické verzi. Jednotliví lidé v rámci tvorby zpráv mohou komunikovat online a díky tomu se bourají hranice časové a prostorové. Redakce musely

do nových technologií investovat, ale v rámci doby se s nimi naučily pracovat a zjednodušily jim práci. Díky novým médiím je mediální komunikace interaktivní, příjemci si mohou sledované obsahy vybírat podle svých pocitů, potřeb a zájmů, ale také se mohou na podobě produktu podílet a mohou na něj reagovat. Médiím to také pomáhá se zdroji informací. (srov. Burton, Jiráček 2001: 115) „*Pracovní postupy dnes závisejí na tom, co nová technologie umožňuje a dovoluje a k čemu vede či přímo nutí. [...] Nové technologie nejen ovlivňují činnost médií a podobu výsledného produktu, ale navíc vedou ke vzniku nových výrobků – ať už se jedná o elektronické podoby existujících „tradičních“ médií (například deníky „vystavené“ na Internetu), zvláštní média vycházející z existujících titulů (například iDNES opírající se o existenci Mladé fronty Dnes), nové tituly představující elektronické obohacení celkové nabídky „tradičních“ médií (kupříkladu Neviditelný pes Ondřeje Neffa, InZine či Britské listy), nebo zcela nové typy mediovaných sdělení (diskuzní kluby, internetové konference apod.).*“ (ibid)

1.4.1. Gatekeeping

Obecně je gatekeeping vymezování hranic pro množství informací, které jsou přenášeny pomocí masové komunikace. Gatekeeper je pak člověk, který v rámci mediální organizace rozhoduje o výběru témat a událostí, ze kterých se stanou mediální obsahy. (srov. Reifová 2004: 70)

Produkování zpráv se opírá o objektivizační výrobní postupy a je těsně spjata s osobou zpravodaje, redaktora či editora, který rozhoduje o tom, co se do médií dostane a co ne. David M. White zkoumal v padesátých letech dvacátého století, jak probíhá výběr událostí, které se do médií dostanou a pro výklad svého výzkumu použil pojmenování gatekeeping. (srov. Trampota 2006: 38)

„*Výchozím bodem tohoto konceptu je skutečnost, že novináři se při výkonu své profese setkávají s ohromným množstvím potenciálních zpráv, z nichž jen omezené množství mohou využít v obsahu svého média*“ (ibid)

White ze svého výzkumu zjistil, že důvody zamítnutí zpráv byly nejčastěji dva. Prvním byly důvody obsahové, což znamenalo, že zpráva nebyla zveřejněna, protože za to podle gatekeepera nestála, nebyla zajímavá. Druhým důvodem byly organizační důvody. Nejvíce se editor potýkal s nedostatkem prostoru. Nejsnadnější průchod pomyslnou branou naopak měly lidsky zajímavé příběhy a politické zprávy. (srov. ibid: 39)

R. M. Brown v roce 1979 rozlišil čtyři etapy gatekeepingu. V první fázi musí gatekeeper vybrat určité informace z celého informačního univerza, které k němu přijde.

Poté je nutné redukovat vybrané informace podle požadavků redakce. Těmi mohou být čas, náklady nebo kapacita. Následuje úprava obsahu, aby nebyly informace redundantní nebo irelevantní. Poslední etapou je konečná formulace, kdy se spojuje informace s jinými informacemi takovým způsobem, aby mohla být základem pro další rozhodování. (srov. Trampota 2006: 40) „*Gatekeeping se v oblasti médií samozřejmě netýká jen zpravodajství. Knižní nakladatel vybírá mezi velkým počtem titulů k vydání, televizní dramaturg vybírá mezi řadou dostupných sitcomů, seriálů a dalších formátů k zařazení do hlavního vysílacího času.*“ (Shoemakerová 1996 in Trampota 2006: 40)

Dle Shoemakerové je proces gatekeepingu složitý a pro komplexní popis je nutné dodržet několik kritérií. Je nutné popsat více úrovní analýzy, přihlídnout na vliv a na moc organizací, nutnost zabývat se samotnými branami a silami, které na ně působí. Je třeba rozšířit svůj pohled mimo pouhý výběr, více se zaměřit na sdělení a to, jak jeho charakter a forma ovlivňují jeho možnost projít branou a v neposlední řadě porovnat činnosti gatekeepingu v rozdílných typech médií a rozdílných organizacích. (srov. ibid: 42)

„*Gatekeeping začíná v momentě, kdy se komunikační pracovník poprvé dozví o aktuálním či potenciálním sdělení, a končí v bodě, kdy je podмноžina těchto sdělení přenesena k příjemci. Brána je rozhodovací bod jak při cestě dovnitř, tak při cestě ven.*“ (Shoemakerová 1997 in Trampota 2006: 41)

Shoemakerová tvrdí, že žádný gatekeeper nerozhoduje pouze na základě svých subjektivních představ. Na jeho rozhodování má vliv mnoho dalších faktorů. Těmi jsou dle autorky profesní vztahy v rámci mediální organizace, vztahy k nadřízeným, ale i ke kolegům. Dalším faktorem jsou mediální rutiny, se kterými se pracuje v rámci každé organizace. (srov. Shoemakerová 1991 in Trampota 2006: 46) Autorka také rozdělila vlivy do několika úrovní. Individuální, mediální rutiny, organizační, extramediální a ideologickou úroveň. (srov. Shoemakerová 1996 in Trampota 2006: 43)

Mezi individuální vlivy patří redaktorovo vnímání jeho role a profese a představy o tom, co lze definovat jako zprávu. Redaktoři musí znát systém, ve kterém pracují, mediální rutiny jejich organizace a normy chování. Rutiny zaručují chování média předvídatelným způsobem a usnadňují médiím zpracovat velké množství informací v krátkém časovém úseku. Tlaky na rutiny jsou ze tří stran a to publika, mediální organizace a zdrojů informací. Mediální organizace také ovlivňují, jaké zprávy budou v médiu zveřejněny, a to jak organizační povahou, tak technologickou podstatou. V rámci mediální organizace je rozhodující, jak je rozdělena její struktura a jak je rozdělena práce.

Gatekeeping může také probíhat ve dvou rovinách, a to při příjmu informací, anebo při tvoření mediálního obsahu. (srov. Trampota 2006: 44-45)

Shoemakerová a Reese ve svém díle zmiňují tři základní otázky, které by si měl redaktor před zpracováním zprávy položit. 1) Co je přijatelné pro příjemce? 2) Co je organizace schopna zpracovat? 3) Co za materiál mají média k dispozici? V redakci musí například novinář vzít na vědomí všechny tři otázky, aby se mohl rozhodnout, kterou zprávu vydá.¹

1.4.2. Agenda setting

Podle Reifové je nastolování agendy v mediálních studiích hypotézou o vlivu a účinku médií na obsahy lidského myšlení a veřejného a politického diskurzu. Podle toho jsou média schopná exponovat určité události a také určovat pořadí jejich důležitosti. A to jak nezáměrně, tak i záměrně. (srov. Reifová 2004: 18)

„Témata, ze kterých se skládá zpravodajství, nastolují zpravodajské organizace (tedy média, jež se alespoň částí své činnosti zpravodajství věnují). To znamená, že média určitá témata vyhledávají, preferují a vracejí se k nim. Média si vybírají, o čem a jak budou referovat.“ (Burton, Jiráček 2003: 247)

Dle McCombse se veřejnost orientuje podle významnosti v médiích, uspořádává si skrz ni svoji agendu a rozhoduje se, která témata jsou nejdůležitější. S přibývajícím časem lidé začnou za nejdůležitější témata považovat ta, na které je kladen důraz ve zpravodajství. Zpravodajská agenda tak nastoluje agendu veřejnou. (srov. McCombs 2009: 26)

„Novinová sdělení nám nepřebornými způsoby dokážou napovědět, jaká je relativní významnost určitého tématu v denní agendě. Hlavní zpráva na titulní straně, rozdíl mezi titulní stranou a dalšími stranami, velikost nadpisu, a dokonce i délka zprávy – to vše vyjadřuje významnost témat ve zpravodajské agendě.“ (ibid)

„O novinářskou pozornost soupeří mnoho událostí a situací. Protože novináři nemají možnosti získat informace o všech událostech ani o všech nemohou informovat své publikum, spoléhají se na tradiční soustavu profesních norem, podle nichž se řídí při každodenním výběru vzorku z prostředí. Výsledkem je, že zpravodajská média nabízejí omezený pohled na širší prostředí podobný omezenému pohledu na vnější svět, jaký umožňují úzká štěrbinová okna v některých moderních budovách“ (McCombs 2009: 52)

Nejdůležitější složkou nastolování agendy je podle McCombse silná konkurence mezi

¹ Vlastní překlad. Přeloženo z: 1) What is acceptable to the consumer (audience)? 2) What is the organization (media) capable of processing? 3) What product is available from suppliers (sources)? (srov. Shoemaker, Reese 1996: 104)

tématy, která se mají v agendě objevit. O zájem veřejnosti bojují desítky různých témat, ale žádná společnost se nedokáže věnovat velkému počtu témat najednou. I proto jsou možnosti médií velmi omezené. (srov. McCombs 2009: 71)

„Výsledkem vytrvalé vědecké práce bylo, že se pojetí role masové komunikace při nastolování agendy spojilo s množstvím dalších konceptů sociálních věd zabývajících se masovou komunikací a lidským jednáním.“ (McCombs 2009: 173)

Dle Waltera Lippmanna jsou zpravodajská média primárním zdrojem obrazů v naší hlavě. Agenda setting pak zkoumá, do jaké míry se média podílí na konstrukci obrazu politiky a veřejných věcí v naší hlavě. Prvky, na které klade důraz agenda médií pak společnost začne považovat za důležité. Agendy se dle něho ale mohou skládat z jakékoli množiny prvků, například konkurenčních institucí, politických kandidátů nebo čehokoli jiného. (srov. McCombs 2009: 109)

McCombs pro průběh nastolování agendy používá metaforu cibule. Na jejím povrchu se nachází vnější zdroje zpráv, pod touto vrstvou je vzájemný vliv mezi masovými médii, pod ní zpravodajské normy a tradice, která určují pravidla nastolování agendy. A teprve pod touto vrstvou se skrývá mediální agenda. (srov. McCombs 2009: 148-149)

Zároveň autor zdůrazňuje, že velká část toho, co víme přichází od pracovníků v oboru public relations. Ti pomáhají žurnalistům, protože jim dávají velké množství ucelených a uspořádaných informací, často v podobě tiskových zpráv. (srov. McCombs 2009: 152)

„Ostatně nastolování agendy představuje významnou součást oboru public relations. Public relations mají na mediální agendu někdy výrazně větší vliv, než je prosté přispívání informacemi za účelem rozšíření běžné novinářské práce.“ (McCombs 2009: 154)

„Postoje a jednání se obvykle řídí poznáním – co člověk ví, co si myslí, čemu věří. Proto tedy z funkce masových médií v procesu nastolování agendy vyplývá potenciálně obrovský vliv, jehož celkový rozměr a důsledky je teprve třeba prozkoumat a ohodnotit.“ (Shaw 1979 in McCombs 2009: 174)

Dle McCombse je jedním z nejdůležitějších důsledků nastolování agendy usměrňování veřejného mínění. Jde o zvýznamňování perspektiv, na jejichž základě se orientuje názor veřejnosti na osoby veřejného dění. Zvýznamňování témat s vyjádřením názoru, je nazýváno usměrňování nebo priming, a používá selektivní pozornost lidí. (srov. McCombs 2009: 176-177) *„Média nastolují agendu tehdy, když úspěšně upoutají pozornost na nějaký problém. Budují veřejnou agendu, když poskytují kontext určující, jak*

o daném tématu lidé uvažují a jak hodnotí jeho význam.“ (Graber 1984 in McCombs 2009: 204)

1.5. Média a sport

Sport je sociálně kulturní fenomén, který je rozšířený po celém světě a funguje od nejnižších lokálních úrovní, až po mezinárodní události a formy sportu. *„Sport je přímo osudově provázán s kulturní ideologií dané společnosti. Je tak výrazem obecných představ, idejí, hodnot a perspektiv, prostřednictvím kterých lidé zaujímají svoje postavení ve světě, hledají své místo v něm, vysvětlují jeho fungování, poměřují míru důležitosti věcí kolem sebe, zvažují co je a co není správné a přirozené.*“ (Sekot 2003: 11)

Sport se postupně formoval i v souvislosti s postavením mužů a žen. Tato skutečnost je hlavně v anglosaském světě poukázáním na dominanci mužského pohlaví ve sportu a jejich maskulinity. Mužům jsou zpravidla přisuzovány výkonově náročné sporty. Mimo pohlaví ve sportu může hrát roli i třídní, etnické či rasové postavení. (srov. ibid)

„Sport je provázán s důležitými oblastmi života společnosti. Rodina tak mnohdy přizpůsobuje svůj životní rytmus tréninkovému a hracímu programu svých členů a sledování sportovních televizních událostí může naopak narušit či přímo rozvrátit rodinný život. A nebo společné sportování členů rodiny může vzájemné vztahy posílit a udělit jim novou, jinde a jinak netušenou sociální dimenzi.“ (ibid: 12)

„Není snadné porozumět v plné šíři a hloubce současné společnosti, aniž bychom nevěnovali pozornost světu masových médií. Mediální sport, obdobně jako všechny oblasti kultury, je vytvářen, organizován a ovládán lidmi, jejichž ideje jsou odvozovány z jejich sociální zkušenosti. I sportovní média jsou tudíž sociálně konstruovaný fenomén.“ (ibid: 135)

Sport je integrální součást současného světa stejně tak, jako masová média. Sportovní programy v důsledku provázanosti sportu a masových médií tvoří velmi důležitou programovou složku všech populárních komunikačních prostředků. Sekot poukazuje zejména na fascinaci médií vrcholovým sportem. Zajímavým sociologickým fenoménem jsou pak divácké zážitky, kdy je veřejnost schopna, v řádech milionů, trávit čas před obrazovkou a hltat sportovní klání. (srov. Sekot 2003: 136-137)

Sport patří k nejsledovanějším složkám na veřejnoprávních i komerčních televizích. Televizní sportovní přenos umocňuje pocit bezprostředního sledování, ale zároveň se svým komentářem snaží poskytnout divákovi více, než nabízí přímá divácká účast na sportovištích. I to je jeden z důsledků, proč jsou média orientována na elitní sport.

Je to z důvodu, že elitní sporty jsou divácky zajímavé a zároveň pro média tvoří možnost komerce a příjmy z prodeje přenosových práv a reklam. S vrcholovým sportem je také ve velké míře spjatý sponzoring. Jeho největší síla je ve velkých mezinárodních a globálně mediálně šířených akcích. Například Olympijské hry nebo Mistrovství světa. (srov. Sekot 2003: 140-141)

„Televize a další masová média svým zpravodajstvím „krouží kolem zlatých medailí“ a stranou pozornosti mnohdy ponechávají další dění na sportovištích. Nevidí sportovní klání očima samotných sportovců, nýbrž očima producenta akční podívané. Právě v tomto okamžiku můžeme s největší pravděpodobností slyšet námitku, že divák prostě chce vidět to nejnapínavější a nejakčnější.“ (Sekot 2003: 143)

Sekot ve své publikaci naráží nejen na problematiku komercializace sportu a jejím aspektům, ale také řadí sport do sféry masové kultury. V rámci masové kultury je vrcholový sport kategorizován, hlavně kvůli jeho hodnotové zakotvenosti, profesionalizaci a komercializaci. Do této oblasti vrcholový sport vstupuje jako scéna špičkových, motivovaných a účelově pěstovaných výkonů. (srov. Sekot 2003: 144) *„Sport, jak je běžně chápán, je úsilím o nejvyšší tělesný výkon či vítězství nad soupeřem. Jeho součástí je však i sportovní trénink, estetické zaměření na ideální pohyb, dokonalou souhru. Masová média se však prvoplánově soustřeďují na aspekt vítězství či dosažení vrcholného či rekordního výkonu. Stranou jejich zájmu jsou proto zájmové volnočasové sportovní činnosti. V povaze rekreačního sportu není primárně výkon či dokonce vítězství, „pouze“ radost z pohybu.“* (ibid)

„Vrcholový sport – právě zejména na mediálním poli – zabezpečuje funkci reprezentace, a to zejména na úrovni státní, případně klubové či regionální. Jeho úroveň se však může za určitých okolností stát pokřiveným neadekvátním „měřítkem“ celkové vyspělosti státu či národa.“ (ibid: 147)

Vrcholový sport částečně vytváří společenská měřítka úspěchu, bohatství a prestiže. To je poznat v masových médiích ve sportovních zprávách, kde mají prostor informace o komerční stránce přestupů sportovců mezi kluby. V médiích se objevují i finanční částky, například platy hokejistů, fotbalistů, trenérů a dalších slavných sportovců. Média zveřejňují i tabulkové přehledy nejlépe placených sportovců, nejžádanějších týmů od sponzorů nebo nejdražších sportovců. (srov. Sekot 2003: 148) *„Mediální adorace vrcholových sportovců je čitelná i v obsahu zábavních společenských časopisů či zábavních příloh řad populárních deníků. Ilustrace životního stylu vrcholových*

sportovců je přibližována i cestou rozhovorů (interview) či anketně tendenčně zaměřených dotazů.“ (ibid)

„Ve srovnání s kulturou prožívá sport konjunkturu. Je k vidění na téměř všech kanálech a nemalou roli hraje i v tištěných médiích. Sportovní zpravodajství dnes nepřináší pouze informace o fotbalu. Přiřadily se k němu i tenis, cyklistika, motoristické sporty, nové druhy včetně extrémních a adrenalinových sportů apod., samozřejmě jsou-li vhodné pro kameru.“ (Ruß-Mohl 2005: 176)

„Sportovní rubrika je dobrou školou, člověk se tam rychle naučí napsat text přesně na počet řádků, psát pod časovým tlakem a v těžkých podmínkách – jako například, když na stadionu řve osmdesát tisíc fanoušků, ale reportér se musí soustředit na svou práci.“ (Ruß-Mohl 2005: 176)²

Ruß-Mohl píše, že sport hraje stále větší úlohu v tisku. Není sice tak aktuální, jako elektronická média, ale může pokrýt více sportovních událostí a zároveň i přinášet podrobné sportovní výsledky. Tisk má výhodu, že se oproti televiznímu vysílání může soustředit na druhy sportu, které nejsou tolik vizuálně atraktivní. Tištěná média také mohou informovat o proběhlé nebo následující sportovní události. (srov. Ruß-Mohl 2005: 177)

Uli Gleich sestavil hlavní body kritiky sportovního zpravodajství. Televizi kritizoval proto, že se koncentruje jen na několik nejpopulárnějších sportů a opomíjí ostatní. Vysílá se hlavně fotbal, tenis, házená, basketbal nebo závody Formule 1. Také je dle něho sportovní zpravodajství orientováno na výsledek a je silně personifikováno. Gleich tvrdí, že většina sportovních médií přináší zpravodajství o výsledku, ale málokterá se zabývají problémy a pohlíží na sport kriticky. Často je dle autora podceňována nebo legitimizována nečistá hra nebo tvrdost ve sportu. V neposlední řadě poukazuje na provázanost sportu a médií ve smyslu, že média ovlivňují sport, který se pod jejich vlivem mění. (srov. Ruß-Mohl 2005: 178)

Základními charakteristikami sportovního zpravodajství v tištěných médiích jsou důraz na zprávy a informace, přehled posledních událostí, konkrétní data a informace, důraz na důvěryhodnost, pozadí sportovních událostí a vysoká míra kritičnosti vůči sportu a jeho osobnostem. Oproti tomu se televizní a rozhlasové vysílání sportovních událostí zaměřuje na pobavení, představy a historky, prezentaci v reálném čase, akčnost

² Z rozhovoru se Siegfriedem Wieschenbergem a Ruß-Mohla v Luganu 2002

a heroismus a konformní vztah vůči světu sportu a sportovcům. (srov. Koppett 1994 in Sekot 2003: 159)

„Mediální sport na stupnici vertikální dimenze mnohdy zcela nesrovnatelné kvality, výkonu, stupně napětí, herní dovednosti a akčnosti, přispívá k prohlubování rozdílů mezi volnočasovým, amatérským a profesionálním sportem. Navíc sportovní konzument ve virtuálním světě masových médií čelí překrývání skutečných událostí a sportovních představ.“ (Sekot 2003: 153)

Vztah médií a sportu je ve sportovní sociologii chápán jako téma zásadní důležitosti. Pozornost se upírá na vliv médií na sport, protože média akcelerují proces komercializace sportu. Přitom sportují masy lidí nezávisle na provázanosti s mediálním zpravodajstvím. (srov. ibid: 155)

„Bez mediálního zpravodajství by popularita a zisky komerčního sportu byly silně limitovány. Informace o sportovní události nabudí zájem a zájem vytváří výnos z prodeje vstupenek, sportovních lóží, klubových sedadel, koncesí, parkovacích míst, sportovního loga, licenčních práv. Po skončení zápasu, závodu či soutěže se výsledek stává novým zpravodajským obsahem a interpretace sportovní události poutavým tématem bez ohledu na to, zdali se sportovní akce lidé skutečně zúčastnili či nikoliv.“ (Sekot 2003: 156)

Sekot také popisuje komerčně podmíněné změny ve sportu, které nastaly kvůli vlivu médií. Časový rozvrh sportovních událostí je přizpůsoben struktuře televizního programu. Dochází ke zkracování přestávek, aby byli diváci udrženi u vysílání. Prostorem po reklamy se stává předem dohodnutý time-out ve sportech. Organizace sportovních událostí je přizpůsobena požadavkům lokálního mediálního trhu v souladu s cíleně utvářenou základnou fanoušků. (srov. ibid)

Tištěná denní periodika se sportu věnují přibližně sto let. Počátkem minulého století se v novinách začaly objevovat sportovní stránky. V dnešní době je v řadě nejčtenějších deníků sportu věnována větší pozornost než obchodu nebo politice. Mezi nejčtenější patří i sportovní přílohy. Čtenáři sportovních stránek jsou zpravidla muži mladšího či středního věku, s průměrným příjmem a se zájmem o dynamiku životního stylu. Na základě této definice jsou pak sportovní stránky atraktivní pro inzerenty, kteří jinam svou reklamu neumístují. Jde například o výrobce pneumatik, prodej automobilů, výrobce alkoholických nápojů nebo sázkové kanceláře. (srov. Sekot 2003: 157)

„Obrátíme-li nyní pozornost k tištěným médiím periodického typu, seznáme, že sportovní dění v nich již delší dobu zaujímá podstatnou a nezastupitelnou roli. Omezíme-

li se pouze na české prostředí, zjistíme, že všechny velké deníky obsahují sportovní stránky (a jeden deník je dokonce sportu věnován kompletně)“ (Děkanovský 2008: 42)

Sportovní žurnalisté bývají často podrobena kritice redaktory z jiných oblastí žurnalistiky, protože nemají dostatek odborné důvěryhodnosti. Sportovní oddělení novin je nazýváno „oddělením hraček“ a již dávno je takto zesměšňováno. Sportovní žurnalisté ve své kariéře neradi mění své oddělení. V hierarchii médií zauímají sportovní žurnalisté spodní pozice a jsou také nazýváni jako fanoušci s psacím strojem. (srov. Rowe 2004 in Craig 2016: 250)

1.5.1. Seriózní vs. bulvární média

„Buržoazní listy konce 19. století představují jeden z vrcholů v dějinách tisku a podstatně přispěly k našim současným představám o podobě novin a jejich posuzování“ (McQuail 2009: 42) K hlavním rysům seriózních médií patří formálně nezávislost na státu a jakýchkoli formálně uplatnitelných zájmech, uznání novin jako významné instituce politického a společenského života, vysoce vyvinutý smysl pro společenskou a etickou odpovědnost a vývoj novinářské profese jako „objektivního“ zpravování o událostech. (srov. McQuail 2009: 42)

„V mnoha zemích dosud existují jedny nebo i více novin, které se snaží udržovat tuto tradici. Některé z těchto představ dodnes ovlivňují nároky a očekávání, které spojujeme se seriózním tiskem, a poskytují nám podklad pro kritiku listů, jež se popsáním ideálům vzdalují přílišnou stranickostí nebo „bulvárností“. (McQuail 2009: 42)

Co se bulvárního tisku týká, ten existuje přibližně sto let bez toho, aby se nějak výrazně změnil a stále se stejnou podstatou. Hlavní specializace bulvárního tisku je orientována na osudy obyčejných lidí, které prodává dramatickým a senzacechtivým způsobem. (srov. McQuail 2009: 42) *„Jedná se o skutečně „masový“ tisk, který vznikl proto, aby jej kupovali měšťtí dělničtí obyvatelé a aby jej četli prakticky všichni. Jednalo se o komerční podnikání (spíše než o politický nebo profesní projekt), jež bylo uskutečnitelné zejména díky technologickému rozvoji, koncentraci obyvatelstva, rozšíření gramotnosti, nízké ceně pro čtenáře a vysokým tržbám z reklamy.“ (ibid)*

Často se v bulvárních médiích objevují mimo lidských příběhů také zločiny, katastrofy, krize, skandály, války a náhled do života slavných osobností. Přesto, že se nezajímal primárně o politiku, často hrál bulvární tisk politickou úlohu v klíčových okamžicích národních společností. (srov. McQuail 2009: 43)

1.6. Rozhodčí fotbalu

Rozhodčí je nedílnou součástí většiny sportů a ani ve fotbale tomu není jinak. Je to osoba, která dohlíží na dodržování pravidel a udává zápasu směr a spád. Fotbaloví rozhodčí jsou přítomni na všech výkonnostních úrovních a ve většině věkových kategoriích (vyjma těch nejmenších přípravků, na které kvůli nedostatku rozhodčích nezbývá kapacita).

„Od počátku fotbalové historie prošel tým rozhodčích dlouhodobým vývojem. Zpočátku se soupeřící britští gentlemani ve sporných situacích mezi sebou snažili domlouvat sami. To měli na starosti především nehrající kapitáni obou družstev. „Referee“ poprvé vstoupil do fotbalu v roce 1873. To však ještě neměl pravomoc do hry sám zasahovat, pouze na ni dohlížel a v případě sporu nebo na dotaz hráčů sdělil svůj názor. V roce 1881 až pravidla doporučují, aby řídil hru. Od té doby rozhodčí začíná realizovat svá rozhodnutí aktivně a od roku 1878 mu k tomu pomáhá píšťalka. Teprve od roku 1891 má rozhodčí exaktně zakotvené právo rozhodnout z vlastní iniciativy, ale stále je zachována možnost, aby jej k rozhodnutí vyzvala družstva“ (Mitáš 2013)

Dle pravidel fotbalu každé utkání řídí rozhodčí, který má neomezenou pravomoc uplatňovat Pravidla fotbalu v souvislosti s utkáním. (Kureš 2018:48). Samotný pojem rozhodčí má v Pravidlech fotbalu velké zastoupení. Ať už jím je samostatné pravidlo číslo 5 s názvem Rozhodčí, nebo pravidlo číslo 6 Ostatní rozhodčí. Rozhodčím je v pravidlech fotbalu míněn člověk, který má píšťalku a pohybuje se po hrací ploše mezi hráči. Ostatní rozhodčí pak mohou být asistenti rozhodčího s praporky, čtvrtý rozhodčí, videorozhodčí a jeho asistent.

„Práva a povinnosti rozhodčího. Uplatňuje Pravidla fotbalu; řídí utkání ve spolupráci s ostatními rozhodčími; měří dobu hry, dělá si poznámky o utkání a poskytuje příslušnému řídicímu orgánu zprávu o utkání, včetně informací o disciplinárních opatřeních a jakýchkoli jiných mimořádných událostí, ke kterým došlo před, během nebo po utkání; signalizuje způsob navázání hry a dohlíží na navázání hry. Rozhodnutí rozhodčího budou provedena podle Pravidel fotbalu a „v duchu hry“ a podle nejlepších schopností a možností rozhodčího. Budou vycházet z názoru rozhodčího, který může k dané situaci a v rámci Pravidel fotbalu přijmout odpovídající opatření. Rozhodnutí rozhodčího, týkající se skutečností souvisejících s hrou, včetně toho, zda bylo či nebylo dosaženo branky a výsledku utkání, jsou konečná. Rozhodnutí rozhodčího a všech ostatních rozhodčích musí být vždy respektována.“ (Kureš 2018:48)

Mezi pravomoci rozhodčího patří uplatňování pravidel, přerušování hry pro přestupky hráčů, nařizování herních a udělování osobních trestů a opětovné navázání hry. Udělování

osobních trestů je realizováno pomocí žluté a červené karty. Pravomoc rozhodčího uplatňovat pravidla pro nařizování herních a udělování osobních trestů začíná vstupem na hrací plochu s účelem zahájit zápas a končí po závěrečném signálu píšťalkou k ukončení utkání a opuštění hrací plochy. (srov. Kureš 2018: 54)

„Poznal jsem za své kariéry hodně rozhodčích a všichni v sobě tajili zádumčivost, snad vzkličenou z těžkých začátků na nechráněných hřištích, bez zastání mužů zákona, napospas holobradým synům vzteklych otců, nedůtklivým trenérům, bezohledným hráčům. Mnohým v tváři hrály jizvy po pěstích, lahvích a kamenech. Bláznivé příhody, dlouhé hodiny vězení v šatně, útěky v kufru auta jako ze špionážního filmu, chuť všeho nechat.“ (Collina 2003: 15-16)

„Bez rozhodčího by takový fotbal ztratil smysl. Dá se hrát bez středního útočníka, může se i bez brankaře, ale nejde to bez člověka, který běhá, běhá a běhá a ani dotknout míče se nesmí, ani si prožít potlesk, ten upřímný, dlouhý potlesk, z jakého někdy zamrazí v zádech.“ (ibid: 16)

„Kvůli očím televize dnes není žádného tajemství v tom, co se stane za devadesát minut fotbalového utkání. Nikomu nic neunikne, všechno je viděno a souzeno. [...] A je na místě vyvracet zakořeněné fráze, mezi něž patří populární myšlenka, že nejlepší rozhodčí je ten, kterého není vidět. [...] Hovořme tedy o odvaze a doceňujme odvahu činit obtížná a důležitá rozhodnutí – tak důležitá, že staví rozhodčího do světla, v němž je viděn a stává se jedním z aktérů zápasu.“ (ibid: 17)

„Jak jsem řekl, když uzraje myšlenka vydat se na dráhu rozhodčího, je prvním krokem zápis do některého z kurzů, které se v sekcích³ pravidelně pořádají. V posledních letech se projevuje snaha nové adepty aktivně zvát, neboť vývoj soutěžních systémů je takový, že stále častěji vznikají potíže s pokrytím všech plánovaných střetnutí a jejich organizačnímu zvládnutí.“ (ibid: 123) Obdobnou tendenci má v posledních letech i počet rozhodčích v České republice, kde stav rozhodčích klesá a Fotbalová asociace České republiky se snaží vyvíjet aktivity pro zisk nových rozhodčích.

„Přípravná fáze trvá několik měsíců. Na závěr kurzu se koná zkouška sestávající z písemné a ústní části, při níž se prověřuje získaná znalost pravidel. Úspěšní absolventi pak získávají osvědčení, které je opravňuje řídit fotbalová utkání.“ (ibid: 124) V České republice každý rozhodčí začíná od nejnižších soutěží. Aby se jim mohl stát, musí se přihlásit na daném svazu okresních soutěží, kde ho čeká pohovor, lekce pravidel a následný

³ Sekcemi autor myslí jednotlivé části fotbalové asociace v Itálii, protože jako rozhodčí působil tam. Nicméně i v českém prostředí je postup obdobný.

test. Poté rozhodčí působí v soutěžních utkáních. Na krajské úrovni rozhodčí testy z pravidel píšou jednou za rok a jednou za rok je také čekají fyzické prověrky. Na vyšších úrovních už jsou pravidelné semináře, testy z pravidel fotbalu i fyzické testy na pravidelnější bázi.

„Navzdory všem těžkostem, které rozhodčího potkávají v prvních letech aktivní činnosti, začne brzy převažovat uspokojení. Dobře se uvést v důležitých soubojích, třeba i na mládežnické nebo amatérské úrovni, pískat zápasy žákovských družstev velkých profesionálních klubů nebo řídit derby oblastní soutěže, to jsou milníky, které prověřují schopnosti.“ (Collina 2003: 128)

Práce rozhodčího fotbalu není mezi veřejností zrovna oblíbená. Problémy, se kterými se rozhodčí může setkávat popisuje ve své knize také Collina. Vášně proměňuje rozhodčího v nepřítele, ale v tom nevidí velký problém, protože urážka nezpůsobí výrazné škody. Větší problém vidí ve fyzické agresi, která pro rozhodčí může znamenat nebezpečí. Fyzickou agresi jako nebezpečí bere ale všeobecně, nejen proti rozhodčím, ale i proti lidem na stadionu, hráčům a funkcionářům týmů. (srov. ibid: 130)

„Rozhodčí je tedy činitelem, který pomáhá mužstvům inscenovat dobře představení. A především v nejvyšších sférách, ale nejen tam, je dobré představení nezbytnou podmínkou k tomu, aby „produkt fotbal“ budil zájem a byl kupován těmi, kteří ho sledují na stadionu nebo v televizi či o něm debatují.“ (ibid: 132)

„Role rozhodčího je tedy role služby. Je to role člověka, který není na hřišti proto, aby v původním smyslu slova o něčem rozhodoval, ba ani proto, aby hru usměrňoval, nýbrž proto, aby umožňoval hráčům ukázat jejich nejlepší schopnosti coby herců fotbalového představení. A pro dosažení tohoto cíle se rozhodčí snaží udělat, co může.“ (Collina 2003: 133)

Každé utkání má jiný vývoj a každé má svůj vlastní jedinečný příběh. Úkolem rozhodčího je na trávníku poznat, o jaký druh klání jde a přizpůsobit tomu svou roli. Každý rozhodčí by měl podstoupit předzápasovou přípravu na základě které bude očekávat, co se na hřišti může stát. Ta by měla obsahovat i prostudování charakteristik týmů a jednotlivých hráčů. (srov. Collina 2003: 101) *„V mnoha utkáních, zejména v mimořádně důležitých, jsou rozhodující první minuty. První odpískaná rozhodnutí utvářejí atmosféru a nastavují měřítko vztahu k hráčům.“ (ibid: 101)*

„Neexistuje způsob rozhodování vhodný pro všechny příležitosti. Umění a mistrovství sudího spočívá ve schopnosti přizpůsobit osobní způsob rozhodování

specifickým požadavkům zápasu a – ještě lépe řečeno – požadavkům každého jednotlivého okamžiku.“ (Collina 2003: 101-102)

Collina popisuje dva extrémní případy, se kterými se jako rozhodčí na zápasech setkal. Jedním z nich jsou zápasy, kdy může rozhodčí pískat co nejméně a pouze udávat hře plynulost a rytmus, protože mu to hráči na hrací ploše umožňují. V opačném případě by toto počinání rozhodčího bylo krajně nebezpečné a je nutné, aby rozhodčí přitáhl svůj metr a hru udržet v mezích sportovního chování. (srov. Collina 2003: 102)

Fotbalový rozhodčí musí být dobrým psychologem, který musí vycítit, co se skrývá za projevy chování hráčů a z jejich projevů odhadnout, co se bude na hřišti dít v následujících minutách. Velmi důležitým úkolem každého rozhodčího je, aby se za žádné situace nenechal vyvést z míry a neztratil přehled o dění na hrací ploše. Rozhodčí musí být také fyzicky zdatný, protože ve vyčerpanosti může dělat zbytečné chyby. (srov. Collina 2003: 103)

Rozhodčí se musí vypořádávat s nejrůznějšími situacemi, které na hrací ploše při utkání nastanou. I přes tu nejlepší přípravu se může stát něco, co se mu dosud za kariéru nestalo a je to něco neobvyklého. V těchto případech je ale rozhodčí ten, za kterým jde zodpovědnost za učiněné rozhodnutí.

„Zodpovědný advokát nad neobvyklým případem řekne svému klientovi: „Uvidíme se za týden, musím si problém prostudovat.“ Lékař si může vyžádat rozbor od specializovaných kolegů, než rozhodne o nejlepší terapii. A rovněž soudce, kdosi svým způsobem podobný rozhodčímu, se před vynesením rozsudku odchází poradit. Nic z toho nám není povoleno. I v nejneočekávanějších a nejnepředvídatelnějších situacích se od nás žádá rozhodnutí v takzvaném reálném času, tedy ve zlomcích vteřiny.“ (Collina 2003: 106)

Pierluigi Collina se ve své knize pozastavuje i nad souvislostí rozhodčích a médií. V Itálii noviny známkují rozhodčí stejně tak jako hráče. „[...] čtou rozhodčí svá hodnocení v novinách? Samozřejmě, že ano, nemá cenu nic tajit.“ (ibid: 170) Nejvíce rozhodčí zajímá názor pozorovatele, tedy toho, kdo je určen na zápas k hodnocení rozhodčích. Na druhou stranu rozhodčí samotné zajímá a jsou zvědaví, jaký udělali svým výkonem dojem na novináře, kteří o něm informují širokou veřejnost. Někdy se názory pozorovatele a novináře rozcházejí, ale to souvisí s jejich rolí. Pozorovatel má na zápasu na starost jen rozhodčí a jejich hodnocení, kdežto novináři sledují hru a rozhodčích si všimají jen v krajních případech. (srov. Collina 2003: 170-171) *„Zhodnotit výkon rozhodčího není jednoduché, především při pohledu „pouhým okem“ bez pomoci televizních záběrů, a proto se vyskytují i značné rozdíly v hodnocení různých novinářů. V jednom a toméž*

zápase může jeden zpravodaj hodnotit rozhodčího výborně a druhý průměrně jen proto, že se nacházeli na protějších koncích novinářské tribuny.“ (ibid)

Ve většině zemí se informace a hodnocení rozhodčích objevují v mimořádných případech, v Itálii je zcela běžné, že se novináři o rozhodčích vyjadřují ze široka. Dobré rozhodování a bezchybné výkony nejsou tolik mediálně atraktivní, jako ty špatné. Proto se v médiích většinou objevuje kritika rozhodčích. Collina si na negativní hodnocení a kritiku v médiích nestěžuje, protože to dle něho patří ke hře. Také je důležité, aby každý rozhodčí přikládal negativním hodnocením pouze takový význam, jaký dokáže on sám využít jako podnět pro zlepšení v dalších zápasech. (srov. Collina 2003: 171)

2. Vymezení metodiky práce

2.1. Popis metody

Diplomová práce se zabývá mediálním obrazem fotbalových rozhodčích. Pro jeho zjištění autor zvolil kvantitativní výzkum. Konkrétně kvantitativní obsahovou analýzu. Pro vyhledání článků byla použita internetová databáze Anopress. Klíčovými slovy pro vyhledávání článků bylo slovní spojení „fotbalový rozhodčí“. Zkoumané období autor vymezil na fotbalové sezóny 2017/2018 a 2018/2019. Data byla vybraná ze začátků a konců fotbalových sezón nejvyšší české ligy, protože je nejdéle trvající tuzemskou soutěží. Pauza mezi oběma sezónami nebyla brána v potaz, do analýzy byly použity články i z ní. Zkoumaným obdobím bylo tedy 28. července 2017 až 2. června 2019. Pro omezení vyhledávání slovního spojení na sociálních sítích byly zdroje v Anopressu omezeny na: celostátní, časopisy a ostatní, regiony, TV a rozhlas.

Při vyhledání článků v daném období z daných zdrojů Anopress vyhledal 676 článků, ve kterých se nacházelo slovní spojení „fotbalový rozhodčí“. Při kódování bylo několik článků z analýzy odstraněno z důvodu jejich nevhodnosti do analýzy. Celkový počet analyzovaných článků tak byl 630. Autor pracoval s kódovací maticí, kde jednotlivé analyzované prvky byly: název článku, zdroj, měsíc vydání, rok vydání, strana, rubrika, autor, počet znaků, zpravodajství/publicistika, sportovní/obecné médium, tisk/ online, seriózní/bulvární médium, význam sdělení, rozhodčí na lokální/národní úrovni, český/zahraniční rozhodčí, jméno rozhodčího, pozitivní/neutrální/negativní vyznění článku a téma článku.

Hlavním cílem diplomové práce je zjištění mediálního obrazu fotbalového rozhodčího v sezónách 2017/2018 a 2018/2019. Jde tedy o obraz fotbalového rozhodčího na základě článků vydaných ve zkoumaném období. Hlavní výzkumná otázka je: *Jaký je mediální obraz fotbalového rozhodčího v sezónách 2017/2018 a 2018/2019?* Pro zjištění komplexnějšího obrazu fotbalového rozhodčího si autor položil několik dílčích otázek, na základě kterých bude schopen zodpovědět hlavní otázku.

V rámci rozdílů mezi obecnými a sportovními médii se autor zaměří i na rozdíly ve zobrazení fotbalového rozhodčího v těchto médiích.

- *Jak se liší mediální obraz rozhodčího v obecných a sportovních médiích?*

S přihlédnutím na tvorbu zpráv a práci jednotlivých redakcí je důležitou otázkou také rozdíl v zobrazení fotbalového rozhodčího v rámci seriózních a bulvárních médií a zjištění role bulvarizace v článcích spojených s profesí rozhodčího.

- *Jak se liší mediální obraz rozhodčího v seriózních a bulvárních médiích?*

Mimo rozdělení médií se autor zaměřil i na to, kolik prostoru dostal fotbalový rozhodčí v tištěných médiích a kolik v online médiích.

- *Jaké jsou rozdíly mezi tištěným a online zobrazením fotbalového rozhodčího v médiích?*

Následně autor zjistí, jak se liší zobrazení rozhodčího v rámci jednotlivých médií, kolik prostoru dostanou a v jakých tématech se v různých médiích rozhodčí fotbalu objevuje.

- *V čem se liší zobrazování rozhodčího v jednotlivých médiích?*

V rámci proměnných v kvantitativní obsahové analýze vyvstalo několik dalších podotázek, které pomohou ke zjištění komplexního obrazu fotbalových rozhodčích ve zkoumaném období.

- *Jaké rozdíly jsou mezi zobrazováním lokálních a národních rozhodčích?*
- *Kteří rozhodčí jsou nejvíce zobrazováni v médiích?*
- *Při jaké příležitosti a v jakých situacích se rozhodčí dostávají do hledáčku médií? (agenda building)*

Při psaní práce autor pracoval s hypotézou, která tvrdí, že se rozhodčí do médií dostává spíše ve spojení s negativními událostmi a negativními reakcemi. Říká se, že když se rozhodčímu povede všechno tak, jak má, tak se o něho média nezajímají a jeho výkon v zápase nekomentují. Pokud však rozhodčí pochybí, případně se někomu nelíbí jeho výkon, tak se dostane do povědomí veřejnosti a také v podobě článku do médií. Bulvární média všeobecně vyhledávají senzace, a tak o rozhodčích nebudou nejspíš psát v pozitivním světle. Autor také pracuje s předpokladem, že ve sportovních typech médií budou informace odbornější a specializovanější než v médiích obecných.

2.1.1. Kvantitativní výzkum

V rámci zkoumání existují základní dva typy výzkumů, a to kvalitativní a kvantitativní. Pro tuto práci autor vybral postup kvantitativní, protože bude zpracovávat velké množství dat.

„Tam, kde kvantitativní vědci vidí les tvořený množstvím navzájem si velmi podobných stromů, příznivci kvalitativního přístupu vidí jednotlivé významně odlišné stromy. Stoupenci kvantitativního paradigmatu jsou přesvědčeni, že relevantní údaje o lese můžeme zjistit nejen tak, že jej budeme zkoumat celý, ale i tehdy, když do výzkumu správně (rozumí se podle pravidel pravděpodobnosti) vybereme jen jeho část.“ (Sedláková 2014: 49)

Kvantitativní data jsou převáděna na čísla nebo mají numerický charakter. Proto je o nich hovořeno jako o tvrdých datech. Díky kvantifikaci jevů můžeme dojít ke zjištění opakujících se pravidelností, formulování zobecnitelných závěrů nebo následně i predikovat. V rámci kvantitativního šetření se často pracuje s jedním tématem nebo otázkou. Kvantitativní výzkum má spíše charakter nomotetických věd a snaží se postihnout obecně platné zákonitosti a formulovat širší teorie. (srov. Sedláková 2014: 51-51)

Hlavními znaky kvantitativního šetření dle Sedlákové jsou nomotetický a hypoteticko-deduktivní přístup. Teorie je východiskem celého výzkumu, který je explanativní. V rámci výzkumu se pracuje s měřením a tvrdými daty, což je spojeno s velkou standardizací. Výsledky kvantitativního výzkumu by měly být reprezentativní, odhalovat příčinné souvislosti a je možné je generalizovat. (srov. Sedláková 2014: 53)

2.1.2. Kvantitativní obsahová analýza

Kvantitativní obsahová analýza je vysoce strukturovaný a selektivní proces. Vychází ze sociálněvědních metod měření a kvantifikace. Mediované obsahy se při použití této metody zkoumají s ohledem na několik znaků. (srov. Scherer 2004: 29)

„Obsahová analýza je jedním z tradičních postupů analýzy dokumentů. Vychází z neopozitivistické tradice zkoumání, která předpokládá možnost vytvoření obecné teorie a její testování prostřednictvím hypotéz vypovídajících o dvou a více proměnných. [...] Stručně bývá charakterizována jako výzkumná technika pro kvantitativní, systematický a objektivní popis zjevného obsahu komunikace.“ (Sedláková 2014: 291)

„Základní princip této metody spočívá v tom, že si výzkumník vymezí reprezentativní vzorek nějakého typu mediovaných sdělení (například novin, ale také třeba násilných scén), pojmenuje jeho jednotlivé části či prvky a pak spočítá, kolik se mu ocitlo

položek pod jednotlivými pojmenováními... Na téhle metodě je skvělé to, že může zabránit tomu, aby lidé pronášeli nepodložená tvrzení typu „v tomhle seriálu je moc násilí“. “ (Burton, Jirák 2001: 41)

Kvantitativní obsahová analýza zkoumá, kolik prostoru média dala jednotlivým tématům. Je schopna v delším časovém horizontu sledovat a popsat proměnu mediálních obsahů. Díky této analýze můžeme srovnat různé typy médií a média z různých částí světa. Do jisté míry umožňuje předpokládat, jaká témata bude veřejnost považovat za důležitá. (srov. Trampota, Vojtěchovská 2010: 99)

„Charakteristickým rysem této metody je vysoká míra strukturovanosti a s tím je spojen i vysoký stupeň ověřitelnosti. Při rozboru podléhá každý krok explicitně formulovaným pravidlům. Mezi další přednosti této metody patří možnost zpracovat velké množství textů (nebo jiných mediovaných obsahů) a výsledky šetření podrobit statistickým analýzám. Výsledky se pak navíc dají precizně a přehledně znázornit v číselných hodnotách, tabulkách a grafech.“ (Scherer 2004: 29-30)

„Obsahová analýza je kvantitativní výzkumnou metodou pro systematický a intersubjektivně ověřitelný popis komunikačních obsahů, vycházející z vědecky podloženého kladení otázek.“ (ibid)

Systematičnost v případě obsahové analýzy znamená, že všechny analyzované texty budou analyzovány stejně. Intersubjektivní ověřitelnost pak shledává Scherer v reprodukci našich výsledků ostatními lidmi, v případě, že použijí naše výzkumné metody. (srov. Scherer 2004: 34)

„Kódováním označujeme praktický úkon, při němž mediované obsahy, které chceme analyzovat, identifikujeme a zaznamenáváme formou číselných hodnot – kódů. Jde o dvoustupňový proces. Prvním stupněm je segmentace mediovaných obsahů na jednotlivé prvky, kódovací jednotky. Tyto jednotky pak v druhé fázi popisujeme pomocí pevně stanovených kategorií. Kódovací jednotka je jednotkou mediovaného obsahu, k níž se váže naše měření obsahu.“ (Scherer 2004: 38)

„Empirický výzkum má usilovat o nejvyšší možnou kvalitu dat. Jelikož výsledky a závěry každé studie jsou tak dobré, jak dobrá jsou použitá data, na kterých jsou založena, kvalita dat má zaujímat první místo v úvahách o různých aspektech šetření, které probíráme v této kapitole.“ (Punch 2008: 58)

„Základní princip této metody spočívá v tom, že si výzkumník vymezí reprezentativní vzorek nějakého typu mediovaných sdělení (například novin, ale také třeba

násilných scén) pojmenuje jeho jednotlivé části či prvky a pak spočítá, kolik se mu ocitlo položek pod jednotlivými pojmenováními.“ (Burton, Jirák 2001: 41)

Obsahová analýza je metoda, která dovoluje výzkumníkovi velmi přesně popsat zkoumaný materiál, vymezit proporce mezi jednotlivými aspekty a zpochybnit unáhlené a falešné soudy. Tato metoda dokáže přivést výzkumníka na myšlenky a úvahy, které by ho ani nenapadly předtím, než viděl výsledky na papíře nebo počítači. Výsledkem správně provedené obsahové analýzy by měl být výstup, který zachytí určitý aspekt chování médií a který bude měřitelný. (srov. Burton, Jirák 2003: 42)

„Kategorizací témat pro zkoumání mediální agendy je používána celá řada; od obecnějších (například: politika, ekonomika, zločin, neštěstí/nehody, sport, počasí) po mnohem konkrétnější, jejich výběr vždy závisí na provádění analýzy a na tom, co potřebujeme zjistit.“ (Trampota, Vojtěchovská 2010: 101)

Výzkumy tematické agendy se dělí na dva hlavní typy. Jsou jimi výzkumy sledující postavení jednoho tématu a výzkum zkoumající celou agendu média nebo více médií. Výzkum sledující postavení jednoho tématu bývá realizován jako výzkum mediálního pokrytí vybraného tématu. Zkoumá se, kolik prostoru dané téma v médiích dostává, zda se liší v daném časovém období a jak se navzájem proměňuje zájem médií o téma. V druhém případě jde o výzkum celé agendy média, kde výstupem z výzkumu bývají data o tom, kolik prostoru bylo věnováno jakému tématu, a srovnání několika médií v tomto ohledu. Závěry nabízí popis vybraných médií z hlediska tematické struktury a tematického vývoje v daném období. (srov. Trampota, Vojtěchovská 2010: 102)

„Jádrem celé kvantitativní obsahové analýzy je konstrukce obsahových kategorií jednotlivých proměnných, kterých mohou zkoumané jednotky analýzy nabývat. [...] Kategorizace musí být vždy vystavěna tak, aby se kategorie u každé proměnné vždy vzájemně vylučovaly, a zároveň pokrývaly všechny možnosti. Každá zkoumaná jednotka musí být zařaditelná vždy do právě jedné kategorie dané proměnné.“ (Trampota, Vojtěchovská 2010: 106)

Stejně, jako jiné metody, má i kvantitativní obsahová analýza své slabší stránky a je kritizována. Jedním z důvodů kritiky je fakt, že kvantitativní obsahová analýza nabízí tvrdá data, ale nikoli vysvětlení, proč tomu tak je. Další slabinou je kategorizační proces, který ovlivňuje konečné výsledky. Obsahová analýza také redukuje zkoumanou skutečnost na jevy, které musí být počitatelné, jsou tedy opomíjeny unikátní vlastnosti zkoumaných jednotek. (srov. Trampota, Vojtěchovská 2010: 110) *„I přes tyto nedostatky je dobře a s rozmyslem prováděná kvantitativní obsahová analýza přínosnou indexací mediálních*

obsahů a přináší určitý popis mediálních sdělení, který je vhodný zejména pokud nestojí sám o sobě, například jako východisko zkoumání potenciálního vlivu na příjemce.“ (ibid)

3. Výzkumná část

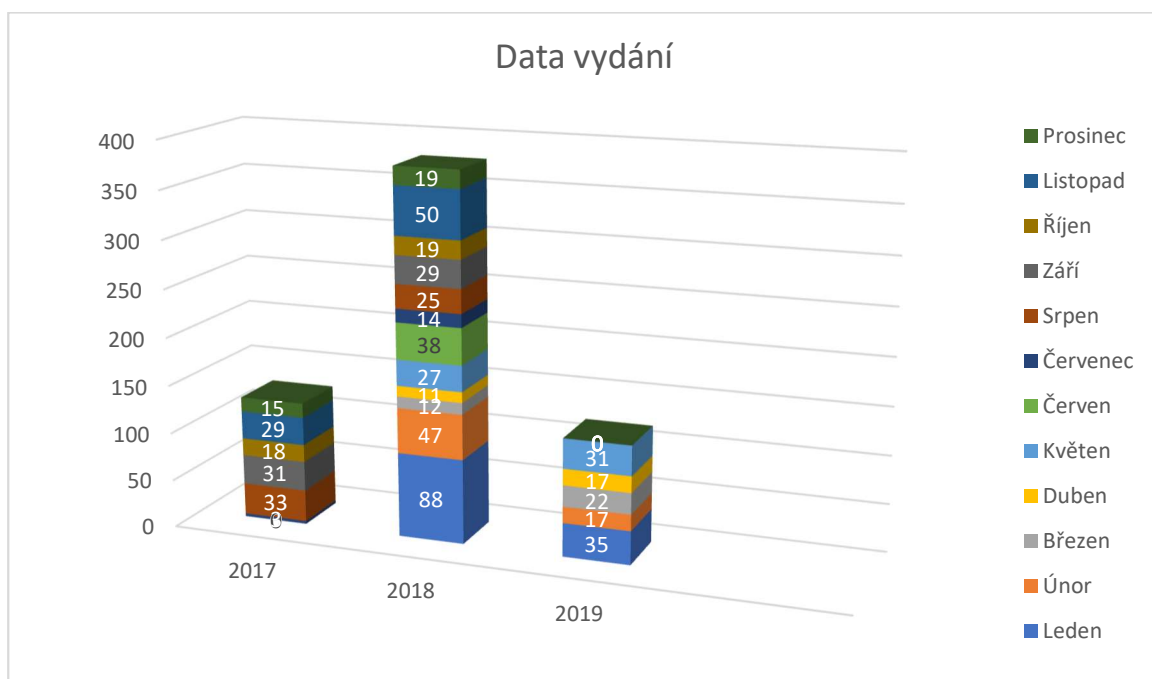
3.1. Data vydání

V rámci práce je analyzováno období 28. července 2017 až 2. června 2019. Článků v roce 2017 vyšlo 129, v roce 2018 jich bylo 379 a v roce 2019 pak 122. Nejvíce článků tedy vyšlo v roce 2018, ale je to jediné období celého roku ze zkoumaného výběru. Navíc tento rok zasahuje do jarní části sezóny 2017/2018 a do podzimní části 2018/2019. Mimo jiné byly v roce 2018 analyzovány všechny články, nehledě na pauzu mezi sezónami – tedy i období 27. května až 20. července.

V roce 2017 v červenci vyšly 3 články, v srpnu 33, v září 31, v říjnu 18, v listopadu 29 a v prosinci 15.

V roce 2018 v lednu 88 článků, v únoru 47, v březnu 12, v dubnu 11, v květnu 27, v červnu 38, v červenci 14, v srpnu 25, v září 29, v říjnu 19, v listopadu 50 a v prosinci 19.

V roce 2019 pak v lednu 35, v únoru 17, v březnu 22, v dubnu 17 a v květnu 31.

Graf č. 1: Počet článků v porovnání roků a měsíců vydání

Všeobecně tak z analýzy vyplývá, že nejvíce článků, ve kterých byl zmíněný fotbalový rozhodčí, vyšlo v lednu, konkrétně 123, zároveň v lednu roku 2018 vyšlo 88 článků, což je nejvíce článků za jeden měsíc z celého zkoumaného období. Druhým nejvytíženějším měsícem je listopad se 79 články, poté únor s 64 a shodně květen a srpen s 58. V rámci novinářské profese platí, že přes léto probíhá „okurková sezóna“, co se ale

týká zkoumaného tématu, v srpnu již běží první kola fotbalové ligy, proto se i rozhodčí objevovali v článcích. V červenci byl počet článků nejmenší a to pouze 17.

Leden s nejvíce články může být ovlivněn zimní pauzou v sezóně, která trvala od 4. prosince 2017 do 16. února 2018. V těchto pauzách sportovní novináři reflektují proběhlou podzimní část sezóny, píšou o přestupech, změnách v týmech, o přípravě na jarní část sezóny a také mají více času věnovat se kauzám, které proběhly. Květen je pro novináře atraktivní, protože se blíží konec sezóny, a v zápasech se často až v posledních kolech rozhoduje o vítězi titulu, ale také o týmu, který soutěž z posledního místa opustí.

3.2. Stránka

V rámci výzkumu byla jednou z proměnných i stránka, na které vyšel článek zabývající se fotbalovým rozhodčím. Rozpětí stránek bylo velké, a to od první strany, až po stranu 113. Mimo tištěná média se objevilo i spoustu článků, které byly online, což vedlo k nezapisování jejich strany. Konkrétně jich bylo 270. Navíc se ve výzkumném vzorku objevily i reportáže z televize, ve 12 případech a jeden případ z rozhlasového vysílání.

V tištěných médiích se články se spojením „fotbalový rozhodčí“ objevovaly nejvíce na straně 13 a to rovnou 102 článků. Další 55 článků bylo na straně 14, a zbylé strany byly rozděleny v řádech jednotek, či do 20 článků. Strana 13 a 14 jsou nejvíce využívány na informování o rozhodčích z důvodu, že se zde nachází rubrika sport nebo zpravodajství z regionů, či regionální sport a případně fotbal.

Co se týká 13 případů zmínění fotbalového rozhodčího v televizi, objevil se dvakrát v prvním, třetím, pátém, šestém a devátém pořadí v relaci a jednou byl zmíněn až ve 14. zprávě v pořadí. V rozhlase se zkoumaný pojem objevil jednou, a to hned jako první v pořadí relace.

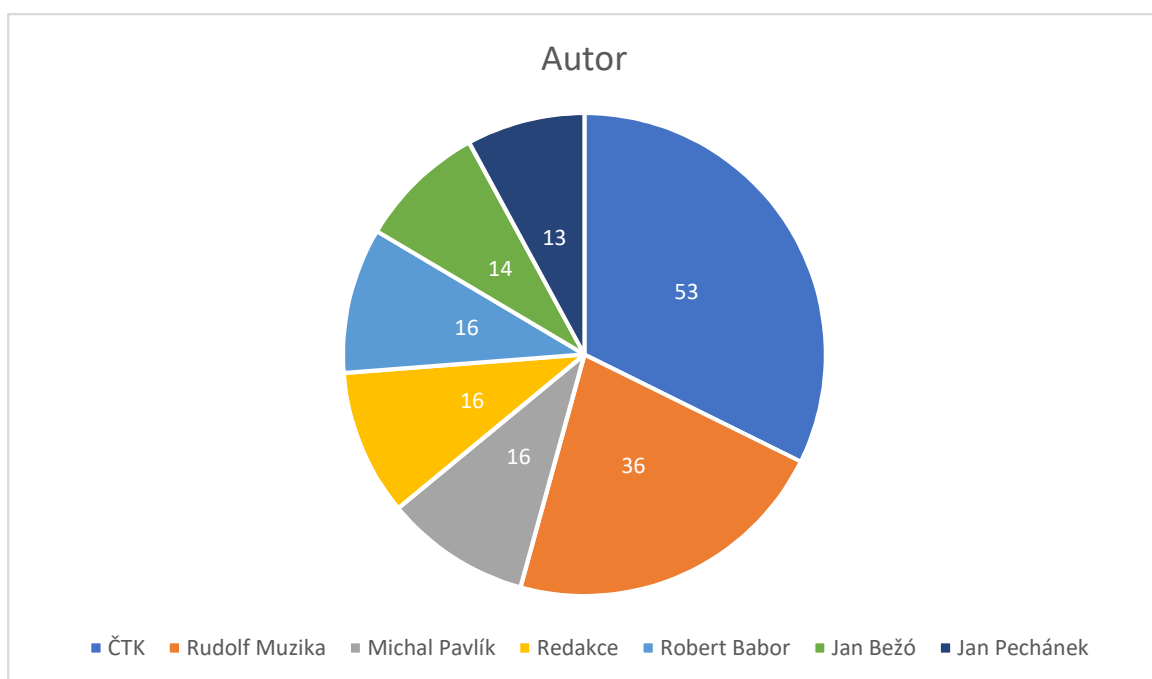
3.3. Délka článku

Každý článek z výzkumného vzorku byl jinak dlouhý. Nejkratší z nich měl 135 znaků, naopak nejdelší 33329. Průměrná délka článku, ve které se fotbalový rozhodčí objevil, byla 2815 znaků. Nejkratším článkem byla zmínka v Blesku o rozhodčím, který se profesně nedostal na Mistrovství světa v Rusku, a tak se tam rozhodl jet na kole. Nejdelším článkem byl soupis kandidátky do Poslanecké sněmovny, který vyšel na webu idnes.cz a rozhodčí v něm byl zmíněn jako profese kandidátů Jana Mikysky a Ilony Koryčanské.

Délka článků se lišila i v případech, kdy vyšel zároveň v tisku a na internetu. Na internetu bylo víc prostoru, což dovovalo autorovi článku se více rozepsat. Také se délka často lišila v člancích přebraných od ČTK do jednotlivých médií, kdy některá zprávu pouze zveřejnila a jiná média ji upravila a přepsala. Pro autora zajímavým jevem byly rozdíly v délce článků mezi jednotlivými mutacemi deníku, zvláště pokud byl článek o stejném tématu a od stejného autora.

3.4. Autor článku

Z celkového počtu 630 článků bylo 524 s uvedeným jménem autora a 106 bez uvedení jména. ČTK byla jako autor uvedena u 53 článků, Rudolf Muzika 36, Michal Pavlík 16, Redakce 16, Robert Babor 16, Jan Bežó si připsal 14 článků, Jan Pechánek 13.

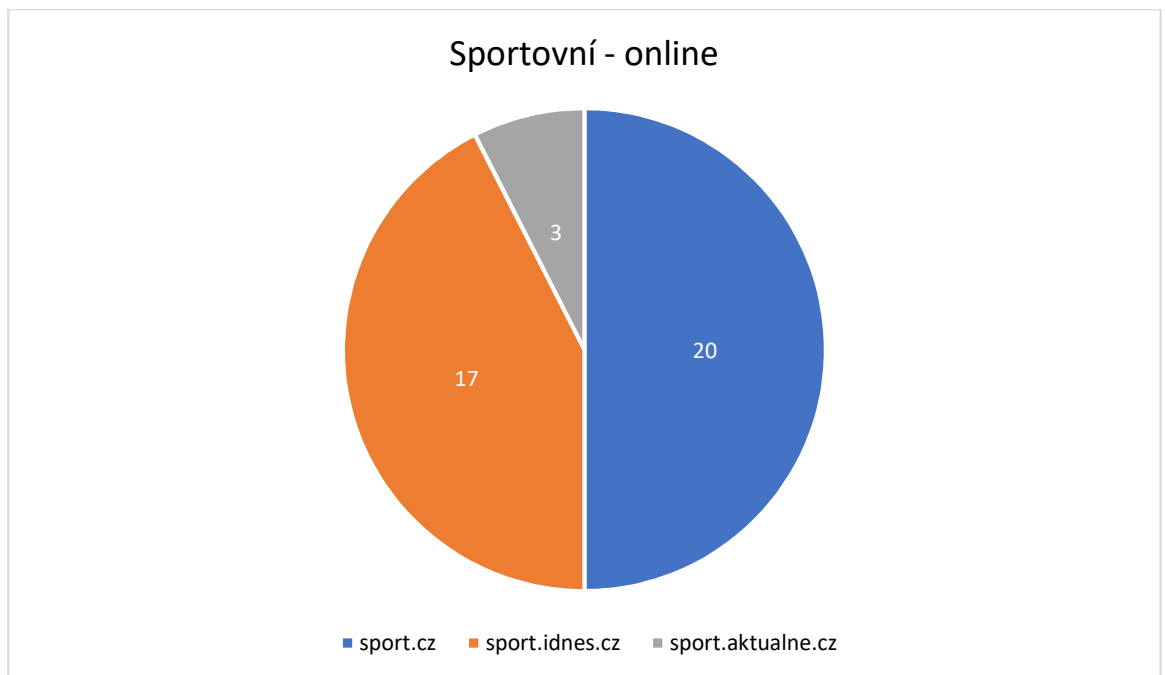
Graf č. 2: Počet článků daných autorů

3.5. Zpravodajství /publicistika

Z celkového počtu 630 článků byla většina zpravodajství, konkrétně pak 478. Sto padesát dva článků bylo publicistických. V rámci publicistiky se jednalo převážně o rozhovory s fotbalovými rozhodčími, které činily 60 článků, dále pak šlo o dotazník mezi rozhodčími k seriálu deníku o okresních rozhodčích, který tvořilo 56 článků. V analyzovaném vzorku se objevily tři komentáře, a tři glosy. Komentáře vyšly na lidovky.cz a expres.cz. Co se týče glos, ty vycházely v seriálu „Glosář Lud'ka Mádlá“ na seznam.cz

3.6. Sportovní/obecné médium

V této proměnné čekalo na autora překvapení, kdy pojem fotbalový rozhodčí byl ve sportovních médiích zmíněn ve 44 článcích, kdežto v obecných v 586 článcích. Ze 44 článků v čistě sportovních médiích jich navíc bylo 40 v online prostředí – 20 na Sport.cz, 17 na sport.idnes.cz a 3 na sport.aktualne.cz. Do tištěného deníku Sport se zkoumané sousloví dostalo pouze ve čtyřech případech. Z obecného zpravodajství vyšlo nejvíce článků v tištěných Denících, což bylo 224, 107 článků vyšlo v online podobách denik.cz a zároveň 43 článků vyšlo v týdenních přílohách Deníků. V rámci zpravodajství, se mimo velké různorodosti médií, objevil zkoumaný případ také v televizním i rozhlasovém vysílání.

Graf č. 3: Počet článků v online sportovních médiích

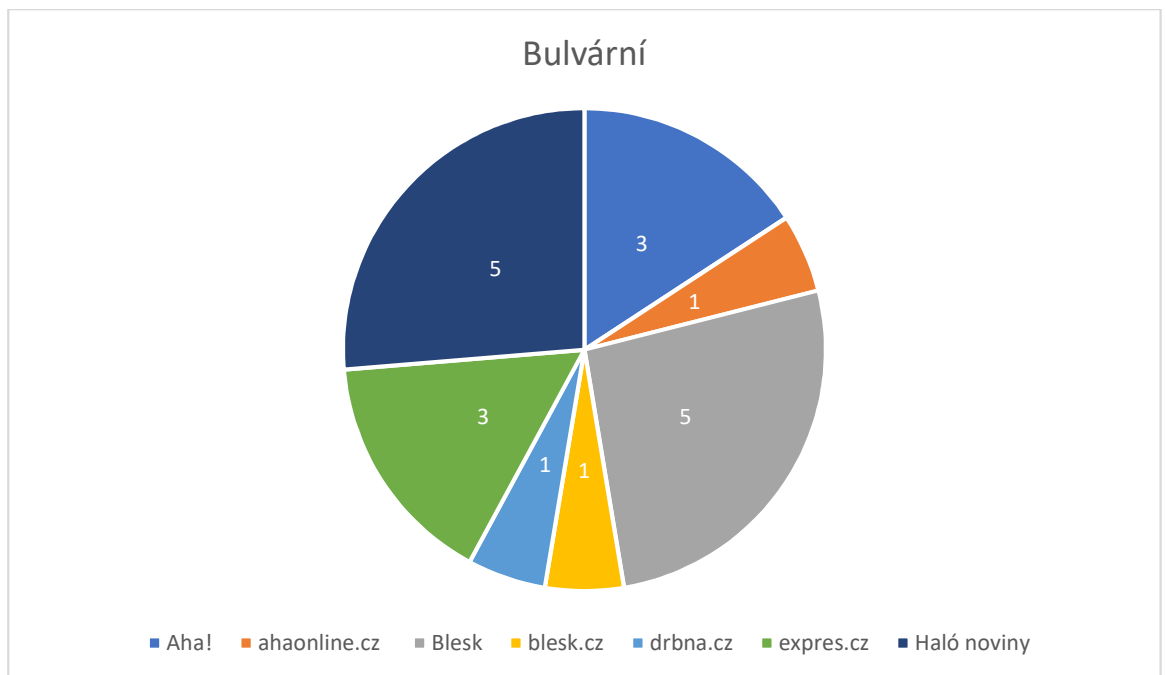
3.7. Online/tištěná média

V tomto rozdělení médií se autor zaměřil na počty článků v tištěných médiích, na internetu, v rádiu a v televizi. Nejvíce článků, zaměřující se na fotbalového rozhodčího bylo v tištěných médiích a to 350. V rámci online článků pak bylo 267 článků. V televizním vysílání se sousloví fotbalový rozhodčí za zkoumané období objevilo desetkrát, v rozhlasovém vysílání třikrát.

Relativně jako četný prvek se zde projevovala mediální rutina Deníku, kdy podle autorovy vlastní zkušenosti, má být všechn obsah tisku, vložený také na webové stránky.

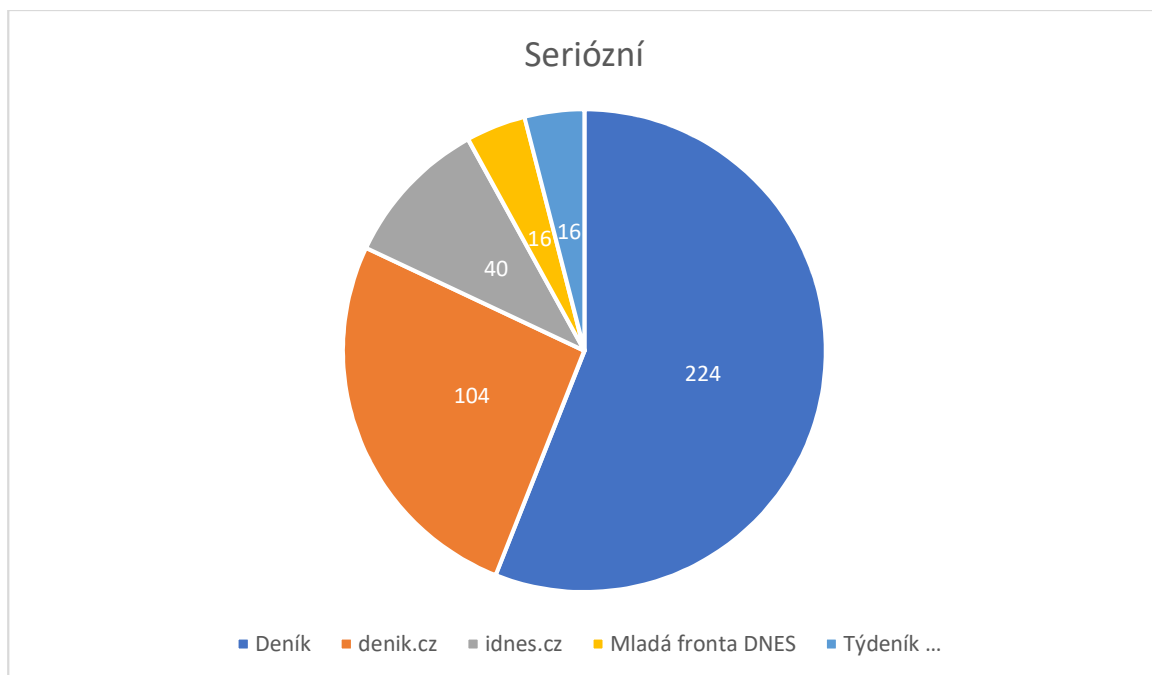
3.8. Seriózní/bulvární média

Z analyzovaného vzorku se pouze 25 článků nacházelo v bulvárním médiu a zbylých 605 v rámci seriózních médií. Z bulvárních médií to byly 3 články v Aha!, jeden v ahaonline.cz, 5 článků v Blesku, 3 články na blesk.cz, 1 článek na drbna.cz, 3 články na expres.cz, 5 článků v Haló novinách a 4 články na parlamentnilisty.cz. Ze seriózních médií měl největší zastoupení Deník, a to v tištěné podobě 224 článků a na internetových stránkách denik.cz 104 článků. Šestnáct článků bylo v Týdeníku se zeměpisným přívlastkem dle oblasti, kde vycházel⁴. Mladá fronta DNES obsahovala 16 článků, idnes.cz pak 40.

Graf č. 4: Počet článků v bulvárních médiích

⁴ Jedná se o přílohu Deníku

Graf č. 5: Počet článků v seriózních médiích

3.9. Rubrika

Největší zastoupení v proměnné rubrika měla ta s názvem Sport, kde bylo uveřejněno 262 článků, 102 článků bylo v rubrice Fotbal. V menším zastoupení se články řadily do různorodých rubrik od Titulní strany, přes názvy jednotlivých soutěží, regionální zpravodajství, krimi až po autorskou stranu, příběh nebo například žhavé drby.

3.10. Národní/lokální rozhodčí

Ze zkoumaného vzorku byl konkrétní rozhodčí zmíněn ve 399 člancích. Ve zbylých 231 se jednalo o zmínění profese nebo obecný článek o rozhodčích. Z konkrétních rozhodčích byl 177krát zmíněn rozhodčí na lokální úrovni a 222krát rozhodčí na národní úrovni.

Národní rozhodčí řídí nejvyšší české soutěže a může mít také přesah do zahraničních soutěží UEFA nebo FIFA. V české lize je 28 profesionálních rozhodčích a 42 asistentů rozhodčího. Pro rok 2020 jsou také čeští rozhodčí na mezinárodní scéně s odznaky FIFA. Mezi tyto rozhodčí z mužů patří: Petr Ardeleanu, Pavel Královec, Pavel Orel, Ondřej Pechanec, Pavel Rejžek a Miroslav Zelinka. Z žen rozhodčích je na této listině: Jana Adámková, Veronika Kovářová, Lucie Šulcová a Olga Zadinová. Mezi asistenty rozhodčích je Čechů ještě více. V mužské kategorii to jsou: Petr Blažej, Petr

Caletka, Kamil Hájek, Adam Horák, Jakub Hrabovský, Radek Kotík, Tomáš Mokrusch, Jiří Moláček, Ivo Nádvorník, Jan Paták. Z žen potom naši zemi reprezentují na mezinárodní scéně: Gabriela Hornáková, Lucie Ratajová, Nikola Šafránková, Zuzana Špindlerová, Jana Štychová a Jana Zaplatilová.⁵

Lokálními rozhodčími jsou ti, kteří pískají okresní a krajské fotbalové soutěže. V České republice je dle databáze Informačního systému FAČR k 27. lednu 2017 registrováno 3732 rozhodčích. „Úbytek rozhodčích, který v posledních letech zaznamenáváme, se nedaří pokrýt nárůstem z řad nových zájemců. Přitom počet utkání ve všech soutěžích FAČR rok od roku narůstá.“⁶ Nedostatek rozhodčích se nejvíce projevuje právě na lokální úrovni, kde je problém obsadit rozhodčími všechny zápasy. Proto na zápasy jezdí buď pouze jeden rozhodčí nebo se situace vrací zpátky v historii k tomu, že soutěžní utkání řídí laici, kteří absolvovali seminář o pravidlech fotbalu. Toto se nejvíce dotklo zápasů mládeže, a těch nejnižších soutěžních klání.

3.11. Český/zahraniční rozhodčí

Co se týká národnosti rozhodčích, o kterých média informovala, autor se jí věnoval v proměnné český/zahraniční rozhodčí. Z výzkumného vzorku celkem 360 článků informovalo o českých arbitrech, 43 o zahraničních a ve 227 článcích nebyl specifikován konkrétní rozhodčí. Ve většině článků se česká média zabývají domácími arbitry, kteří řídí české i zahraniční soutěže, jen ve 43 případech se média zabývala zahraničními rozhodcovskými osobnostmi.

3.12. Konkrétní rozhodčí⁷

Ze všech analyzovaných článků se v 386 případech objevilo v textu celé jméno rozhodčího, ve 12 případech bylo zmíněno jenom křestní jméno nebo národnost a ve 232 článcích nešlo o konkrétní osobu.

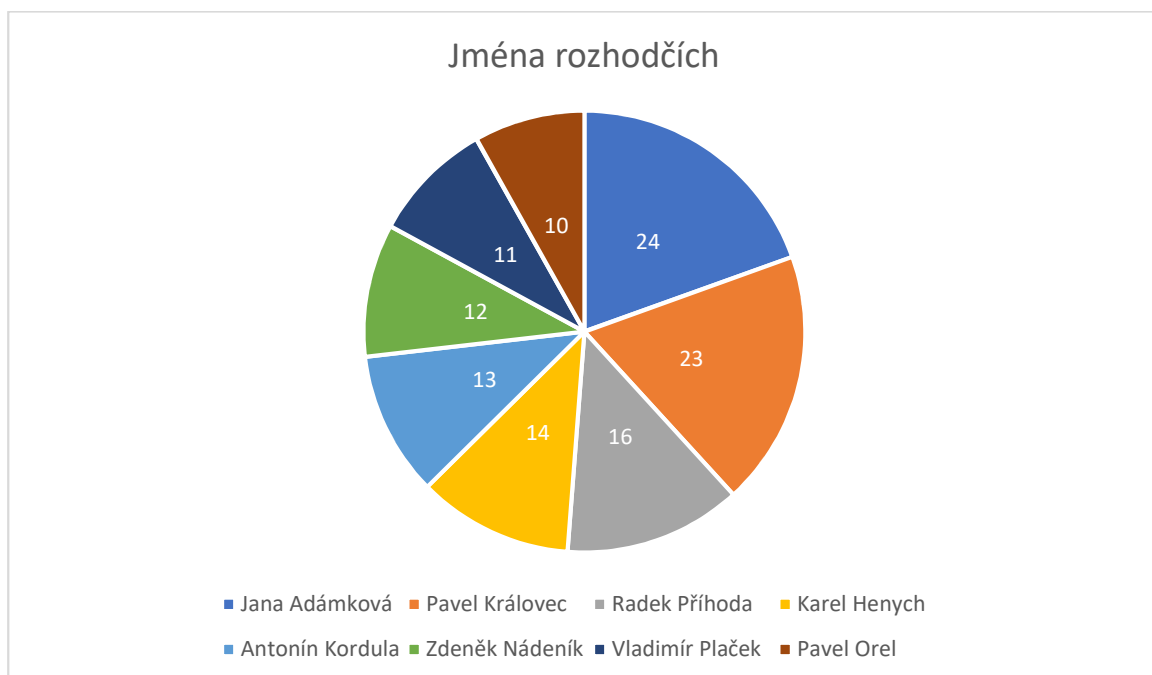
Nejvíce zmiňovaná byla s 24 články Jana Adámková, následována s 23 články Pavlem Královcem. Radku Příhodovi se věnovalo 16 článků, Karlovi Henychovi 14

⁵ Čerpáno z: 2020 FIFA refereeing international list[online]. Copyright © [cit. 21.04.2020]. Dostupné z: <https://resources.fifa.com/image/upload/2020-fifa-list-of-international-match-officials.pdf?cloudid=bdhkmbhvt2evwe69isju>

⁶ De vyjádření FAČR z: Staň se rozhodčím | Rozhodčí | FOTBAL.CZ. Rozhodčí | FOTBAL.CZ [online]. Copyright © eSports.cz, s.r.o. [cit. 21.04.2020]. Dostupné z: <https://rozhodci.fotbal.cz/stan-se-rozhodcim/p198>

⁷ Statistiky rozhodčích jsou dostupné na oficiálním webu nejvyšší české fotbalové ligy fortunaliga.cz/rozhodci/2020/statistiky

článků, Antonínu Kordulovi 13, Zdeňkovi Nádeníkovi 12, Vladimíru Plačkovi 11 a Pavlu Orlovi 10.

Graf č. 6: Jména nejvíce zobrazovaných rozhodčích

3.12.1. Jana Adámková

Dvaatřicetiletá ženská fotbalová rozhodčí z Brna. Fotbalovou rozhodčí je od srpna 2002, v rámci profesionálních soutěží působí od srpna 2009 a v rámci FIFA soutěží od roku 2006. V nejvyšší české fotbalové lize působí čtyři sezóny. Jako rozhodčí odřídila 6 utkání, jako asistentka rozhodčího 4. V současné době je v roli rozhodčí nebo asistentky videorozhodčího. Svůj premiérový zápas v nejvyšší české lize měla v sezóně 2018/2019, který byla součástí výzkumného vzorku. V průměru udělí 3,8 žlutých karet na zápas, 0,8 červených karet a odpíská 0 penalt. Mimo českou fotbalovou ligu v kariéře odřídila také zápasy Ženské ligy mistryň, Světový pohár žen do 20 let, ženské EURO a také Mistrovství světa žen. Aktuálně je jednou ze čtyř českých držitelek mezinárodního FIFA odznaku. Nejčastěji se o ni psalo v souvislosti s premiérovou delegací na nejvyšší českou ligu v pozici rozhodčí.

3.12.2. Pavel Královec

Dvaatřicetiletý rozhodčí z Domažlic. Rozhodcování fotbalu se věnuje od září 1993, v profesionálních soutěžích je od července 2002 a v rámci FIFA soutěží od ledna 2005. V nejvyšší české fotbalové lize působí 18 sezón. Jako rozhodčí odřídil 256 utkání.

Za poslední dvě sezóny byl ve 14 utkáních nasazen jako videorozhodčí. Průměrně rozdává 4,1 žlutou kartu na zápas, 0,1 červenou a odpíská 0,1 penalty. Za svou kariéru odřídil mnoho utkání, mezi ně patřily i ty v Evropské lize, Lize mistrů, mládežnické EURO, mládežnické Mistrovství světa, EURO, Olympijské hry, kvalifikační zápasy Mistrovství světa. Mimo jiné odpískal zápasy i v Saudské Arábii, Kataru, Číně, Egyptě a Kypru. Aktuálně je také držitelem FIFA odznaku. Nejvíce se jeho jméno objevilo v článku o delegaci na exhibiční fotbalové utkání HC Plzeň a také o delegaci na čínskou Superligu.

3.12.3. Radek Příhoda

Šestačtyřicetiletý rozhodčí z Loun. Kariéru rozhodčího začal v roce 1995, do profesionálních soutěží se dostal v roce 2004 a v rámci FIFA soutěží od roku 2008. Po sezóně 2018/2019 ukončil kariéru. V nejvyšší české lize působil 15 sezón. Odpískal 237 utkání a v jednom duelu ho diváci mohli vidět jako asistenta rozhodčího. V jeho poslední sezóně se pětkrát objevil v roli videorozhodčího. Průměrně rozdával 4,6 žlutých karet na zápas, 0,3 červené a nařídil 0,2 penalty. Ve své kariéře působil jako rozhodčí i v kláních Čínské superligy, kvalifikaci Evropské ligy i Ligy mistrů a také v kvalifikaci na EURO hráčů do 21 let. Nejčastěji se objevily články o konci jeho profesionální kariéry a s Příhodou vyšlo několik rozhovorů.

3.12.4. Karel Henych

Čtyřicetiletý rozhodčí z Mariánských Lázní. Lokální rozhodčí, který působí na Karlovarsku. Od roku 1999 také rozhodčí futsalu, kde řídil nejvyšší českou soutěž. V současnosti je člen Komise rozhodčích svazu futsalu České republiky. V roce 2017 kandidoval do Poslanecké sněmovny, proto se ve zkoumaných člancích objevil hned čtrnáctkrát.

3.12.5. Antonín Kordula

Jednapadesátiletý rozhodčí. Od roku 2002 působil v nejvyšší české lize jako asistent rozhodčího. V nejvyšší české lize byl 13 sezón a jako asistent rozhodčího má za sebou 216 utkání. Po sezóně 2014/2015 ukončil kariéru. Nyní působí ve Výkonném výboru Jihomoravského krajského fotbalového svazu. Ve své kariéře působil i v kvalifikaci na EURO, na Olympijských hrách nebo v Lize mistrů. Články, ve kterých se objevoval Kordula byly o soudním řízení mezi jeho osobou a Romanem Berbrem a Dagmar Damkovou za kritiku vedení rozhodčích.

3.12.6. Zdeněk Nádeník

Osmačtyřicetiletý rozhodčí z Liberce. Jako arbitr působil v krajských soutěžích Libereckého kraje do listopadu 2018. Při zápase Železný Brod – Česká Lípa ale zkolaboval, a i přes okamžitou pomoc na následek prasklé aorty zemřel. Zejména z tohoto důvodu se v médiích jeho jméno objevilo dvanáctkrát. Mimo profesi rozhodčího působil také jako operní pěvec v divadle F. X. Šaldy v Liberci.

3.12.7. Vladimír Plaček

Třiapadesátiletý rozhodčí, který působil v okresních soutěžích v Opavě. Kromě této profese byl senátorem za ČSSD, lékařem a ředitelem Ústavu sociální péče pro tělesně postižené v Hrabyni. V srpnu 2018 náhle zemřel, a právě tomu se média věnovala ve spojení s jeho jménem.

3.12.8. Pavel Orel

Jednatřicetiletý rozhodčí z Hradce Králové. Kariéru rozhodčího nastartoval v červnu 2002, v profesionálních soutěžích rozhoduje od roku 2011 a od roku 2016 působí v soutěžích FIFA. V nejvyšší české fotbalové lize píská 9 sezón. Za ně stihl odřídit 71 zápasů. Na 15 zápasech byl jako videorozhodčí a na 13 jako asistent videorozhodčího. Průměrně rozdává 4,5 žluté karty na zápas, 0,1 červené karty a odpíská 0,2 penalty. Mimo českých soutěží si připsal i delegace na mládežnickou Ligu mistrů, kvalifikaci Evropské ligy, Evropskou ligu, kvalifikaci Ligy mistrů, kvalifikaci na EURO a rozhodoval také v čínské Superlize. Aktuálně je držitelem FIFA odznaku. Jeho jméno se v médiích skloňovalo s delegací na čínskou Superligu a také ve spojení s chybami rozhodčích v uplynulém kole.

3.13. Pozitivita/neutralita/ negativita článku

Všech 630 článků bylo autorem vyhodnoceno jako pozitivní, negativní a neutrální. Negativních článků bylo celkem 164, neutrálních 415 a pozitivních 51.

V rámci pozitivního vyznění článků byly autorem vyhodnoceny články, které se zabývaly výkony rozhodčího, vyhlášením ankety o nejlepšího rozhodčího nebo individuálním oceněním rozhodčích. Neutrální články byly vesměs informativní, například o delegacích rozhodčích, anketě mezi rozhodčími, seminářích a testech rozhodčích, konci profesní kariéry, náboru rozhodčích, rozhodčím jako kandidátovi do poslanecké sněmovny nebo články o technologii VAR – videorozhodčích na zápasech. Negativní články se

zabývaly například úmrtím rozhodčího, kritikou rozhodčích, chybami rozhodčích nebo soudním řízením.

3.14. Téma článku

V analyzovaném vzorku se objevilo mnoho témat, nejvíce zastoupenými byly: 56 článků bylo ze seriálu Deníku o okresních rozhodčích, dále delegace rozhodčího s 51 články, anketa nejlepší rozhodčí s 42 články, 32 článků informovalo o úmrtí rozhodčího, 26 článků se věnovalo kritice vedení rozhodčích, 25 článků řešilo výkony rozhodčích, ve 22 článcích byl zmíněn rozhodčí jako kandidát do Poslanecké sněmovny, 19 článků se věnovalo chybám rozhodčích a také turnaji fotbalových rozhodčích, v šestnácti článcích se řešil systém VAR⁸, 14x média psala o semináři pro rozhodčí, 13x o kolapsu a následnému úmrtí rozhodčího, 13x média informovala o narozeninách sudího, 13 článků bylo o soudním řízení, 12 o konci kariéry rozhodčího.

3.14.1. Seriál Deníku o okresních rozhodčích

Středočeské vydání Deníku se rozhodlo věnovat okresním rozhodčím, tedy těm na nejnižší úrovni. Nejprve Deník oslovil kluby, které měli za úkol nominovat podle nich nejlepší rozhodčí, kteří řídili jejich utkání. Mimo jiné i na internetových stránkách udělal anketu, kde rozhodovali o nejkvalitnějších rozhodčích čtenáři. Z těchto anket vzešlo 19 nominovaných rozhodčích, kterým redakce Deníku položila v prosinci šest otázek, na které sudí anonymně odpovídali.

Otázky byly zvoleny tak, aby poukázali na nepříliš oblíbenou rozhodcovskou profesi. V rámci 6 otázek se Deník ptal na to, kdo je „Tomáš Řepka“ okresu; kdo je nejmotivnějším trenérem; který klub nabízí rozhodčím nejlepší, ale také nejhorší zázemí; který klub nabízí rozhodčím nejlepší občerstvení; zda by rozhodčí udělili nějakému hráči cenu fair-play a za co; který klub má nejlepší a který naopak nejhorší fanoušky.

„Anketa by měla hlavně pobavit, ale třeba i více přiblížit mnohdy znesvářené strany. Tak, aby převažoval na hřištích respekt. Protože hráči, v civilu mnohdy beránci a klidní lidé, se občas neudrží a v návalu emocí se rozhodčí stává hromosvodem jejich zlosti.“⁹

⁸ VAR – Video asistent rozhodčího

⁹ Nová anketa Deníku: Kdo je nejlepší rozhodčí okresu? - Kladenský deník. Kladenský deník - informace, které jsou vám nejbliž [online]. Copyright © [cit. 24.04.2020]. Dostupné z: https://kladensky.denik.cz/fotbal_region/nova-anketa-deniku-kdo-je-nejlepsi-rozhodci-okresu-20180104.html

Seriál s odpověďmi rozhodčích na dotazy vycházel v šest po sobě jdoucích střeďečnících vydáních Deníku, v období od 3. ledna do 14. února 2018. Jelikož se seriál konal v rámci Střeďečeského kraje, články z tohoto seriálu vycházely v Berounském, Mělnickém, Nymburském, Kutnohorském, Kladenském, Benešovském, Příbramském, a Rakovnickém deníku. Mimo tištěná vydání byly články také na internetových stránkách jednotlivých deníků.

Každý vydaný článek doprovázela fotka okresních rozhodčích. Na fotkách k jednotlivým otázkám byly rozhodčí zobrazení vždy v situaci, která doprovázela či evokovala doplnění otázky položené daný týden.

V rámci otázek se redaktoři dotkli témat, které se rozhodčích týkají a sami se s nimi musí každý týden vypořádávat. Články byly doprovázeny fotkou, kde byli okresní rozhodčí nebo lidé, o kterých se v článku mluvilo, tedy ti, kteří v anketě pomyslně zvítězili. Redaktoři nechali v člancích i prostor pro vyjádření samotných vítězů. Články byly také doplňovány statistikami nebo infografikami o aktuálně řešeném tématu. Mimo samotné výsledky anonymního dotazníku, Deníky uveřejňovaly tři krátké otázky, na které vždy dva rozhodčí odpověděli. Tyto otázky byly následně zveřejněny i s informacemi o rozhodčích a jejich fotkou, aby byly blíže představeni čtenářům. Některé odpovědi rozhodčích v člancích jsou zveřejněny i se jmény rozhodčích, ti s tím však museli souhlasit.

V rámci emotivních hráčů i trenérů pak byli rozhodčí stavěni do opozice k hráčům i trenérům a zobrazení jako osoby, na které je vyvíjen tlak. V rámci hodnocení zázemí pak postavili rozhodčího do pozice hodnotícího, nejen jeho kabiny, ale také možností, jak by se kluby mohly zlepšit i s ohledem na finance. Expresivně použili v titulku vtip z kabiny rozhodčích v jednom klubu, kde stála věta „Teplá voda pouze v případě domácí výhry“. O týden později arbitři hodnotili občerstvení, které od klubu dostávají. Redaktoři ho v člancích nazývali povoleným úplatkem, i když je dáno soutěžním řádem, že kluby jsou povinny poskytnout rozhodčím přiměřené občerstvení. Mimo klobás nebo večerů se redaktoři v člancích zmiňují i o alkoholických nápojích, které ale většina rozhodčích odmítá.

V rámci fair-play se redaktoři dobrali výsledků, že rozhodčí dělají chyby, ale stejně tak hráči, takže by vlastně neměli být v opozici. Gesto fair-play, které by ve sportu, konkrétněji v těch nejnižších soutěžích, dle autora diplomové práce, mělo být pravidlem, je však redaktory popisováno jako něco výjimečného a hráči, kteří toto gesto udělali jsou nazýváni rytíři. V posledním týdnu probíhala debata ohledně fanoušků, kteří jsou neodmyslitelnou součástí fotbalového utkání. Mimo podpory hráčů ale často fanoušci také

vyvíjí tlak na rozhodčího a nevytváří mu optimální prostředí pro výkon. Často rozhodčí kritizují, pokřikují na ně a nadávají jim, na jiných stadionech zase používají pyrotechniku a občas může dojít i k fyzickým konfliktům. Rozhodčí mají ale vždy po zápase zajištěný bezpečný odchod z hrací plochy a jsou chráněni pořadatelskou službou. Oproti tomu jsou ale i kluby, kde fanoušci fandí slušně a rozhodčí umí i pochválit.

Tento projekt pozitivně zhodnotili představitelé klubů a také funkcionáři fotbalového svazu. Kluby se dozvěděly, co si o nich rozhodčí myslí, ale současně se také více média věnovala rozhodčím a dali jim prostor pro vyjádření. To se u rozhodčích nejnižších soutěží nestává. Poslední vydání článku z projektu bylo spojeno i s výzvou k náboru nových rozhodčích, kterých je v nejnižších soutěžích v mnoha okresech velký nedostatek.

Spolu s tímto seriálem probíhala v rámci zmiňovaných Deníků i anketa o nejlepšího rozhodčího daného okresu. V první fázi oslovil Deník kluby, aby poslaly návrhy na nejlepší okresní rozhodčí. Z nich následně sestavil nominované, které provázeli celou sérii v šesti týdnech. Na webových stránkách deníku mohli čtenáři hlasovat mezi nominovanými. Hlasovat mohli od 3. ledna do 14. února a každý měl jeden hlas denně. Po šesti týdnech hlasování následovalo vyhlášení a rozhodčí, kteří vyhráli, se dostali do Deníku v rámci rozhovoru s nimi. Cílem bylo přiblížit okresní rozhodčí a nechat je promluvit v médiích. V rozhovorech se bavili o začátcích rozhodcovské kariéry, o spokojenosti s profesí, ale také o myšlenkách na ukončení kariéry.

3.14.2. Rozhodčí žena

Mezi rozhodčími napříč všemi soutěžemi jsou mimo mužů i ženy. Ať už jde o okresní soutěže nebo první ligu, ženy své zastoupení mají, a to nejen v ženském fotbalu. Česká republika má své zástupkyně i na mezinárodním poli rozhodčích, kde FIFA odznak mají 4 rozhodčí a 6 asistentek rozhodčího. Fotbalová asociace České republiky má specializovanou Komisi rozhodčích žen. Pod jejím vedením působí ženy, které rozhodují 1. a 2. ligu ženského fotbalu. Je jich necelých čtyřicet. Hlavní rozhodčí pro profesionální soutěže FAČR je však jen Jana Adámková.

V historii nejvyšší fotbalové ligy byla do roku 2018 pouze jedna fotbalová rozhodčí ženského pohlaví. Tou byla Dagmar Damková, která v současné době působí jako předsedkyně Řídící komise pro Čechy. Ta v roce 2011 odpískala svůj poslední zápas v nejvyšší české fotbalové lize. Od té doby nejvyšší soutěže jako rozhodčí řídili pouze

muži. Změna přišla v listopadu 2018, kdy se, výše zmíněná Jana Adámková, stala druhou ženskou rozhodčí, která rozhodovala nejvyšší českou fotbalovou ligu.

Pozornost tomu věnovala jak sportovní, tak obecná média. Například: sport.cz, aktualne.cz, lidovky.cz, Právo, Mladá fronta DNES a regionální mutace Deníku. Všechna média pracovala v titulku se slovy žena, dáma nebo máma. Některá poukazovala hned v titulku na fakt, že to bude po sedmi letech poprvé. Nejprve se v médiích objevovaly články o delegaci na utkání, tedy o tom, že bude zápas Olomouce se Mladou Boleslaví Adámková pískat. V rámci těchto článků dostala prostor na vyjádření i samotná rozhodčí. Po zápase se v médiích objevovaly rozhovory s rozhodčí. V nich Adámková přiznala, že po odpískání finále Ligy mistrů pro ni bylo utkání v první lize mužů nejvíc, čeho mohla v České republice dosáhnout. Pozornost byla také věnována předzápasovému předání květiny od olomouckého kapitána. I pro hráče to bylo něco nového. Články v sobě také nesly nádech úcty a popis povedeného výkonu. Rozhodčí Jana Adámková se objevila v prosinci 2018 ještě v souvislosti se zvolením druhou nejlepší rozhodčí roku 2018, kterou ji udělila Mezinárodní federace fotbalových historiků a statistiků, o čemž informovalo Právo.

Mimo Adámkovou se v rámci médií pracovalo i s dalšími ženskými jmény. V září 2017 měla svou premiéru v nejvyšší německé lize, jako žena rozhodčí, německá Bibiana Steinhosová. Její debut byl ve člancích popisován jako Revoluce v Bundeslize. Média také poukazovala na její profesi v titulcích Policistka s pišťalkou přichází na scénu. V německé Bundeslize šlo o vůbec první ženskou rozhodčí v historii. Sport.cz kvitoval následně její skvělý výkon, když titulek zněl: „*Skvělá Bibi. Nikdo na ni tentokrát nešmátral, po fotbale zůstalo u decentních dotyků*“¹⁰. Zde sport.cz poukázal na kauzu z roku 2010, kdy ji v druhé lize fotbalista jednoho z týmu letmo a nejspíš nechtíc plácl přes ňadro. Bibiana Steinhosová byla také součástí kauzy, kdy v Íránu zrušili vysílání zápasu německé Bundesligy, o které informoval irozhlas.cz. V Íránu mají ženy zakázán vstup na fotbalové stadiony a také nemohou v televizi ukazovat ženy, které jsou oblečeny tak, aby bylo vidět velké množství kůže. To byl u fotbalové rozhodčí problém, a tak zápas, kde se objevila v roli rozhodčí v Íránu neodvysílali.

¹⁰ Skvělá Bibi. Nikdo na ni tentokrát nešmátral, po fotbale zůstalo u decentních dotyků - Sport.cz. Sport.cz - s námi jste ve hře [online]. Copyright © Seznam.cz, a.s., Borgis, a.s. [cit. 25.04.2020]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/fotbal/bundesliga/clanek/915937-skvela-bibi-nikdo-na-ni-tentokrat-nesmatral-po-fotbale-zustalo-u-decentnich-dotyku.html>

Dalším ženským jménem spojeným s profesí fotbalové rozhodčí je Hana Macáková. Její jméno se objevilo v souvislosti s udělováním cen Nejúspěšnější sportovec Slaného 2017, kde byla tato bývalá fotbalová rozhodčí uvedena do síně slávy. Jana Štychová se v médiích objevila dvakrát, a to při příležitosti delegace na kvalifikační utkání Mistrovství světa žen České republiky se Slovinskem. Zuzana Špindlerová se dostala do pozornosti Klatovského deníku, také díky delegaci na utkání. Špindlerová byla poslána na utkání kvalifikační skupiny Mistrovství Evropy žen do 17 let.

Sport.cz jednou zmínil i polskou rozhodčí Karolinu Bojar. Článek zaujal čtenáře titulkem: „*Polská rozhodčí vyvolala rozruch. Krásné ženy a fotbal k sobě patří.*“¹¹ Mimo jiné autoři ve článku použili jejich 5 fotografií ze sociální sítě Instagram. Jako rozhodčí působí v nižších polských soutěžích, ale na sociálních sítích je velmi populární.

Lucie Ratajová se v médiích objevila třikrát. Dvakrát jako předávající ocenění v anketě Sportovec roku. Jednou v rozhovoru v Benešovském deníku. V něm se dotkli i její kauzy s Lukášem Váchou, který ji v dresu Sparty Praha osočil, že ženy patří k plotně, ne na hřiště. S touto problematikou pracovali i v titulku, kdy použili „*Váchovi bych uvařila pikantní guláš, směje se Ratajová.*“ Redaktor ale v rámci rozhovoru narážel na nechvalnou pověst rozhodčích, když se Ratajové ptal, zda ji stálo za to, udělat si kaňku na slibně se rozvíjející kariéru rozhodčí, když udělala chybu v zápase Brno – Sparta Praha. Redaktor narážel na úmyslné ovlivnění utkání, což je expresivní dojem a Ratajová zareagovala pouze konstatováním, že ví, že to byla chyba a že lidé chybují.

V rámci online rozhovoru v Mělnickém deníku se čtenáři měli možnost ptát fotbalové rozhodčí Marie Kortanové, která řídí okresní soutěže. Deník měl za cíl poukázat na netradiční postavení ženy v roli fotbalové rozhodčí. Kladenský deník navázal a do svého online rozhovoru si pozval Mariku Hasíkovou, která je jedinou fotbalovou rozhodčí na Kladensku. Nejčastěji se objevuje v ligových zápasech žen, ale pískala i divizní soutěže mužů.

Další zmíněnou ženou v analyzovaném vzorku byla Pavla Navrátilová, která v zápase I. A-třídy ve Středočeském kraji musela unést kritiku. Trenér zápas na lavičce nedokončil a byl vykázan na tribunu. Fotbalová rozhodčí mimo urážky slyšela také frázi, která se v českém fotbale neobjevila poprvé, a to že patří k plotně. Jednou se objevila

¹¹ Polská rozhodčí vyvolala rozruch. Krásné ženy a fotbal k sobě patří - Sport.cz. Sport.cz - s námi jste ve hře [online]. Copyright © Seznam.cz, a.s., Borgis, a.s. [cit. 25.04.2020]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/fotbal/ostatni/clanek/929156-polska-rozhodci-vyvolala-rozruch-krasne-zeny-a-fotbal-k-sobe-patri.html>

v médiích ve spojení s vysíláním utkání v televizi, i když se jednalo o nižší soutěž. Poslední rozhodčí ženou pak byla Tereza Macháčová, která pro přílohu Deníku zvanou Rychnovský týden poskytla rozhovor o své rozhodcovské kariéře.

3.14.3. Soudní řízení

V roce 2015 v rozhovoru pro deník Sport řekl fotbalový rozhodčí Tomáš Kovařík, že Roman Berbr ovládá a ovlivňuje rozhodčí. Právě druhý jmenovaný, který byl ve funkci místopředsedy Fotbalové asociace, podal na rozhodčího žalobu na ochranu osobnosti. Média se tomuto soudu věnovala hlavně z důvodu, že soudkyně Sylva Mašínová měla rozhodnout zaujatě v neprospěch pro rozhodčího. Její rozsudek následně nadřízený soud zrušil a na soudkyni byla podána kárná žaloba. Vyšetřování totiž prokázalo, že soudkyně byla v kontaktu s tehdejšími předsedou Fotbalové asociace Miroslavem Peltou. Policejní vyšetřování prokázalo, že si se soudkyní několikrát telefonoval, dokonce i v den projednávání případu. Dle vyšetřovatelů Miroslav Pelta soudkyni zajišťoval fotbalové zahraniční zájezdy nebo permanentky na lyžování. O případ se zajímala hlavně Česká televize, kdy 2 články vyšly na webu ct24.cz a jednou se tento případ objevil v relaci Zprávy ve 12 na ČT1. Jeden článek pak tomuto tématu věnoval iDNES.cz. Zatímco Česká televize v titulcích použila jednou slovo „notičky“ a zabývala se hlavně kárnou žalobou, iDNES hned v titulku použil „*Pelta dával soudkyni fotbalové zájezdy, ta pak rozhodla ve prospěch Berbra.*“¹²

Dalším fotbalovým rozhodčím, který byl v rámci zkoumaného období podroben soudnímu řízení byl Zdeněk Vaňkát. Fotbalový rozhodčí, který je povoláním policista, byl obviněn z krytí balkánského gangu, který chtěl vyloupit vilu bývalého politika Rudolfa Blažka. V době, kdy přišla tato kauza, už Vaňkát působil jako asistent rozhodčího v nejvyšších českých soutěžích. V dubnu 2015 ale musel kvůli obvinění do vazby a byl propuštěn až v listopadu 2015. Kvůli tomu přišel o práci u policie, ale skončil také jako rozhodčí. Soud všechny obviněné včetně Vaňkáta zprostil viny. Touto kauzou se zabývala i média, která se většinou pozici rozhodčích nevěnovala, například aktualne.cz nebo seznam.cz. Na seznam.cz vyšel i videorozhovor se Zdeňkem Vaňkátem, kde popisoval své trestní stíhání. V Mladé frontě DNES vyšel po aféře také rozhovor, kde řešili jeho návrat ke kariéře, ale také „čistotu“ ve fotbalu. Mimo jiné se redaktor v rozhovoru věnoval

¹² Pelta dával soudkyni fotbalové zájezdy, ta pak rozhodla ve prospěch Berbra – iDNES.cz [online]. Dostupné z: http://www.idnes.cz/zpravy/domaci/miroslav-pelta-soudkyne-sylva-masinova-uplatky-fotbal-roman-berbr.A180108_092419_domaci_fka

i nařčení rozhodčího z ovlivňování výsledků a spolupráce s Romanem Berbrem. O vztahu rozhodčího s panem Berbrem vyšel na seznam.cz i další videorozhovor.

Bývalý fotbalový rozhodčí Antonín Kordula, který stanul u soudu v obvinění za vyjádření do médií v roce 2015, kde naznačil, že rozhodčí neřídila Dagmar Damková jako předsedkyně rozhodčích, ale že je řídil Roman Berbr z pozice Místopředsedy Fotbalové asociace České republiky. Nejvyšší soud v roce 2018 rozhodl, že se rozhodčí Kordula nemusí ani jednomu z žalujících omlouvat. Touto kauzou se opět zabývala větší škála médií, například Metro, tyden.cz, sport.idnes.cz, sport.cz, lidovky.cz nebo seznam.cz. Všichni v článcích o rozhodnutí soudu pak citovali Seznam. Když se v článku objevila fotka, primárně zobrazovala Romana Berbra. V titulcích pracovala média se slovními spojeními jako žádná omluva, Kordula se omlouvat nemusí nebo Berbr a Damková prohráli soud. Na rozhodčího Kordulu byla po rozhodnutí nejvyššího soudu podána ústavní stížnost.

Ke kritice Antonína Korduly se přidal i bývalý fotbalový rozhodčí Radek Kocián, který byl také dvojicí funkcionářů žalovaný. Kocián napsal otevřený dopis tehdejšímu předsedovi asociace, ve kterém uvedl, že Damková je jen loutka v rukou Berbra. Také ho uráželo, že jsou moravští rozhodčí označováni za Asiaty. Krajský soud v Brně obžalobu zamítl a funkcionáři podali odvolání k nejvyššímu soudu v Brně. Soud čekal na výrok Nejvyššího soudu, který rozhodoval v obdobné kauze s rozhodčím Kordulou. O této kauze informovala také média jako tyden.cz, aktualne.cz, Haló noviny nebo sport.idnes.cz. Ani Radek Kocián se funkcionářům nemusel omluvit. Celá aféra s kritikou vedení rozhodčích odstartovala v roce 2012, kdy kritiku pronesl Libor Kovařík. K němu se přidali i další rozhodčí, kteří jsou výše zmíněni. Mimo žalob na rozhodčí, byla také jedna na bývalého ligového fotbalistu Ladislava Vízka, po kterém byla požadována omluva a sto tisíc korun.

3.14.4. Chyby rozhodčích

Na základě hypotézy, se kterou autor pracoval média informovala o chybách rozhodčích a také kritizovala rozhodčího. Chyby rozhodčích se objevily ve 21 článcích, kritika rozhodčího pak v 11 případech. Zdrojem informací o chybách pro média může být zpráva z komise rozhodčích, hráči, trenéři nebo i pohled samotných novinářů.

Ohledně chyb profesionálních rozhodčích se může veřejnost dozvědět v rámci Komuniké ze zasedání Komise rozhodčích FAČR, které vydává po každém odehraném kole. Mimo české rozhodčí se ale média věnovala i chybám zahraničních rozhodčích, jak na mezinárodní scéně, tak i v zahraničních soutěžích.

Zmíněna byla také technologie videorozhodčího. Například ve článku Superrok 2018 v deníku Sport jednotliví redaktori odpovídali na otázky, kdo byl hrdinou roku, kdo je inspiroval, co byl nezapomenutelný moment roku, ale také, co je naštvalo. Jeden z redaktorů právě v otázce, co ho naštvalo zmínil, že mu vadí, že rozhodčí i přes přítomnost videorozhodčího rozhodují sami a chybně, bez toho, aby se šli podívat na video. Mezi zmíněnými rozhodčími, kteří tuto chybu udělal byl i Felix Brych, který je považován za jednoho z nejlepších rozhodčích na světě.

Velkou kauzou, které média věnovala pozornost byla chyba srbského rozhodčího Srdjana Obradoviče. O jeho pochybení informovaly servery lidovky.cz, tyden.cz, sport.idnes.cz a sport.cz. Ve všech článcích bylo připojeno video z jeho zápasu. V zápase nařídil pokutový kop, který být neměl a byl nařčen, že zápas odřídil tendenčně, ve prospěch jednoho z klubů. Srbské ministerstvo vnitra řeklo, že rozhodčí zneužil svých pravomocí a byl zatčen. V srbských médiích informovali, že to nebylo první selhání tohoto rozhodčího. V titulcích média pracovala se slovními spojeními: vymyšlená penalta, nesmyslná penalta, neuvěřitelný zářez. Všechna média také hned v titulku poutala pozornost čtenářů informací, že rozhodčí byl za svůj výkon zatčen.

V rámci Deníku vyšly Zajímavosti 28. kola Fortuna:ligy, v nichž byly také zmíněny chyby rozhodčích. Tento článek vyšel v 6 vydáních tištěného Deníku – Pražský, Hradecký, Jihlavský, Liberecký, Plzeňský a Olomoucký. V rámci zajímavostí byli zmíněni dva profesionální rozhodčí, a to Karel Hrubeš a Pavel Orel. Rozhodčí se dle Deníku pustili na tenký led a neváhali zasáhnout a tím ovlivnit zápasy. Karel Hrubeš v zápase pražských S se dle tvrzení Deníku zapsal do historie, protože na základě záběrů z videa zrušil správně nařízený pokutový kop. Následně ještě neodpískal další penaltu, která byla dle redaktorů evidentní. Ve druhém případě šlo o neodpískání pokutového kopu pro Baník Ostrava, o čemž rozhodl Pavel Orel. Podle Deníku to byla chyba rozhodčího, podle Komise rozhodčích však k pochybení nedošlo. O tom Deník informoval jako o hořké pilulce na závěr a poukázal tak na nespokojenost s verdiktem komise. K první situaci, a tedy pokutovému kopu v rámci pražského derby, se vrátil Seznam zprávy, které informovaly o pochybení videorozhodčího, který sám uznal, že situaci uspěchal. Nabídl totiž rozhodčímu záběry ze tří kamer, průkazným záběrem byl ale až ten ze čtvrté kamery. S omluvou rozhodčího pracoval Seznam už v titulku a poukázal tak na to, že rozhodčí umí přiznat chybu.

Dalším případem, kde se už v titulku pracovalo s přiznáním chyby od rozhodčího, byl článek na irozhlas.cz, který se věnoval neuznání regulérního gólu pražské Slavie. Zde

šlo o chybu asistenta rozhodčího Blažeje, který do médií přiznal, že hrubě chyboval a Slavii se omluvil. Pro rozhodčí šlo o velmi složitou situaci, ve které by jim mohlo pomoci video, které v české lize ještě v té době nebylo vůbec.

Expres.cz naopak později shodil projekt videorozhodčího v rámci článku: „*Komentář: Video dělá z fotbalových rozhodčích sraby.*“¹³ Autor komentáře kritizoval jednotlivé případy ze zápasů, kde videorozhodčí byl nebo naopak nebyl. Technologie VAR totiž teprve v české lize začínala a byla přítomna pouze ve vybraných utkáních. Podle autora video poškodilo kluby, ale také rozhodčí, ze kterých se stávají alibisté. V článku nejsou přesné informace o tom, jak technologie videorozhodčího funguje a je vidět, že autor je zaujatý odpůrce, který nemá všechny informace.

Deník N se v jednom ze svých článků věnoval obecněji problematice rozhodčích. V rámci článku popsal změny ve vedení rozhodčích, personální změny v řadách rozhodčích, ale věnoval se také problematice chybování. Už v rámci titulku poukázal na možnou zaujatost fotbalových sudích, kdy napsal, že rozhodčí chybují hlavně ve prospěch Plzně. To však v článku popsali jako výsledek ze statistik v porovnání dvou ročníků. V článku dali i prostor na vyjádření předsedovi komise rozhodčích Jozefu Chovancovi.

Sport.cz informoval i o chybě rozhodčího z nižších soutěží, konkrétně z Jihočeského krajského přeboru. V titulku použil dokonce spojení „nechutný zárez: penalta jakou svět neviděl“. K článku připojili video ze zmíněného okamžiku. V rámci rozhovoru s předsedou poškozeného klubu se v článku objevuje znechucení klubu a kritika rozhodčích. Mimo jiné autor v článku poukazuje, že podobné věci se v nižších soutěžích dějí častěji a vnímá tak některá rozhodnutí jako „vraždy“ některých mužstev. Jako porovnání v článku je použit případ srbského rozhodčího, který byl za nesprávně odpískaný pokutový kop zatčen.

Lidové noviny v tisku i na webu vydaly komentář o chybách rozhodčích a také o komisi rozhodčích. V tisku použily noviny titulek Chyba za chybou. Sudí nestačí. Na webu použily Rozhodčí nestačí. Může za to Berbr i tlak Ligy mistrů. V komentáři se autor zabýval tlakem na komisi rozhodčích hned z úvodu sezóny, kdy rozhodčí v zápasech chybovali. Tlak měli rozhodčí cítit i kvůli změně, že vítěz ligového ročníku postoupí přímo do Ligy mistrů. V článku byly zmiňovány jednotlivé chyby i se jmény konkrétních

¹³ Komentář: Video dělá z fotbalových rozhodčích sraby -expres.cz[online]. Dostupné z: http://www.expres.cz/sport/ligovy-expres-slavia-praha-bohemians-praha-video-fotbal.A190304_084603_dx-sport_mzk

rozhodčích a informací, o který zápas a jakou konkrétní situaci se jednalo. V článcích používali spojení slov jako rozhodčí zpackal, měl svůj den nebo přehlédl či neviděl.

Mimo obvyklé chyby se v médiích objevil i článek o administrativních chybách, kdy rozhodčí v systému zapomněl uvést, že branka padla z pokutového kopu. V dalším z článků pak, že si rozhodčí zapomněl v kabině losovací minci, což pro rozhodčího ve výsledku přineslo třítydenní zákaz činnosti.

3.14.5. Kritika rozhodčích

Mimo samotnou kritiku rozhodčích se média zabývala případem Antonína Korduly, který kritizoval vedení rozhodčích a funkcionáře působící ve FAČR. Více o tomto případu bylo napsáno výše v části zabývající se soudními řízeními.

Rozhodčí mainstreamových sportů nejsou ale kritizováni jen hráči, funkcionáři nebo médií. Kritizují je především fanoušci a někteří si nenávisť vůči rozhodčím přenáší i mimo fotbalové zápasy. Jednou takovou kauzou se zabývaly lidovky.cz. Dva rakouští fotbaloví rozhodčí, kvůli verdiktům v zápasech Rapidu Vídeň, čelili výhružkám smrti. Oba dostali anonymní email, kde stálo, že pokud budou oba sudí dál pískat proti Rapidu, tak tyhle Vánoce budou jejich poslední. Fanoušek v emailu použil i výraz jako rozhodcovská mafie a vzkázal rozhodčím, ať se nediví, že si je někdo na ulici nebo doma najde. Lidovky.cz v titulku zaujaly podstatou případu „*Fanoušek vyhrožuje rozhodčím smrtí. Tyhle Vánoce pro vás budou poslední*“¹⁴. V celém článku web používá ilustrační fotografie, na žádné z nich není vyobrazený rozhodčí, kterého se kauza týkala. Fanoušci dělali problémy také rozhodčímu Pierovi Giacomellimu, protože se jim nelíbilo, že vyloučil hráče jejich Lazia Řím a neodpískal pokutový kop. Týden.cz informoval o pomstě fanoušků rozhodčímu, která proběhla netradiční formou. Fanoušci Lazia si na internetu našli, že rozhodčí vlastní kavárnu a na internetovém serveru TripAdvisor srazili její hodnocení pouze na jednu hvězdičku. Mimo samotného hodnocení pošpinili kavárnu i v komentářích. Kromě této kritiky také žádali vedení klubu, aby opustil italskou nejvyšší soutěž. Mluvčí klubu Lazio Řím požádal, aby se chyby rozhodčích neopakovaly.

Dalším kritizovaným rozhodčím byl Josef Váňa, a to za jeho údajný faul na hráče v České fotbalové lize. Při zápase hrozil fyzický střet mezi hráči obou mužstev. Rozhodčí Váňa chtěl situaci zabránit a při odstrčení hráčů od sebe jeden z domácích hráčů spadl právě po kontaktu se sudím. Předseda klubu Živanice, který hraje třetí nejvyšší fotbalovou

¹⁴ Fanoušek vyhrožuje rozhodčím smrtí. Tyhle vánoce pro vás budou poslední. – lidovky.cz[online]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/sport/fotbal/fanousek-vyhrozuje-rozhodcim-smrti-tyhle-vanoce-pro-vas-budou-posledni.A171203_124848_ln-sport-fotbal_lar

ligu, sepsal otevřený dopis, ve kterém označil třetí ligu za žumpu. Tvrdil, že rozhodčí řídí utkání tendenčně a také v dopise zmínil hrubý faul rozhodčího na hráče. V Benešovském deníku i na webu denik.cz vyšel článek, který nechal prostor pro vyjádření právě rozhodčímu Váňovi. V titulcích se objevilo „*Faulující*“ rozhodčí Váňa se brání: Podle médií jsme gauneři. A co ostatní?“¹⁵. Podle médií měl totiž inzultovat hráče. Sám přiznal, že intenzita zákroku byla podle delegáta utkání a šéfa komise rozhodčích vysoká, ale v potaz také dal, že má dva metry a sto kilo. Váňa označil rozhodčí jako hromosvod zla ze všech stran. Vadil mu přístup médií, který označil za kampaň nejen proti své osobě. Rozhodčí jsou podle jeho názoru líčeni jako plebs, gauneři a grázlové.

V rámci Opavského deníku a přílohy Region Bruntálský vyšel rozhovor se záložníkem Nikolasem Tilkeridisem. V rozhovoru padla otázka i na jeho působení jako fotbalového rozhodčího. Sám hráč uznal, že to rozhodčí mají hodně těžké, že pořád poslouchají vulgarismy a jsou neustále pod kritikou. Druhým případem byl článek v Našem Valašsku, kde dostal prostor Radek Ostránský. Ten si roli rozhodčího vyzkoušel poté, co pro zranění ukončil kariéru fotbalového hráče. Sám uznal, že domnívat se, že na tom být rozhodčí nic není, byla chyba lávky. Profese je dle něho velmi těžká, a fotbalový rozhodčí musí snést hodně kritiky a vulgarit vůči své osobě. Ostránský to zažil i přesto, že byl přesvědčen, že píská dle pravidel. S kritikou a nesoudností hráčů se setkával na každém utkání. V kariéře rozhodčího nepokračoval a nyní je správcem sportovního areálu.

Lidové noviny ve svém článku kritizovaly také nejlepšího českého rozhodčího Pavla Královce. S titulkem Nejlepší sudí je naopak nejhorší uvedli článek, kde vyjmenovávají chyby jmenovaného rozhodčího. Autor článku ho kritizoval nejen jako rozhodčího, ale také v roli videorozhodčího. V článku je rozhodčí popsán jako nedotknutelný a přesto, že je superchybující, tak nepřichází o delegace na zápasy. V článku byl použit i expresivní závěr, kde o rozhodčím autor článku mluví jako o panu Spolehlivém.

Mezi nejčastější kritiky žen rozhodčích se objevuje věta „Patříš k plotně“, kterou jistě slyšela nejedna rozhodčí. Z mediálního prostředí to byla například Lucie Ratajová nebo Pavla Nováková. O této kritice rozhodčích autor napsal výše v tématu rozhodčí ženy.

¹⁵ "Faulující" rozhodčí Váňa se brání: Podle médií jsme gauneři. A co ostatní? - Deník.cz. Deník.cz - informace, které jsou vám nejbliž [online]. Copyright © [cit. 27.04.2020]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/fotbal-perlicky/vana-se-brani-podle-medii-jsme-gauneri-a-co-ostatni-20181101.html>

3.14.6. Úmrtí rozhodčího

Regionální mutace Deníku často informovaly o úmrtí rozhodčího. V rámci článku média poukázovala, že rozhodčí po konci své aktivní kariéry, většinou zůstávají v prostředí rozhodčích buď v roli delegátů, nebo v roli funkcionářů na svazu. Články také obsahovaly krátký popis kariéry rozhodčích. Média informovala o rozhodčích na okresní úrovni, ale i o těch, kteří v minulosti rozhodovali i vyšší či nejvyšší soutěže. Jednalo se převážně o krátké články, které byly občas doplněny fotkou zesnulého rozhodčího a informací o posledním rozloučení.

Větší pozornost věnovala různá média smrti senátora a fotbalového rozhodčího Vladimíra Plačka. Články vyšly mimo jiné i na parlamentnilisty.cz, denik.cz, e15.cz, seznam.cz nebo blesk.cz. Ve většině článků se objevila jeho fotka. Média v člancích pracovala i s faktem, že ČSSD si za zesnulého senátora nemůže nominovat náhradníka. Ve většině titulků se objevila informace o tom, že byl senátor a také z ČSSD.

Sportovní média se úmrtím rozhodčích věnovala spíše v případě, když k němu došlo přímo při utkání. Jedna taková situace se stala v Bolívii, kde jednatřicetiletý rozhodčí Victor Hugo Hurtado zkolaboval při utkání bolivijské nejvyšší ligy. I přes okamžitý zásah lékařů a převoz do nemocnice zemřel. V titulku pracovala média se slovy tragédie, zkolabování a úmrtí. Sport.cz doplnil článek o video z daného utkání.

Velkou pozornost médií, nejen sportovních, upoutal český případ zkolabování a následné úmrtí rozhodčího. Stalo se to při utkání v libereckém krajském přeboru, když rozhodčímu praskla aorta. Mimo profesi fotbalového rozhodčího působil Zdeněk Nádeník jako operní zpěvák v libereckém divadle F. X. Šaldy. Tato kauza se ve výzkumné vzorku objevila ve 12 případech. Média k jeho případu přistupovala různě, zejména v titulcích. Objevily se zde titulky jako „*Tragédie v Železném Brodě. Fotbalový rozhodčí zkolaboval na hřišti a zemřel*“¹⁶, „*Liberecký fotbal truchlí. Zemřel oblíbený rozhodčí, který zpíval i opery v divadle*“¹⁷ nebo „*Kluci, jen se nadechnu... A pak zemřel!*“. V posledním zmiňovaném titulku jsou dobře vidět prvky bulvárního média a bulvární přitahování pozornosti. V člancích obecně byla použita fotografie rozhodčího na jedné straně ze hřiště

¹⁶ Tragédie v Železném Brodě. Fotbalový rozhodčí zkolaboval na hřišti a zemřel - Aktuálně.cz. Sport - Aktuálně.cz [online]. Copyright © [cit. 28.04.2020]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/tragedie-v-zeleznem-brodu-fotbalovy-rozhodci-zkolaboval-na-h-r-0233d884e03411e8b64eac1f6b220ee8/>

¹⁷ Liberecký fotbal truchlí. Zemřel oblíbený rozhodčí, který zpíval i opery v divadle - Sport.cz. Sport.cz - s námi jste ve hře [online]. Copyright © Seznam.cz, a.s., Borgis, a.s. [cit. 28.04.2020]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/fotbal/ostatni/clanek/1038180-liberecky-fotbal-truchli-zemrel-oblibeny-rozhodci-ktery-zpival-i-opery-v-divadle.html>

a vedle fotografie z divadla, objevila se také fotografie záchranářů a hloučku lidí přímo ze zápasu.

3.14.7. Narozeniny rozhodčího

Nejvíce v regionálních Mutacích Deníku nebo jeho přílohách se také objevovaly informace o narozeninách rozhodčího. Zatímco v některých článcích se objevilo pouze jméno s věkem, jiné články se o postavě fotbalového rozhodčího více rozepsaly. V rámci oznámení o narozeninách často docházelo ke krátkému popisu kariéry rozhodčího. Opět byl potvrzen fakt, že fotbaloví rozhodčí bývali před svou kariérou fotbalisty a po ukončení profese rozhodčího působí dál jako delegáti nebo funkcionáři.

Větší mediální pozornost si zasloužil rozhodčí Zdeněk Protivánek, který oslavil své osmdesáté narozeniny, a to přímo na hřišti. Během kariéry rozhodčího rozhodoval v České republice od nejnižší soutěže až po tu nejvyšší. Jeho úctyhodný výkon se projevil i v titulcích médií „*Padesát let s pišťalkou*“¹⁸ nebo v tisku „*Protivánek žije padesát let s pišťalkou*“. Média před ním na konci článku smekla, protože málokdo v osmdesáti letech může funkci rozhodčího zastávat. Druhým případem byl rozhodčí Jaromír Čejka, který také oslavil osmdesáté narozeniny. Kromě samotných narozenin je tento rozhodčí dle médií také českým rekordmanem mezi rozhodčími. Svou profesi dělá už 56 let a má odřízeno 6466 fotbalových utkání. Při svém 6000 zápase byl zapsán do České knihy rekordů. V rámci článků ho média nechala zavzpomínat na některé okamžiky z jeho kariéry, působil i v nejvyšší české soutěži. V rámci titulků poutala pozornost čtenářů slovem rekordman a také tím, že oslaví osmdesáté narozeniny na hřišti. Sám rozhodčí si vede podrobnou kroniku, kde si o každém zápase zapisuje výsledek a datum, ale i počasí a osobní statistiky. Pokud se jednalo o důležité utkání, do své knihy si vlepoval i novinové články, které o utkání vyšly. Jaromír Čejka je stále aktivním rozhodčím.

3.14.8. Delegace rozhodčích

Ze zkoumaného vzorku se 51 článků zabývalo delegací rozhodčího. Jak již bylo popsáno v tématu rozhodčí žena, několik článků se věnovalo delegaci Bibiany Steinhausové, jako historicky první ženy na utkání nejvyšší německé soutěže, Bundesligy. To samé je možné říci o Janě Adámkové a její delegaci na utkání nejvyšší české ligy, kde

¹⁸ Padesát let s pišťalkou - Prostějovský deník. Prostějovský deník - informace, které jsou vám nejbliž [online]. Copyright © [cit. 28.04.2020]. Dostupné z: https://prostejovsky.denik.cz/fotbal_region/padesat-let-s-pistalkou-20180617.html

byla žena jako rozhodčí po sedmi letech. Taktéž působení Jany Štychové na kvalifikační utkání reprezentací žen České republiky a Slovinska. A v neposlední řadě delegace Zuzany Špindlerové na kvalifikace Mistrovství Evropy žen do 17 let.

Média v rámci delegací na utkání nevěnovala pozornost pouze ženám. Sport.cz věnoval speciální článek rozhodčímu Martinu Atkinsonovi, kterého si jako rozhodčího vybral na svůj rozlučkový zápas Tomáš Rosický. Již v rámci titulku uvedl sport.cz, že se bude jednat o slova rozhodčího, který Rosického zažil a něco o něm ví: „*Gentleman Rosa. Ani v palbě Premier League nikdy nenadával, oceňuje prominentní sudí.*“¹⁹ Rozhodčí v článku uvedl, že je z delegace nadšený a je mu ctí.

Několikrát zmíněným rozhodčím byl Pavel Královec, elitní český sudí. Mutace Deníku informovaly o delegaci Královce na exhibiční utkání hokejistů Plzně proti fotbalistům Staňkova. Následně také Deníky informovaly o změně, protože Královec si zlomil nohu a nemohl tak toto utkání odřídit. Na druhou stranu informovalo aktualne.cz, že se Pavel Královec nevešel do nominace rozhodčích na Mistrovství světa 2018 konaném v Rusku. Na světový šampionát bylo nominováno deset rozhodčích z Evropy, mezi které se český rozhodčí nevešel.

V rámci Mladé fronty DNES, lidovky.cz a sport.cz se objevil v souvislosti s delegací rozhodčího Pavel Královec spolu s Pavlem Orlem. Oba byli v rámci spolupráce mezi českou a čínskou fotbalovou asociací nasazeni jako rozhodčí v čínské Superlize. Pavel Královec odpískal dvě a Pavel Orel tři utkání v závěrečné fázi čínské soutěže. Kromě dvou jmenovaných rozhodčích, v rámci spolupráce s čínskou asociací, tam také utkání řídil Radek Příhoda. Zatímco MF DNES a sport.cz pracovali v titulku pouze s informací o delegaci, lidovky.cz přidali ještě slova Pavla Orla, kde zmiňoval, že jde o dosavadní vrchol jeho kariéry.

Dalším českým rozhodčím, který se ve spojitosti s delegací na utkání dostal do hledáčku médií je Petr Ardeleanu. Deník informoval o jeho delegaci na utkání finále českého poháru MOL CUP. Sport.idnes.cz a lidovky.cz zase informovaly o delegaci Radka Příhody na utkání mezi Spartou Praha a Viktorií Plzeň, které bylo považováno za „šlágr“.

¹⁹ Gentleman Rosa. Ani v palbě Premier League nikdy nenadával, oceňuje prominentní sudí - Sport.cz. Sport.cz - s námi jste ve hře [online]. Copyright © Seznam.cz, a.s., Borgis, a.s. [cit. 28.04.2020]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/fotbal/reprezentace/clanek/996831-gentleman-rosa-ani-v-palbe-premier-league-nikdy-nenadaval-ocenuje-prominentni-sudi.html>

V titulcích ho nazvali jako rozhodčího, který se nebojí penalt ani červených karet. V rámci článku se věnoval autor i popisu výkonů zmiňovaného rozhodčího.

Samostatnou kapitolou, co se týče delegací rozhodčích, byl Tábořský a Rokycanský deník, který ve své tištěné podobě zveřejňoval obsazení okresních rozhodčích na víkendová utkání. V regionálních Denících bylo zveřejňování delegací rozhodčích na víkendová utkání v minulosti běžná praxe, která probíhala ve většině okresů. V rámci výzkumného vzorku se v tištěném vydání, delegace rozhodčích objevila už jen u dvou zmíněných Deníků. Může to být i kvůli přechodu na informační systém FAČR, který rozhodčí i kluby používají, ale také častými změnami delegací den před utkáním. Zmíněné deníky vypisovaly i delegaci na následující týden, a ve vydání před dalším víkendem popsaly změny.

3.14.9. Technologie VAR²⁰

Systém videorozhodčího začal fungovat ve světě a pomalu se dostává i do české nejvyšší soutěže. Tato událost neunikla pozornosti médií. V listopadu 2017 v zápase Sparta Praha – Mladá Boleslav se videorozhodčí objevil poprvé. Systém má pomoci s řešením problémových a sporných situací. Zpočátku se objevoval pouze na jednom utkání v rámci jednoho kola fotbalové ligy. O jeho začátcích informovalo Právo. Lidové noviny v tisku i na svém webu také informovaly o prvním použití videotechniky na utkání Sparty. V titulku použily slova trenéra Sparty: „*Stramaccioni: Video sudím pomůže, jsme rádi, že si to vyzkoušíme jako první.*“²¹ Článek doplnily o fotky z využití videorozhodčího v české juniorské lize a také informace v jakých situacích by měl být videorozhodčí použit a jak celý systém funguje.

V květnu 2018 poskytl sport.idnes.cz rozhovor s předsedou komise rozhodčích Michalem Listkiewiczem, který si video v lize chválil. Díky němu mizí z fotbalu kontroverzní situace, zněla jeho slova, která server použil do titulku. Zároveň informoval o školení rozhodčích, na kterém byl přítomný přenosový vůz a rozhodčí si na něm vyzkoušeli práci videorozhodčího. Mimo jiné předseda komise rozhodčích mluvil o rozšíření videa na více než jedno utkání od další fotbalové sezóny, což se povedlo.

Sport.idnes.cz a Mladá fronta DNES zveřejnily komentář Jana Paličky, který se zabýval technologií videorozhodčího na Mistrovství světa ve fotbale 2018. S titulkem

²⁰ Video Assistant Referee

²¹ Stramaccioni: Video sudím pomůže, jsme rádi, že si to vyzkoušíme jako první. -lidovky.cz [online]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/sport/fotbal/stramaccioni-video-sudim-pomuze-jsme-radi-ze-si-to-vyzkousime-jako-prvni.A171201_210941_ln-sport-fotbal_oka

„Komentář: Fotbalový videolék je tady! Ale pořád má mouchy.“²² autor komentoval zavedení videorozhodčího na šampionátu a také poukázal na fakt, že nejde vymazat všechny chyby, které rozhodčí napáchají.

Média věnovala pozornost také školením českých fotbalových rozhodčích s videotechnikou. Semináři se věnoval i týden.cz nebo Haló noviny. České rozhodčí školili evropští experti, na což články kladly důraz. Experty byli Pawel Gil, který jako videorozhodčí působil na 16 zápasech Mistrovství světa 2018 a Nicola Rizzoli, šéf projektu videorozhodčích v Itálii. V článcích se věnovala komplexně tématu videorozhodčího, který je dle slov členky komise FIFA a UEFA Dagmar Damkové, budoucností fotbalu.

3.14.10. Semináře rozhodčích

Kromě školení ligových rozhodčích na technologii VAR, mají rozhodčí na všech úrovních také pravidelná školení, o kterých informovala média i v rámci výzkumného vzorku. Na nejnižších úrovních, tedy pro okresní rozhodčí, se většinou konají dva semináře – zimní a letní, vždy před začátkem sezóny a v její polovině. Okresní rozhodčí musí jednou ročně prokázat znalost pravidel fotbalu v rámci písemných testů. Na krajské úrovni mimo testů z pravidel fotbalu, mají rozhodčí i fyzické testy, kde musí uběhnout deset atletických okruhů, které jsou rozděleny do úseků a hlídá se čas na jednotlivých úsecích. Čím výše se rozhodčí v hierarchii dostane, tím více seminářů a školení musí absolvovat. Mimo semináře pro všechny, si jednotlivé okresy a kraje dělají takzvané VPR, což je vzdělávací program rozhodčích. Tam si zvou hlavně mladé rozhodčí, pro které se snaží udělat práci navíc, aby se mohli mladí rozhodčí rozvíjet a posouvat ve své kariéře.

Regionální Deníky a jejich přílohy nejvíce publikovaly články, které se seminářů rozhodčích týkaly. Poukázaly na povinnost rozhodčích absolvovat seminář, pokud chtějí být na nominační listině pro aktuální sezónu. Současně také v článcích proběhla informace o náborech rozhodčích a kontakt, kde se mohou přihlásit. V některém z článků se oblevily i informace, co rozhodčí na semináři probírali. Ať už to byly změny v pravidlech nebo rozbor situací či informace k nadcházející sezóně. Některé články v titulcích pracovaly právě s náborem a o semináři informovali až v textu. Například: „*Chcete se stát rozhodčím? Můžete se hned přihlásit.*“, s čímž přišel Tachovský deník. Jiné články naopak pracovaly i s fotkami účastníků i přednášejících ze semináře a také daly prostor pro vyjádření funkcionářům fotbalových svazů.

²² Komentář: Fotbalový videolék je tady! Ale pořád má mouchy -sport.idnes.cz [online]. Dostupné z: http://www.idnes.cz/fotbal/ms-2018/komentar-video-fotbal-mistrovstvi-sveta-rusko.A180618_409290_ms-fotbal-2018_tof

V článcích se média zajímala o lektory, kterými jsou i na okresních úrovních, často rozhodčí z nejvyšších českých soutěžích. V Hradci Králové a Rychnově nad Kněžnou byl jedním z přednášejících mezinárodní rozhodčí Pavel Orel, který se účastnil také semináře v Liberci. Na okresním semináři v Rychnově ho doplnil i mezinárodní asistent rozhodčího Petr Blažej.

Hledáčku médií neunikly semináře profesionálních rozhodčích. V deníku Metro vyšel článek s fotkou o fyzických prověrkách prvoligových rozhodčích. O semináři informoval sport.cz, který hned v titulku zmínil lektora: „*České fotbalové rozhodčí školil šéf sudích UEFA*“²³ a v textu zmínil vyjádření rozhodčího i členky komise rozhodčích FIFA a UEFA o jejich spokojenosti se seminářem.

3.14.11. Konec kariéry

Dvanáct článků z výběru se zabývalo koncem kariéry rozhodčího. V deseti článcích se jednalo o české profesionální rozhodčí, kteří působili na nejvyšší úrovni. Konkrétně šlo o Radka Příhodu a Jana Jílka.

Jan Jílek se objevil v Lidových novinách, sport.cz a sport.idnes.cz. v rámci sport.cz se jednalo o rozhovor se zmíněným rozhodčím. Zobrazení médií se výrazně lišilo i v použití titulku. Zatímco v Lidových novinách poukazovali na to, že rozhodčí nechtěl být do počtu, a tak skončil, na sport.idnes.cz informovali o jeho karetních trestech v utkáních. Sport.cz uvedl rozhovor titulkem: „*Končící sudí Jílek: Do prkýnka, komu bych ten půlrok na jaře vadil?*“²⁴, který naznačoval, že jeho ukončení kariéry nebylo dobrovolné rozhodnutí. V první lize působil patnáct sezón a měl odpískáno 209 utkání. Komise rozhodčích ho nenavrhla na proškolení řízení utkání s videem, což bývají ty nejdůležitější zápasy. Naopak mu nabídla, aby se stal videorozhodčím, což Jílek nechtěl. Komise rozhodčích mu školení neumožnila i proto, že by v lize působil posledního půl roku a pak by dosáhl věkové hranice, která byla v nejvyšší české lize pro rozhodčí nastavena jako maximální. V článcích se objevily i informace o důležitých zápasech, které jmenovaný sudí řídil. Informace byly doplněné o fotky Jana Jílka ze zápasů. Sport.cz pojal

²³ České fotbalové rozhodčí školil šéf sudích UEFA - Sport.cz. Sport.cz - s námi jste ve hře [online]. Copyright © Seznam.cz, a.s., Borgis, a.s. [cit. 29.04.2020]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/fotbal/ostatni/clanek/1050851-ceske-fotbalove-rozhodci-skolil-sef-sudich-uefa.html>

²⁴ Končící sudí Jílek: Do prkýnka, komu bych ten půlrok na jaře vadil? - Sport.cz. Sport.cz - s námi jste ve hře [online]. Copyright © Seznam.cz, a.s., Borgis, a.s. [cit. 29.04.2020]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/fotbal/ceska-1-liga/clanek/1058860-koncici-sudi-jilek-do-prkynka-komu-bych-ten-pulrok-na-jare-vadil.html>

informování o ukončení profesionální kariéry rozhodčího formou rozhovoru, v němž čtenářům nabídl popis Jilových pocitů a přímých informací, co vedlo ke konci jeho kariéry.

Ukončení kariéry Radka Příhody se věnovalo sedm článků. Zatímco některé z nich v titulku pracovaly pouze s informací, že sudí končí, jiné přidaly i důvod, kterým měla být nervozita a nejistota kolem rozhodčích. Všechna média ale poukázala na fakt, že Radek Příhoda byl zkušený rozhodčí, který v nejvyšší české soutěži odpískal 237 utkání. Rozhodčí se médiím svěřil, že fyzicky by ještě dva až tři roky zvládl, ale že cítí nejednotnost a nervozitu, která začala panovat kolem rozhodčích. V rámci článku v deníku Sport zpracoval redaktor i statistiku jmenovaného arbitra. Článek také informoval o jeho kvalitách a poukázal na jeho úspěchy v kariéře.

Mimo ligové rozhodčí informoval dvakrát Deník i o konci kariéry rozhodčích z nižších soutěží. V jednom případě se jednalo o sudího na krajské úrovni, který se s kariérou rozloučil na zápase Krajského přeboru. Jako rozhodčí působil 25 let, článek popsal jeho kariéru a také podal informaci, že dostal nabídku na funkce a že ve fotbale neskonečí. Druhým případem byla informace o konci kariéry rakouského rozhodčího, který za svou kariéru pískal od nejnižší soutěže až po regionální ligu. Rozhodčím byl 41 let a odřídil více než 2500 utkání. V rámci článku zavzpomínal na svou kariéru a také na to, jaké je to být fotbalovým rozhodčím.

3.14.12. Kritika vedení rozhodčích

Šestadvacet článků ze vzorku autor zařadil do tématu kritika vedení rozhodčích. Nejvíce se tohoto tématu dotýkaly soudní spory rozhodčích Antonína Korduly, Radka Kociána a Tomáše Kovaříka s Romanem Berbrem a Dagmar Damkovou. Jejich případy jsou popsány v odstavci Soudní řízení. Všechny soudní spory skončily rozhodnutím, že se rozhodčí nemusí za své výroky vedení omlouvat.

V rámci DVTV natočili reportéři rozhovor s Otakarem Černým, bývalým šéfredaktorem sportovní redakce České televize a v době rozhovoru poradcem šéfa fotbalových rozhodčích. V rozhovoru Černý popisoval situaci, kde měl konflikt s tehdejšími místopředsedou fotbalové asociace Romanem Berbrem. Také Otakar Černý přiznává, že Romana Berbra dlouhá léta veřejně kritizuje. Dle jeho názoru jde v České republice o případ mafiánského řízení fotbalu. V rozhovoru se s ním moderátor Martin Veselovský dostává do témat ohledně veřejné kritiky vedení a zážitků Černého z jeho funkcí, ve kterých ve své kariéře působil. Romana Berbra je dle Černého nemocnější muž českého fotbalu a mezi některými funkcionáři FAČR panuje válka. Video je na webu

uvedeno titulkem: „Černý: Berbr řídí fotbal jako mafián, ve sportu ČT jsme nechtěli řešit kauzy, ale fauly a ofsajdy.“²⁵ Tomuto rozhovoru věnovaly pozornost také parlamentnilisty.cz, kteří pozornost čtenářů poutaly titulkem „Mafián a estébák! Ota Černý promluvil o Romanu Berbrovi, který ho prý fyzicky napadl.“²⁶ A jako zdroj článku využil právě video DVTV.

Na webu idnes.cz se objevila zpráva o problémech v komisi rozhodčích. Článek uvedlo idnes titulkem „Před startem fotbalového jara to vše v komisi sudích, Mlsna rezignoval“²⁷. V článku se redaktor věnoval odchodu zástupce ligových klubů Petra Mlsny z komise rozhodčích. Ten vysvětlil, že z komise rezignoval z etických důvodů. V článku také vysvětlil, že fotbal dělá pro radost a nelíbí se mu, kam směřuje, a že s takovými věcmi nechce být spojován. V článku také redaktor informoval o předchozích odchodech členů komise a nechal prostor pro vyjádření i předsedovi Ligové fotbalové asociace.

Luděk Mádl se na Seznam zprávách věnoval v jednom článku změnám ve vedení komise fotbalových rozhodčích, když nastupoval na pozici předsedy této komise Jozef Chovanec. Už v titulku narazil na problém „Listkiewicz přišel Berbrovi drahý. Nový šéf fotbalových rozhodčích Chovanec přitom bere ještě víc“²⁸. Romana Berbra Mádl vidí jako faktického vládce fotbalové asociace a v článku popisoval Listkiewiczovo působení v komisi a dotkl se i již zmíněného odchodu Petra Mlsny a dalších členů předchozí komise. V článku se objevila i videa, na jednom byly popsány jeho začátky na pozici šefa komise, druhé video připomínalo Chovancovu účast ve Výzvě Seznamu, pořadu, který na Seznam zprávách uváděl právě autor článku, Luděk Mádl. Výzva byla rozhovorem mezi autorem a Jozefem Chovancem, kde řešili pravidla fotbalu, ale i kariéru hosta. V rámci Seznam zpráv vyšla také glosa stejného autora, která v titulku poukazovala na praktiky ve vedení fotbalové asociace. „Glosář: Berbr čistí fotbalovou asociaci od lidí, jež nemá na pově.“

²⁵ Černý: Berbr řídí fotbal jako mafián, ve sportu ČT jsme nechtěli řešit kauzy, ale fauly a ofsajdy. – domaci.ihned.cz [online]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-65834780-cerny-berbr-ridi-fotbal-jako-mafian-ve-sportu-ct-jsme-nechteli-resit-kauly-ale-fauly-a-ofsajdy>

²⁶ Mafián a estébák! Ota Černý promluvil o Romanu Berbrovi, který ho prý fyzicky napadl | ParlamentniListy.cz – politika ze všech stran. Úvodní strana | ParlamentniListy.cz – politika ze všech stran [online]. Copyright © [cit. 30.04.2020]. Dostupné z: https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Mafian-a-estebak-Ota-Cerny-promluvil-o-Romanu-Berbrovi-ktery-ho-pry-fyzicky-napadl-498678?utm_source=nm&utm_medium=xml

²⁷ Před startem fotbalového jara to vše v komisi sudích, Mlsna rezignoval. – idnes.cz[online]. Dostupné z: http://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/martin-mlsna-komise-rozhodcich-fotbalove-asociace-rezignace.A190204_144902_fotbal_min

²⁸ Listkiewicz přišel Berbrovi drahý. Nový šéf fotbalových rozhodčích Chovanec přitom bere ještě víc - Seznam Zprávy. Seznam Zprávy [online]. Copyright © 1996 [cit. 30.04.2020]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/listkiewicz-prisel-berbrovi-drahy-novy-sef-fotbalovych-rozhodcich-chovanec-pritom-bere-jeste-vic-58824>

*Jak příště odstavit z fotbalu Berbra?*²⁹. V glose autor považuje výrok „kdo nejde s námi, jde proti nám“ za heslo Romana Berbra. Podle Mádla musí mít Berbr vše pod kontrolou a situace je tak okatá, že ji mohou jen ti nejnaivnější považovat za náhodu. V rámci článku se objevila tři videa, rozhovory s Pavlem Nedvědem, Jozefem Chovancem a Martinem Malíkem.

3.14.13. Výjimečné a kuriózní situace

Jednou z funkcí médií je i informování o něčem novém, co je poutavé a čtenáře zaujme. V tématu fotbalových rozhodčích tomu nebylo jinak, a tak se i ve zkoumaném vzorku objevily nevšední události, výjimečné a kuriózní situace.

Poměrně v netradiční roli se objevil pojem „fotbalový rozhodčí“ v rámci kulturního servisu Deníků. Jednalo se o popis divadelní hry Sudí, která se v analyzovaném vzorku objevila hned devětkrát. Jednalo se o monodrama, kde hlavní roli ztvárnil Ladislav Hampl, který hrál mezinárodního fotbalového rozhodčího a popisoval svůj život spojený s fotbalem a rolí rozhodčího. Už v anotaci hry je zmíněno, že rozhodčí bývají mnohdy nejnáviděnější lidé pohybující se po fotbalových hřištích. S příběhem pomáhal i mezinárodní český rozhodčí Pavel Královec, který v rozhovoru pro Domažlický deník uvedl, že děj vychází částečně z reality a částečně jde o nadsázku.

Pozornosti Blesku, sport.cz ani tyden.cz neunikl sedmačtyřicetiletý rozhodčí Martin Atkinson z Anglie. Nebyl nominován mezi rozhodčí, kteří rozhodovali zápasy Mistrovství světa 2018, a tak se rozhodl, že na šampionát vyrazí na kole. Z Anglie do Ruska, které šampionát pořádalo, to měl 2700 kilometrů, které ujel za 18 dní. Jednalo se o charitativní akci, která by měla vybrat 60 tisíc liber. Atkinson nejel sám, společnost mu dělali další rozhodčí Jon Moss a několik dalších nadšenců. Nebylo to poprvé, co rozhodčí vyrazil na delší trasu na kole. V roce 2016 objížděl všechny stadiony anglické nejvyšší soutěže Premier League, což bylo 1600 kilometrů.

Dalšího neobvyklého jevu si všiml irozhlas.cz, který vydal článek o čínských rozhodčích, kteří studují v Brně. Celkem osmnáct rozhodčích z Číny, kteří v Brně studují na Fakultě sportovních studií, totiž mimo samotného studia na jihu Moravy, také působí jako rozhodčí v nižších soutěžích. Autor článku vyzpovídal studenty, ale také proděkana fakulty, na které studují, Oldřicha Racka, který byl sám v minulosti prvotřídním

²⁹ Glosář: Berbr čistí fotbalovou asociaci od lidí, jež nemá na povel. Jak příště odstavit z fotbalu Berbra? - Seznam Zprávy. Seznam Zprávy [online]. Copyright © 1996 [cit. 30.04.2020]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/glosar-berbr-cisti-fotbalovou-asociaci-od-lidi-jez-nema-na-povel-jak-priste-odstavit-z-fotbalu-berbra-57922>

rozhodčím. V rámci článku je poukázáno na rozdíly, které jsou oproti českým studentům znatelné. Proděkanovi přijde, že jsou posunutí v pohledu na fotbal, dá se říct, o dva roky dozadu. Rozhodčí se v okresních soutěžích střídají i jako rozhodčí nebo asistenti rozhodčího. Spolupráce Masarykovy univerzity s pekingskou školou bude pokračovat dál.

Mimo samotné kritiky rozhodčích se do médií dostaly také případy, kdy došlo k fyzickému napadení fotbalového rozhodčího. Není to časté, ale děje se to i na naší scéně, v různých úrovních soutěží. Kluby a hráči jsou za to patřičně trestáni. Prvním případem, který se objevil na sport.idnes.cz, bylo napadení videorozhodčího Petra Antoníčka v Olomouci. Po středečním finále poháru, který na olomouckém stadionu odehrála Slavia Praha proti Baníku Ostrava, rozhodčí odcházeli z recepce stadionu k automobilu. Tam fanoušci nejprve slovně a následně i fyzicky napadli videorozhodčího Petra Antoníčka. Následoval rychlý zásah pořadatelů a městské policie. Rozhodčí neutrpěl žádná zranění a incident nechce nijak dál řešit. Přesto však, na základě informací v médiích, začala policie případ vyšetřovat.

Server aktualne.cz informoval o případu z Argentiny, kde fotbalovou rozhodčí fanoušci polili vařící vodou. Autor poutal pozornost čtenáře poněkud bulvárním titulkem „Šílené. Fotbalovou rozhodčí polili fanoušci v Argentině vařící vodou“³⁰. Fanouškům se nelíbil verdikt rozhodčí, ale svou zlost si vybili na její asistentce Rosaně Pazové, po které hodili lahev s horkou vodou a opařili ji tak na zádech. V argentinských novinách líčila poškozená rozhodčí, že ze zásahu lahví nemá zranění, ale že doufá, že už se to nikdy nebude opakovat. Také popsala, jak je těžké být ženskou fotbalovou rozhodčí.

Sport.cz vydal článek, ve kterém se zabýval incidentem v Albánii, kde došlo přímo při zápase k napadení rozhodčího. Ke článku připojil i video, které celou situaci zachycuje. Rozhodčí v závěru utkání nařídil proti domácímu týmu pokutový kop, a to fanoušky i funkcionáře domácích rozhořčilo natolik, že vběhli na hřiště a rozhodčího fyzicky napadli. Čtyři dny po incidentu Albánská fotbalová federace vyřadila domácí tým z aktuální ligové sezóny a příští ročník klub musí odehrát ve třetí nejvyšší soutěži. Kromě tohoto opatření klub dostal pokutu a jeho funkcionáři nesmí na tři roky zastávat žádnou funkci ve fotbale. Celý incident vyeskaloval, když albánští sudí vyhlásili bojkot ligových zápasů, dokud se na stadionech nezlepší bezpečnost. Bojkotu už věnovalo prostor Metro

³⁰ Šílené. Fotbalovou rozhodčí polili fanoušci v Argentině vařící vodou - Aktuálně.cz. Sport - Aktuálně.cz [online]. Copyright © [cit. 30.04.2020]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/silene-fotbalovou-rozhodci-polili-fanousci-v-argentine-varici-vodou/r~9d088c0e513d11e998d70cc47ab5f122/>

i Mladá fronta DNES, které v článkách v krátkosti informovaly o incidentu výše a následně připojily informace o bojkotu.

V Poledních a Odpoledních Televizních novinách na TV NOVA v lednu 2018 proběhla zpráva o napadení rozhodčích na Vysočině. Hráči za napadení rozhodčího, v přestupkovém řízení, dostali podmínku. Rádio Impuls v květnu 2019 přineslo zprávu o napadení rozhodčího funkcionáři a diváky na Liberecku. Rozhodčí se ale pokoušel bránit, a v nemocnici tak skončil i hlavní pořadatel, který měl rozhodčího udeřit do hlavy.

V Norsku byl v roce 2018 obviněn šestadvacetiletý muž ze zneužití více než 300 chlapců. Tímto tématem se ve zkoumaném vzorku zabýval tyden.cz, blesk.cz, novinky.cz a idnes.cz. Dle těchto zdrojů se mělo údajně jednat o fotbalového rozhodčího. S informací o tom, že se jedná o fotbalového rozhodčího, přímo v titulku pracoval tyden.cz a idnes.cz.

Irozhlas, Hradecký deník a fotka v Krkonošském týdnu se zabývaly kauzou opilého rozhodčího Marka Pilného. Sudí se v květnu 2016 motal při ligovém zápase vedle hřiště, za což ho Fotbalová asociace České republiky doživotně vyloučila, ale trest následně upravila na dvouletý zákaz činnosti a pokutu 150 tisíc korun. Deník se věnoval jeho návratu na trávníky po uplynutí trestu, kdy začal opět rozhodovat utkání v trutnovském okrese. Hned v titulku pracoval článek s hodnocením jeho výkonu, kdy první žlutou kartu udělil v první minutě zápasu.

Pozornosti neunikl ani později, kdy působil v krajských soutěžích v Královéhradeckém kraji. Článek byl doplněn o informace o aféře z roku 2016 a také o rozhovor funkcionáře z klubu, kde Pilný řídil jedno ze svých prvních utkání po uplynutí trestu. Irozhlas.cz vydal o rozhodčím Marku Pilném článek v roce 2019, kdy se vrátil na listinu třetí a čtvrté nejvyšší soutěže. V titulku pracoval se slovy funkcionářů: „*Opilý sudí se vrací. Je čistý. Rozhodčího jeho kvalit nemáme, zastávají se Pilného funkcionáři*“³¹. Že patří mezi kvalitní rozhodčí prokázal Pilný už při svém návratu, kdy postupoval hierarchií nahoru. Druhou šanci si zaslouží i dle slov šéfa rozhodčích Řídící komise pro Čechy Martina Schrötera. I dle jeho slov stačí Pilnému jeden problém se životospřávou a nevydrží na listině ani vteřinu.

Týden.cz a sport.cz informovaly v lednu 2018 o Dušanu Pospíšilovi, rozhodčím, který prodělal rakovinu, porazil ji a vrátil se na hřiště. Zvládl se vrátit mezi elitní rozhodčí

³¹ Opilý sudí se vrací. ‚Je čistý. Rozhodčího jeho kvalit nemáme,‘ zastávají se Pilného funkcionáři | iROZHLAS - spolehlivé zprávy. iROZHLAS - spolehlivé a rychlé zprávy [online]. Copyright © 1997 [cit. 30.04.2020]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/fotbal/opily-rozhodci-marek-pilny-navrat-facr-cfl-divize-martin-schroter_1901291424_vman

a působil jako asistent rozhodčího v nejvyšší české soutěži. Sport.cz navíc připojil ke článku video, kde popsal příběh zmíněného rozhodčího.

Blanenský deník a denik.cz vydaly článek o Boskovickém sportovním plese, kde mimo vyhlášení nejlepších sportovců, proběhlo také jedno výjimečné předání ceny. Ocenění přebíral fotbalový trenér Jaromír Korčák a také fotbalový rozhodčí Štěpán Burgr. Oba zmínění při halovém turnaji ve Svitávce zachránili bleskovým zásahem život šestnáctiletému fotbalistovi, který zkolaboval.

Extra.cz reagovalo negativně na SuperStar, která se dle nich mění na továrnu na dojemné příběhy. Jedním z nich byl právě i případ fotbalového rozhodčího Ladislava Angyala, který do Superstar přišel s nadějí na lepší život. Se svou písní si ale získal diváky, a i díky porotcům se na Ladislava uspořádala sbírka. Informace o jeho vystoupení se objevila také v pořadu Volejte Novu a v Televizních novinách. V obou případech bylo kromě dojemného životního příběhu i zmíněno, že je fotbalovým rozhodčím.

Závěr

Autor této diplomové práce se zabýval tématem mediálního obrazu fotbalových rozhodčích. Konkrétně v období fotbalových sezón 2017/2018 a 2018/2019. Hlavním cílem výzkumu pak bylo zjistit, jak média zobrazují profesi fotbalového rozhodčího v průběhu vybraných sezón. V teoretické části jsou definována média a jejich role ve společnosti, sociální konstrukce reality, mediální reprezentace, mediální rutiny a vztah médií a sportu. Následně autor definoval osobu fotbalového rozhodčího, na kterou je tato práce zaměřena.

Metodou pro výzkum byla zvolena kvantitativní obsahová analýza. Výzkumný vzorek po vyhledání sousloví „fotbalový rozhodčí“ v databázi Anopress činil 676 článků, po odfiltrování nevhodných článků byl zúžen na 630 článků. Dále byly definovány jednotlivé proměnné, které autor zkoumal a všechny články byly zakódovány pomocí kódovací matice.

Hlavním cílem práce bylo přinést odpověď na otázku: Jaký je mediální obraz fotbalových rozhodčích v sezónách 2017/2018 a 2018/2019? V rámci analýzy autor došel k více závěrům, které budou popsány níže.

Všeobecně se média zajímají hlavně o rozhodčí na profesionální úrovni, což odpovídá teoriím profesionalizace a komercializace sportu, které byly popsány v kapitole média a sport. Výjimkou jsou regionální mutace Deníků, které se zajímají i o lokální rozhodčí. Pro jejich zviditelnění si mutace Deníku ve Středočeském kraji připravily seriál o okresních rozhodčích, který vycházel sedm týdnů a ve člancích se objevovaly odpovědi rozhodčích na dotazník, který jim byl poslán od Deníku. Seriál byl doplněn i o anketu nejlepší rozhodčí, se kterými následně v každé z mutací vyšel rozhovor. V rámci zkoumaného vzorku se v médiích objevily zahraniční rozhodcovská jména, která patří k elitám v dané profesi, například Felix Brych, ale také rozhodčí Pavel, kluk z dětského doma, který řídil místní turnaj. V rámci Deníků bylo také možné sledovat vázanost článků o rozhodčích, kteří bydlí v působnosti daného Deníku.

O světě fotbalových rozhodčích je míněno, že je to primárně mužský svět a tuto profesi vykonávají převážně muži. Pokud se ale v roli rozhodčí objeví žena, je to pro média zajímavé. V České republice je několik žen, které působí na vysoké úrovni a média jim také věnovala pozornost. Nejvíce, když Jana Adámková řídila, jako hlavní rozhodčí, první fotbalovou ligu, což bylo po sedmi letech.

I v médiích je znát, že svět fotbalových rozhodčích je hierarchizován a má svůj řád a pravidla. Aby se rozhodčí mohl ve své kariéře někam dostat, musí začít od nejnižších soutěží. Většinou okresních soutěží a postupem času a svými dobrými výkony se prosadit. Na jednotlivých úrovních jsou odlišné požadavky na rozhodčí a jiné návyky. Mimo jiné věnovala média i pozornost oddanosti rozhodčích fotbalu jako takovému. To se projevovalo na popisech jejich kariéry a dalšího působení. Rozhodčí se často stávají z hráčů a po ukončení své rozhodcovské kariéry působí jako delegáti nebo funkcionáři.

Pro média bylo vděčné téma soudních sporů, které se týkaly fotbalových rozhodčích. V článcích bylo poukazováno, že rozhodčí jsou viděni jako lidé, kteří mají vliv a mohou ho využít tendenčně. Také byl svět fotbalových rozhodčích zobrazen jako svět nečestných praktik a špíny. Nejčastěji se jednalo o soudy profesionálních rozhodčích a vedení fotbalových rozhodčích.

Média také poukazovala na chyby rozhodčích a jejich špatné výkony daleko více než na pozitivně hodnocené výkony. V médiích byla naznačována nečestnost a chybovost lidí, kteří jsou ale jenom lidé a chybu občas prostě udělají.

Často se pozornosti nevyhnuly výjimečné a mimořádné události, kde ústředním člověkem byl profesí fotbalový rozhodčí. Jednalo se o rekordy, účast v SuperStar, kolaps a další neobvyklá témata.

Díličními otázkami pak byly: Jak se liší zobrazování rozhodčích ve sportovních a obecných médiích? Jak se liší v rámci seriózních a bulvárních médií a také jak se liší v online/tištěných médiích?

Z výzkumného vzorku se v obecných médiích objevilo 586 článků, kdežto ve sportovních pouze 44. Hypotéza pracovala s větším zobrazením ve sportovních. Nicméně jedním z faktorů, proč tomu bylo takto, je že výzkum probíhal na sousloví „fotbalový rozhodčí“. Ve sportovních médiích je častěji používáno pouze rozhodčí, sudí nebo arbitr. Kdežto v obecných médiích není předpokládána znalost osob tak vysoká, a tak se častěji používá celé zkoumané sousloví. Velký vliv mělo i 224 článků, které se objevily v Denících a dalších 107 v online podobách Deníků. Ve sportovních médiích se objevovalo více odbornějších informací a propojení s dalšími kauzami či případy, které obecná média neregistrovala. V obecných médiích šlo spíše o podrobnější popis každé situace a přiblížení profese fotbalového rozhodčího.

V rámci bulvárních médií vyšlo pouze 25 článků se zkoumaným souslovím, kdežto v seriózních 605. Hlavními rozdíly byly, i díky obecným rozdílům mezi médii, grafické podoby článků. Bulvární média využívala velké nadpisy, velké fotky a málo textu. Také

se spíše zajímala o negativní a šokující kauzy doplněné o expresivní titulky se slovy jako neuvěřitelné, šílené a podobně.

V rámci tištěných médií pak vyšlo 350 článků a v online prostředí jich bylo 267. Hlavními rozdíly byla délka článků, připojení videí a více fotek u článků. Často se objevoval známý jev, a to, že Deníky kopírují svůj obsah na internet. V některých případech se ale jednalo o přesnou kopii, jindy se lišila v délce, v jiných člancích se v online verzi objevily například i překlepy.

Rozdíly mezi lokálními a národními rozhodčími byly ve zobrazování médií celkem zanedbatelné. Lokálních rozhodčích se týkalo 177 a národních 222. Národní se objevovali častěji v rozhovorech, kritikách rozhodčích a poukázáních na jejich chyby. Ty lokální byly spíše zobrazovány pro přiblížení profese a v rámci výjimečných a nevšedních situací.

Nejvíce zobrazovanou fotbalovou rozhodčí byla Jana Adámková, následována Pavlem Královcem a Radkem Příhodou. Tedy první tři místa obsadili profesionální rozhodčí s mezinárodní působností. Z lokálních byly nejvíce zobrazeni Karel Henych, Zdeněk Nádeník a Vladimír Plaček.

Nejčastěji byli rozhodčí zmiňováni právě v souvislosti se seriálem Deníku o okresních rozhodčích. Dalšími hojně zastoupenými tématy pak byla rozhodčí žena, soudní řízení rozhodčích, chyby a kritika rozhodčích, ale také vedení rozhodčích. Nejčastěji v Denících objevovalo téma úmrtí nebo narozeniny rozhodčího. Dále se pracovalo i s delegacemi rozhodčích, technologií VAR, semináři rozhodčích, koncem kariéry nebo již zmíněnými netradičními a výjimečnými situacemi.

Zkoumané téma by se dalo rozšířit o dotazníkové šetření či rozhovory přímo s rozhodčími, o tom, jak vnímají mediální obraz fotbalových rozhodčích. Téma bylo málo prozkoumané a variací výzkumu by se pro další práce dalo udělat více, například obměnou titulů, zkoumáním sociálních sítí nebo zúžením dat, ale také zkoumáním i pojmů jako rozhodčí, sudí, arbitr.

Seznam použité literatury:

BERGER, Peter L. a Thomas LUCKMANN. *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění*. Přeložil Jiří SVOBODA. Praha: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999, 214 s. ISBN 80-85959-46-1.

BURTON, Graeme a Jan JIRÁK. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister and Principal, 2001, 391 s. ISBN 8085947676.

COLLINA, Pierluigi. *Moje pravidla hry*. Přeložil Jan MATTUŠ. Brno: Julius Zirkus, 2003, 178 s. ISBN 8090278288.

CRAIG, Peter. *Sport Sociology*. Third Edition. London: Sage Publishing, 2016, 372s. ISBN 978-1-4739-1947-1.

DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty: zlatí hoši, královna bílé stopy a další moderní hrdinové*. Praha: Dokořán, 2008, 183s. Bod. ISBN 978-80-7363-131-4.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média. 2.*, přepracované vydání. Praha: Portál, 2015, 390 s. ISBN 978-80-262-0743-6.

JIRÁK, Jan a Blanka ŘÍCHOVÁ, ed. *Politická komunikace a média*. Praha: Karolinum, 2000, 163 s. ISBN 8024601826.

KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. Přeložil Štěpánka KUDRNÁČOVÁ, přeložil Milan ŠMÍD. Praha: Karolinum, 1995, 307 s. ISBN 807184134X.

KUREŠ, Jiří, Jan HORA, Bohuslav JACHIMSTÁL, Bohuslav LEGIERSKÝ, Jaroslav NITSCHKE, Milan SKOČOVSKÝ a Jan ZAHRADNÍČEK. *Pravidla fotbalu: platná od 1.7.2018*. Praha: Olympia, 2018. ISBN 978-80-7376-522-4.

MCCOMBS, Maxwell E. *Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Přeložil Tomáš KAČER, přeložil Vlastimil NEČAS. Praha: Portál, 2009, 251 s. ISBN 978-80-7367-591-2.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Čtvrté, rozšířené a přepracované vydání. Přeložil Hana ANTONÍNOVÁ. Praha: Portál, 2009, 639 s. ISBN 978-80-7367-574-5.

MITÁŠ, Václav. *Management utkání. Technika řízení utkání ve fotbalu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 86 s. ISBN 978-80-210-6236-8. (dostupné online z <https://publi.cz/books/84/index.html?secured=false#05>)

NOVOTNÝ, Lukáš. *Sociální a komunikativní konstrukce reality – vzpomínka na Thomase Luckmanna*. Sociologický časopis / Czech Sociological Review 52 (4), 2016: 581-590. (IF 0,143) ISSN 0038-0288

PUNCH, Keith. *Základy kvantitativního šetření*. Přeložil Jan HENDL. Praha: Portál, 2008, 150 s. ISBN 978-80-7367-381-9.

REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004, 327 s. ISBN 80-7178-926-7.

RUSS-MOHL, Stephan a Hana BAKIČOVÁ. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Praha: Grada Publishing, 2005, 292 s., [24] s. obr. příl. ISBN 8024701588.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014, 539 s., [4] s. obr. příl. *Žurnalistika a komunikace*. ISBN 978-80-247-3568-9.

SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003, 191 s., [4] l. obr. příl. ISBN 8073150476.

SHOEMAKER, Pamela and Stephen REESE. *Mediating the message: Theories of Influences on Mass Media Content*. Second edition, USA: Longman Publishers, 1996, 313s. ISBN 0-8013-1251-5.

SCHULZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz M. HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezm. vyd. Přeložil Barbara KÖPPLOVÁ. Praha: Karolinum, 2011, 149 s. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze, 2. ISBN 978-80-246-1980-4.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, 191 s. ISBN 8073670968.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, 293 s. ISBN 978-80-7367-683-4.

Přílohy

Kódovací matice

..

Proměnná	Formát
Název článku	text
Zdroj - médium	text
Měsíc vydání	xx
rok vydání	201x
strana	xx
rubrika	text
autor	text
počet znaků	xxxxx
zpravodajství/publicistika	X/Y
sportovní/obecné médium	X/Y
tisk/online	X/Y
seriózní/bulvární	X/Y
význam sdělení	text
lokální/národní rozhodčí	X/Y
český/zahraniční rozhodčí	X/Y
jméno rozhodčího	text
pozitivní/neutrání/negativní	X/Y/Z
téma	text

Seznam grafů

Graf č. 1: Počet článků v porovnání roků a měsíců vydání	42
Graf č. 2: Počet článků daných autorů.....	44
Graf č. 3: Počet článků v online sportovních médiích.....	45
Graf č. 4: Počet článků v bulvárních médiích.....	46
Graf č. 5: Počet článků v seriózních médiích	47
Graf č. 6: Jména nejvíce zobrazovaných rozhodčích	49